

Ο ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

ΕΟΚΑ 1955-1959

ΕΙΣ ΟΚΩΝΟΣ ΑΡΙΣΤΟΣ ΑΜΥΝΕΘΕΑΙ ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ
34

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ Ε.Ο.Κ.Α. 1955-59

Ειδική έκδοση 2013

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ Ε.Ο.Κ.Α

1955-1959

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Θάσος Σοφοκλέους
Πρόεδρος των Συνδέσμων
Προδρόμου 40, Στρόβολος
Λευκωσία
Τηλ.: 22423333

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Θάσος Σοφοκλέους
Χριστάκης Περεντός
Ανδρέας Μαϊμάρης
Μίμης Βασιλείου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μίμης Βασιλείου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Λάκης Λοϊζίδης
ΛΙΘΟΠΡΕΣ ΛΤΔ
Τηλ.: 22678172
Λευκωσία

ISBN 1450-4006

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

του Προέδρου των Συνδέσμων μας κ. Θάσου Σοφοκλέους

Είναι με πολύ προβληματισμό που αναγκαστήκαμε να απαντήσουμε στη μεγάλη Πρόκληση και την επίμονη καταπίεση της ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ, στο θέμα των προδοτών του Αγώνα 1955-1959.

Βέβαια το θέμα δεν είναι σημερινό και έχουμε απαντήσει με σαφήνεια και χωρίς υπεκφυγές παλαιότερα. Δυστυχώς από το 1955, όταν άρχισε ο Απελευθερωτικός Αγώνας του λαού μας για αποτίναξη του Αγγλικού ζυγού και Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο ανορθόδοξο, προκλητικό και εν πολλοίς αντεθνικό, πράγμα που δυστυχώς συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Δε θα αναλύσουμε τη στάση του εναντίον της Ε.Ο.Κ.Α, ούτε θα αναφέρουμε τα όσα υβριστικά και προδοτικά είπαν και έπραξαν τότε, ούτε θα αναφερόμαστε στη στάση, τη συμπεριφορά και τις ενέργειες των Ομάδων Επαγρύπνησης του Α.Κ.Ε.Λ κατά την περίοδο 1955-59.

Το θέμα μας είναι η απαράδεκτη, η ανιστόρητη και η αντεθνική στάση τους στο θέμα των συνεργατών των Άγγλων που πρόδωσαν τον Αγώνα μας και με διάφορους τρόπους βοήθησαν τους Άγγλους αποικιοκράτες στην προσπάθειά τους να καταπνίξουν το κίνημα και να διαλύσουν την Ε.Ο.Κ.Α.

Σε όλα τα επαναστατικά κινήματα, από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα, το φαινόμενο προδοσία και προδότες επαναλαμβάνεται. Ακολουθώντας τους γραπτούς και τους άγραφους νόμους που απορρέουν από το δίκαιο της επανάστασης, η Ε.Ο.Κ.Α εφάρμοσε το αναφαίρετο δικαίωμα της τιμωρίας. Δυστυχώς στο κεφάλαιο αυτό η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ αντέδρασε κατά τρόπο αντιδεοντολογικό. Προσπάθησε να του προσδώσει άλλες διαστάσεις και να το παρουσιάσει ως θέμα κομματικό και ότι οι εκτελεσθέντες ως προδότες που ήσαν μέλη της αριστεράς, εκτελέστηκαν για τα πολιτικά τους φρονήματα, λες και οι οπαδοί της Αριστεράς είναι όλοι Άγιοι. Επινόησαν αυτό το παιχνίδι, γιατί μ' αυτό νόμιζαν ότι αποενοχοποιούνται από τις προδοσίες και τους προδότες της παράταξής τους, αλλά πιο πολύ γιατί επεσήμαναν ότι με αυτό έδιναν τροφή στα μέλη τους και τροφοδοτούσαν τον φανατισμό στους οπαδούς τους, μια και δεν είχαν άλλη τροφή να τους δώσουν εκτός βέβαια από την «Ομόνοια», που τους δίνει την ευκαιρία να υψώνουν στα γήπεδα τη σημαία του ψευδοκράτους αντί της γαλανόλευκης. Αυτή η οργανωμένη κατάσταση άρχισε πριν από πολλά χρόνια, όχι όμως τον καιρό που έπρεπε, δηλαδή τότε που ζούσαν οι δύο Αρχηγοί του Αγώνα Μακάριος και Διγενής και που ήσαν τα πράγματα κάπως νωπά στη μνήμη, καθότι η Ε.Ο.Κ.Α δε διατηρούσε φακέλους και δικογραφίες. Οι συνθήκες της διεξαγωγής του Αγώνα

δεν είχαν αυτή την πολυτέλεια. Το αίτημά τους είναι «να τους πούν οι Σύνδεσμοι Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α 1955-59, που ιδρύθηκαν το 1988, δηλαδή 33 και πλέον χρόνια μετά τη λήξη του Αγώνα, τι πρόδωσαν ...»! Αν είναι δυνατόν.

Όταν το Α.Κ.Ε.Λ ανέλαβε την εξουσία στην Κύπρο, με Πρόεδρο τον Γ. Γ. του, Δημήτρη Χριστόφια, νόμισαν ότι μιλούσαν από θέση ισχύος. Άλλαξαν τις θέσεις τους και ζητούσαν από τους Συνδέσμους να αποκαταστήσουν τη μνήμη των «αδικοδολοφονηθέντων οπαδών του Α.Κ.Ε.Λ από τους δολοφόνους του Γρίβα». Ετοίμασαν μάλιστα και κάποιους καταλόγους, που κατά καιρούς αυξομειώναν.

Με την αμέριστη στήριξη της κοιμμουνιστικής κυβέρνησης και ιδιαίτερα του Προέδρου της Δημοκρατίας, το θέμα πήρε φωτιά. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που μέθυσε από την εξουσία και νόμισε ότι έγινε ο νέος Στάλιν της Κύπρου, παραβιάζοντας κάθε ηθική τάξη, προχώρησε και αποφάσισε μαζί με το Υπουργικό του Συμβούλιο να «αποκαταστήσει» τους Προδότες που ήσαν μέλη της αριστεράς ή αριστερίζοντες.

Στις 12.12.2012 το Υπουργικό Συμβούλιο του κ. Χριστόφια αποφάσισε και «αποκατάστησε τους αδικοδολοφονηθέντας από τους δολοφόνους του Γρίβα αριστερούς».

Βέβαια η πράξη αυτή κρίθηκε από την πλειοψηφία του Κυπριακού λαού ως άκυρη και ότι δεν έχει καμιά απολύτως νομική ισχύ. Δύο κόμματα μάλιστα, ΔΗ.ΣΥ και Ε.Δ.Ε.Κ, την καταδίκασαν και οι Σύνδεσμοι Αγωνιστών απάντησαν στον Πρόεδρο Χριστόφια με την επιστολή και την ανακοίνωση που ακολουθεί. Αν αναλύσει κανείς απλά και μόνο το λεκτικό της απόφασης αυτής του Υπουργικού Συμβουλίου του κ. Χριστόφια, θα επισημάνει μια βαθύτερη προσπάθεια.

«Αδικοδολοφονηθέντες από τους δολοφόνους του Γρίβα». Μέσα απ' αυτές τις λέξεις, χωρίς ντροπή, αποδίδουν στους Αγωνιστές της Ελευθερίας δύο υβριστικούς χαρακτηρισμούς.

(1ον) ότι ήσαν άδικοι και «δολοφονούσαν» όχι για εθνικούς και αγωνιστικούς λόγους.

(2ον) ότι οι Αγωνιστές που «κρατούσαν την ψυχή στη χούφτα τους» ξεψυχούσαν στις μάχες, πέθαναν στα βασανιστήρια, ανέβαιναν στην αγχόνη και χαροπάλευαν στις φυλακές, ήσαν «δολοφόνοι του Γρίβα». Αυτή ήταν η τελευταία πράξη του κοιμμουνιστή ηγέτη της αριστεράς, ως Προέδρου της Δημοκρατίας.

Μ' αυτή του την πράξη έδειξε πόσο ... δυνατός είναι! Δυστυχώς όμως γι' αυτόν, «αξάμωσε» πολύ λανθασμένα.

ΘΑΣΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ Ε.Ο.Κ.Α 1955-59

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΕΟΚΑ 1955 - 1959

Προδρόμου 40, 2063 Στρόβολος
Τηλ.: 22423333, Fax: 22428899
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

13.12.2012

Προς τον Πρόεδρο
και τα μέλη του Υπ. Συμβουλίου
της Κυπριακής Δημοκρατίας

Με την απόφασή σας να "αποκαταστήσετε" κάποιους που με τις πράξεις τους πρόδωσαν τον απελευθερωτικό Αγώνα του λαού μας εναντίον των Άγγλων αποικιοκρατών το 1955 – 59, έχετε διαπράξει μέγα πολιτικό, ιστορικό και εθνικό έγκλημα.

Η ιστορία δεν θα γραφτεί από το ΑΚΕΛ.

Χωρίς ντροπή χαρακτηρίζετε την πράξη σας ως «πράξη εθνικής συμφιλίωσης»,
«ουαί υμίν.....»

Η απόφασή σας είναι παράνομη, προκαλεί διχασμό και σας αφήνει εκτεθειμένους.

Για τους Συνδέσμους

Θάσος Σοφοκλέους
Πρόεδρος Συνδέσμων

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΕΟΚΑ 1955 - 1959

Προδρόμου 40, 2063 Στρόβολος
Τηλ.: 22423333, Fax: 22428899
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

13.12.2012

Ανακοίνωση των Συνδέσμων Αγωνιστών ΕΟΚΑ 1955 – 59

Τελικά ο κ. Χριστόφιας δεν μπόρεσε να αρθεί στο ύψος του Προέδρου και να ξεφύγει από τον καμματικό κλοιό!

Με την απόφασή του να «αποκαταστήσει» κάποιους που με τις πράξεις τους πρόδωσαν τον απελευθερωτικό Αγώνα του λαού μας εναντίον των Άγγλων αποικιοκρατών το 1955-59, διέπραξε μέγα, πολιτικό ιστορικό και εθνικό έγκλημα.

Επιστέγασε με την πράξη του τα λάθη και τα εγκλήματα της πενταετούς του θητείας.

Πρέπει να γνωρίζει ότι την ιστορία δεν θα τη γράψει το ΑΚΕΛ ούτε οι συνοδοιπόροι του, την έγραψαν με το αίμα τους οι ήρωες της ελευθερίας κάτω από το λάβαρο της Ε.Ο.Κ.Α, με αρχηγό τον Διγενή.

Το μαρτυρούν οι Αγχόνες, τα Φυλακισμένα μνήματα, οι Φυλακές, τα κρατητήρια, το μαρτυρούν τα ολοκαυτώματα, ο Μαχαιράς, το Δίκωμο, το Λιοπέτρι, το μαρτυρούν τα κρησφύγετα και τα λημέρια των ανταρτών. Το μαρτυρά η αδούλωτη γενιά του 1955.

Η Ε.Ο.Κ.Α. δεν εκτέλεσε κανένα για τα πολιτικά του φρονήματα.

Η Ε.Ο.Κ.Α εκτελούσε προδότες συνεργάτες των Άγγλων.

Το Τράμμα και η Οδός

Όταν πια είδαμε κι' αποείδαμε
με τα τηλεγραφήματα και τες πρεσβείες,
κλείσαμε τη μικρή μας ζωή σ' ένα φάκελλο
μικρό που να χωράει στη φούχτα μιας μαθητριούλας,
στον προβολέα ενός ποδηλάτου, στη ράχη ενός βιβλίου
και γράψαμε με κόκκινο μελάνι τη διεύθυνση:

Αξιότιμον Ελληνικόν Κυπριακόν λαόν,
Οδόν Ελευθερίας ή θανάτου
χωριά και πόλεις,
Κύπρον.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Και ο Κυπριακός Λαός πήρε πράγματι την Οδόν Ελευθερίας ή θανάτου την 1η Απριλίου 1955.

Έκτοτε εδώ, στα ιερά χώματα της Κύπρου, τα ποτισμένα με τα αρώματα των ελληνοχριστιανικών ιδεωδών, το άλικο αίμα των ηρώων μας και τον ιδρώτα όλων των μελών της Ε.Ο.Κ.Α, ακούει κανείς με τις αλάνθαστες κεραίες της ψυχής του την αρμονία της πίστης των αγωνιστών της Ε.Ο.Κ.Α και του Διγενή προς την πατρίδα με την έμπρακτη εφαρμογή της, που φθάνει μέχρι την αυτοθυσία και το ολοκαύτωμα.

Η 4ετής δράση τους αποτελεί αυθεντικό στοιχείο της φύσεως του κάθε μαχητή της Ε.Ο.Κ.Α και της αποστολής του στον τιτάνιο εθνοαπελευθερωτικό αγώνα του 1955-1959 και λειτουργεί αενάως ως φωτοφόρος και καθοδηγητικός πυρσός του πνεύματος της ελευθερίας και αλάνθαστος οδοδείκτης της πορείας των επερχομένων γενεών, δίνοντας νόημα και πνοή στους νέους που πελαγοδρομούν κυριολεκτικά μέσα στις συμβατικότητες και την ανεμελιά της σημερινής κοινωνίας, χωρίς σκοπούς, χωρίς ιδανικά, χωρίς αγώνες, έρμαιο των εκάστοτε επικρατουσών επιδράσεων και νοοτροπιών.

Η ενδοξότερη αυτή σελίδα της ελληνοκυπριακής ιστορίας (1955-1959), με επικεφαλής τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ' και τον Στρατηγό Γεώργιο Γρίβα Διγενή, άνδρωσε μαχητές και εξέθρεψε παλληκάρια που αγωνίστηκαν για 4 ολόκληρα χρόνια, κάτω από τις πιο αντίξοες συνθήκες, σχεδόν άοπλοι και με πρωτόγονα μέσα εναντίον των σιδηρόφρακτων στρατιών της βρετανικής αυτοκρατορίας, των

δολοπλοκιών του Φόρεϊν Όφισ και των Μυστικών Υπηρεσιών του, καθώς και εναντίον των ύπουλων προδοτών συνεργατών τους.

Ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α ήταν αγώνας ολόκληρου του Κυπριακού Ελληνισμού και ήταν αγώνας καθαρά απελευθερωτικός και αντιαποικιακός. Ουδέποτε πήρε μορφή ταξικού αγώνα παρά τις προσπάθειες ορισμένων κύκλων να του δώσουν τέτοια μορφή κινουμένων αποκλειστικά και μόνον από καθαρά κομματικό και ροσκοπισμό. Ο ΔΙΓΕΝΗΣ με την πρώτη του προκήρυξη καλούσε όλο τον Κυπριακό λαό να αγωνιστεί στις τάξεις της Ε.Ο.Κ.Α και στο κάλεσμά του απάντησαν «παρών» άνδρες και γυναίκες, μεγάλοι και μικροί, πλούσιοι και φτωχοί, μορφωμένοι και αμόρφωτοι, δεξιοί και αριστεροί.

Μόνο η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ τήρησε μιά αψυχολόγητη και αδικαιολόγητη στάση, μια στάση προδοτική, καλυπτόμενη πίσω από δογματισμούς. (Δεν μπορούσε η στάση της Σταλινικής ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ να ήταν αλλιώτικη). Η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ δεν είχε τη δύναμη να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων μετά τις επισκέψεις της στο «βουνό» και την ήττα του κομμουνισμού από τον Εθνικό Στρατό και τη ματαίωση των σχεδίων για μετατροπή της Ελλάδας σε κομμουνιστική χώρα.

Η ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ

Με την βοήθειαν του Θεού, με πίστιν εις τον τίμιον αγώνα μας, με την συμπαράστασιν ολοκλήρου του Ελληνισμού και με την βοήθειαν των Κυπρίων

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ διὰ ΤΗΝ ΑΠΟΤΙΝΑΞΙΝ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΖΥΓΟΥ, με σύνθημα εκείνο, το οποίον μας κατέλειπαν οι πρόγονοί μας ως ιεράν παρακαταθήκην «Ἡ ΤΑΝ Ἡ ΕΠΙ ΤΑΣ».

ΑΛΕΛΦΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ,

— Από τα βάθη των αιώνων μας ατενίζουν όλοι εκείνοι, οι οποίοι ελάμπρυναν την Ελληνικήν Ιστορίαν, διά να διατηρήσουν την Ελευθερίαν των, οι Μαραθωνομάχοι, οι Σαλαμινομάχοι, οι Τριακόσιοι του Λεωνίδα και οι νεώτεροι του Αλβανικού Έπους. Μας ατενίζουν οι Αγωνισταί του 21, οι οποίοι μας εδίδαξαν, ότι η απελευθέρωσις από τον ξυγόν δυνάστου αποκτάται πάντοτε με το ΑΙΜΑ. Μας ατενίζει, ακόμη, σύμπας ο Ελληνισμός, ο οποίος και μας παρακολουθεί με αγωνίαν, αλλά και με Εθνικήν υπερήφανειαν.

— Ας απαντήσωμεν με έργα, ότι θα γίνωμεν «πολλῶ κάρρονες τούτων».

— Είναι καιρός να δείξωμεν εις τον κόσμον, ότι, εάν η διεθνής διπλωματία ΑΔΙΚΟΣ και εν πολλοίς ΑΝΑΝΔΡΟΣ, η Κυπριακή ψυχή είναι γενναία, εάν οι δυνά-

σται μας, δεν θέλουν να αποδώσουν την Λευτεριά μας, μπορούμε να την διεκδικήσουμε με τα ίδια μας τα ΧΕΡΙΑ και με το ΑΙΜΑ μας.

— Ας δείξωμεν εις τον κόσμον ακόμη μίαν φοράν ότι και του σημερινού Έλληνος, «ο Τράχηλος ζυγόν δεν υπομένει». Ο Αγών θα είναι, σκληρός· ο δυνάστης διαθέτει τα μέσα και τον αριθμόν.

— Ημείς διαθέτομεν την ΨΥΧΗΝ· έχομεν και το ΔΙΚΑΙΟΝ με το μέρος μας· Γι' αυτό και θα ΝΙΚΗΣΩΜΕΝ.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΑΙ,

Ατενίσατε το έργον σας. Είναι αίσχος εν εικοστώ αιώνει οι λαοί να χύνουν το αίμα των, για ν' αποκτήσουν την ΛΕΥΤΕΡΙΑ των, το θεϊόν αυτό δώρον, για το οποίον και εμείς επολεμήσαμεν παρά το πλευρόν των λαών σας, και για το οποίον σεις, τουλάχιστον, διατείνεστε, ότι επολεμήσατε εναντίον του ναζισμού και του φασισμού.

ΕΛΛΗΝΕΣ,

Όπου κι' αν ευρίσκεσθε ακούσατε την φωνήν μας.

ΕΜΠΡΟΣ: ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΣ...

Ε.Ο.Κ.Α
Ο
ΑΡΧΗΓΟΣ
ΔΙΓΕΝΗΣ

Ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α και τα γεγονότα γύρω από τον απελευθερωτικό αγώνα έχουν καταγραφεί και είναι θέμα της ιστορίας να τα μελετήσει και να εκφέρει την αδέκαστη κρίση της.

Ο Διγενής είναι πολύ γνωστό ότι πολέμωσε τον φασισμό απ' όπου και αν προήρχετο και ουδέποτε απέκρυψε τα συναισθήματά του έναντι του κομμουνισμού, που τον θεωρούσε εχθρό του Ελληνισμού. Όμως κατά τη διάρκεια του Απελευθερωτικού Αγώνα είχε τη δύναμη να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων, με μόνο στόχο την απελευθέρωση της Κύπρου από τον αγγλικό ζυγό και την ένταξή της στον εθνικό κορμό και ουδέποτε ανέμιξε κοινωνικά ή ταξικά προβλήματα, τα οποία πίστευε ότι είχαμε δικαίωμα να αγγίξουμε μετά την απελευθέρωση. Στην επίτευξη των στόχων του αγώνα διέκρινε τον ΔΙΓΕΝΗ η στρατιωτική πειθαρχία, το θάρρος, το πείσμα και η σταθερότητα.

Σε πολλές επιστολές, προκηρύξεις και διαταγές διαχωρίζε τη Σταλινική ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ από τα μέλη της αριστεράς, γι' αυτό η συστράτευση με την αριστερά και η ένταξη αριστερών στις τάξεις της Ε.Ο.Κ.Α δεν αποκλείστηκε. Παγκύπρια θα βρούμε εκατοντάδες στελέχη και μέλη της αριστεράς να προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες στον αγώνα. Ο Τομεάρχης της Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959 και Πρόεδρος των Συνδέσμων Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959 κ. Θάσος Σοφοκλέους παραθέτει τον ακόλουθο κατάλογο αγωνιστών της Ε.Ο.Κ.Α και του Α.Κ.Ε.Λ που αγκάλιασαν τον Αγώνα, πολλοί βοήθησαν με διάφορους τρόπους και αρκετοί έγιναν συνειδητά μέλη της Ε.Ο.Κ.Α υπό τον Διγενή και ανέπτυξαν σημαντική δράση, σύμφωνα με μαρτυρίες που πήρε από Τομεάρχες της Ε.Ο.Κ.Α και άλλα στελέχη της Οργάνωσης:

A/A	Ονοματεπώνυμο	Καταγωγή	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Μέλος Αριστεράς	Δράση στον Αγώνα Ε.Ο.Κ.Α.
1.	ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΕΛΗΣ	ΚΙΣΣΟΝΕΡΤΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Υπάλληλος σε κατάστημα ειδών οικοδομής	ΗΡΩΑΣ Έπεσε στις 7/3/1957
2.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΛΙΕΡΩΝΑ	Μέλος Αριστεράς Ελαιοχρωματιστής	ΗΡΩΑΣ Σκοτώθηκε σε διαδή- λωση στη Λεμεσό από Άγγλους στρατιώτες στις 27/9/1955
3.	ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΤΑΜΠΟΥΡΑΣ	ΚΑΤΩ ΑΚΟΥΡΔΑΛΙΑ	Μέλος ΠΕΟ Εργάτης στο μεταλλείο Λίμνης	Μέλος Ε.Ο.Κ.Α Είχε κρύπτη στο αυτοκί- νητό του. Μετέφερε οπλισμό και μετακι- νούσε τον τομεάρχη Πάφου Γιαννάκη Δρου- σιώτη
4.	ΙΑΚΩΒΟΣ ΤΖΙΑΚ		Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Διανομέας καφέ ΛΑΪΚΟΥ	Μετέφερε τον τομεάρχη Γιαννάκη Δρουσιώτη
5.	ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΧΡΙΣΤΟΦΗ	ΝΑΤΑ ΠΑΦΟΣ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Υπεύθυνος βιβλιοθήκης του Α.Κ.Ε.Λ	Αντάρτης της Ε.Ο.Κ.Α
6.	ΣΑΒΒΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ	ΠΟΛΗ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Καφετζής - Διανομέας εφημερίδας του Α.Κ.Ε.Λ	Ήταν Σύνδεσμος της Ε.Ο.Κ.Α
7.	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΡΑΣΙΑΛΗΣ	ΚΥΠΕΡΟΥΝΤΑ	Μέλος ΠΕΟ Εργάτης στο μεταλλείο Αμιάντου	Ήταν μέλος της Ανταρ- τικής ομάδας Πιτσιλιάς
8.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΪΖΙΔΗΣ	ΧΑΝΤΡΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος Ανταρτικής ομά- δας (αργότερα έγινε προδότης και φυγαδεύ- θηκε από τους Άγγλους).

9.	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ	ΚΑΚΟΠΕΤΡΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Εργάτης - γεωργός	Μέλος ανταρτικής ομά- δος Κακοπετριάς
10.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ	ΚΑΚΟΠΕΤΡΙΑ	Μέλος ΠΕΟ Εργάτης στο μεταλλείο	Μέλος ανταρτικής ομά- δος Κακοπατριάς
11.	ΙΑΚΩΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ- ΒΩΒΟΣ	ΓΑΛΑΤΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Ομάδες χωριού
12.	ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΤΖΗ- ΓΙΑΝΝΗ ΤΣΑΕΡΑΣ	ΦΑΣΟΥΛΑ ΛΕΜΕΣΟΥ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Αγροφύλακας	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Σύνδεσμος του τομέαρχη Σταύρου Σταύρου Σύρου
13.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΒΒΑ ΜΑΠΠΗΣ	ΧΑΡΤΖΙΑ	Μέλος ΠΕΟ Ξυλουργός	Μέλος της ανταρτικής ομάδος Πενταδακτύλου. Κατάδικος ισόβια
14.	ΑΒΡΑΑΜ ΣΩΤΗΡΙΟΥ	ΧΑΡΤΖΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Βοηθητικός
15.	ΜΕΛΗΣ ΣΟΦΟΚΛΗ	ΧΑΡΤΖΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Βοηθητικός
16.	ΦΩΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΗ	ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ Γραμματέας Συνεργατικής	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Διανομέας του «Δημοκράτη»	Αντάρτης στην ομάδα Πενταδακτύλου Κατάδικος ισόβια
17.	ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΣ	ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Ομάδες κρούσεως
18.	ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΑ	ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Σύνδεσμος - Μεταφορές
19.	ΤΤΟΥΛΗΣ ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΗΣ	ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α ΠΕΚΑ
20.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΙΤΣΙΑΗΣ	ΚΥΘΡΑΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Είχε κρησφύγετο και φι- λοξενούσε καταζητούμε- νους
21.	ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΛΟΚΟΥ	ΚΥΘΡΑΙΑ	Μέλος της Αριστεράς	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Φιλοξενούσε καταζητού- μενους
22.	ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ	ΑΓΡΟΣ	Μέλος Αριστεράς	Ανέλαβε τη μεταφορά του αντάρτη Ρογήρου Σηπιλλή που ήταν πλη- γωμένος. Δεν απεκάλυψε σε κα- νένα το μυστικό.
23.	ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΜΑΣ	ΛΕΥΚΟΝΟΙΚΟ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Διέθετε το αυτοκίνητό του στην Ε.Ο.Κ.Α και προμήθευε την Οργά- νωση με στρατιωτικό υλικό από τις βάσεις των Άγγλων.

24	ΧΑΤΖΗΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΤΤΟΦΑΛΙΔΗΣ	ΣΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Φιλοξενούσε Αντάρτες
25.	ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ	ΣΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α ΑΝΕ
26.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΓΓΕΡ	ΑΛΑΜΠΡΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος των ομάδων κρούσεως του χωριού
27.	ΗΛΙΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΕΡΓΑΤΕΣ	Μέλος της Αριστεράς	Κατασκεύασε το κρη- σφύγετο του Σταύρου Στυλιανίδη
28.	ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΨΟΥΛΗΣ	ΕΡΓΑΤΕΣ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Είχε κρησφύγετο και φι- λοξενούσε τον ήρωα Σταύρο Στυλιανίδη
29.	ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΝΙΚΟ- ΛΑΟΥ ΓΑΥΚΥΣ	ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟ	Μέλος Αριστεράς	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Συνεργάτης του ήρωα Παντελή Κατελάρη
30.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΟΣ	ΠΕΡΑ ΟΡΕΙΝΗΣ	Μέλος της Αριστεράς	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Ομάδες Κρούσεως
31.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ	ΦΙΛΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Βοηθούσε στις εκτελέ- σεις των Άγγλων πρα- κτόρων στην οδό Ονασαγόρου. Παραλάμβανε τα όπλα των αγωνιστών και τα απέκρυβε σε κρύπτη.
32.	ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΡΟΥΦΕΞΗΣ	ΠΑΛΑΙΧΩΡΙ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Εργάτης στο μεταλλείο	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Εφοδιάζε με δυναμίτη την Οργάνωση από το μεταλλείο
33.	ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ	ΛΑΓΟΥΔΕΡΑ (Πατέρας του ση- μερινού Γ.Γ. του Α.Κ.Ε.Λ)	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Βοήθησε τον αντάρτη Χαράλαμπο Μπαταριά να διαφύγει, όταν βρέ- θηκε σε «μπλόκο» των Άγγλων δίνοντάς του το «πάσο» που είχε ο ίδιος για να κυκλοφορεί
34.	ΓΩΓΟΣ ΚΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ	ΛΕΜΕΣΟΣ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Δικηγόρος	Φιλοξενούσε καταζητού- μενους Αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α Υπεράσπισε αγωνιστές στα δικαστήρια
35.	ΠΑΡΙΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ	ΛΕΜΕΣΟΣ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Υπάλληλος Σχολικής Εφορείας	Σύνδεσμος Ε.Ο.Κ.Α Φιλοξενούσε καταζητού- μενους

36.	ΠΑΜΠΟΣ ΖΗΝΩΝΟΣ	ΛΕΜΕΣΟΣ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Φιλοξενούσε καταζητούμενους
37.	ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΟΥΚΑ	ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ Υπάλληλος ΣΠΟΛΠ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Κατασκευή πυρομαχι- κών Διακίνηση υλικού
38.	ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ	ΛΕΜΕΣΟΣ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α Φιλοξενούσε αγωνιστές
39.	ΚΩΣΤΑΣ ΘΩΜΑ	ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ Δήμαρχος	Μέλος των Ομάδων Κρούσεων της Ε.Ο.Κ.Α με πλούσια δράση.
40.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΟΛΗΣ	ΚΟΙΛΑΝΙ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος του εκτελεστικού της Ε.Ο.Κ.Α
41.	ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΟΣΚΑΡΙΔΗΣ	ΛΕΜΕΣΟΣ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος του εκτελεστικού της Ε.Ο.Κ.Α
42.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΒΑΡΔΑ	ΛΑΡΝΑΚΑ	Μέλος Α.Κ.Ε.Λ	Μέλος της Ε.Ο.Κ.Α με πλούσια δράση
43.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ (ΓΑΛΑΤΑΡΗΣ)	ΕΥΡΥΧΟΥ	Μέλος Αριστεράς	Μέλος Ε.Ο.Κ.Α

Ασφαλώς υπάρχουν και πολλοί άλλοι αφανείς «αριστεροί», που πρόσφεραν πολύτιμες υπηρεσίες στον Αγώνα, γιατί πίστεψαν στους σκοπούς και στόχους του.

Ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α άρχισε με ελάχιστα άτομα, απειροπόλεμα χωρίς καμιά εκπαίδευση και χωρίς τα αναγκαία εφόδια. Πέρασε μέσα από δυσκολίες, θυσίες και ολοκαυτώματα και ο ΔΙΓΕΝΗΣ κατόρθωσε το ακατόρθωτο. Οργάνωσε τον Κυπριακό Ελληνισμό και ιδιαίτερα την Κυπριακή Νεολαία σε ένα αξιόμαχο σύνολο, που ανάγκασε και αυτούς τους αντιπάλους της Ε.Ο.Κ.Α να παραδέχονται ότι «η Ε.Ο.Κ.Α είναι αήττητη».

Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξήγετο ο αγώνας, με ένα εχθρό να ελέγχει τα πάντα και να έχει στη διάθεσή του όλα τα μέσα, σε αντίθεση με την Ε.Ο.Κ.Α που δεν διέθετε ούτε τον στοιχειώδη οπλισμό και που βρισκόταν κάτω από συνεχή καταπίεση και οι αγωνιστές ήσαν αναγκασμένοι να κρύβονται στα βουνά και κάτω από τη γη, υποχρέωναν την Οργάνωση να επιβάλει ανστηρή πειθαρχία και να είναι σκληρή απέναντι σ' όλους εκείνους που συνειδητά και ασυνείδητα με τις πράξεις τους έβλαπταν το έργο και την αποστολή της, οδηγώντας τους αγωνιστές στις φυλακές και στις αγχόνες. Χρειάστηκε να ληφθούν διάφορα και πολλές φορές σκληρά μέτρα, πράγμα που συμβαίνει σε κάθε εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα, όπως νουθεσίες, ξυλοδαρμοί, απειλητικές επιστολές, διαπομπεύσεις, εκτελέσεις και άλλα, για να συννετιστούν όλοι εκείνοι που ενσυνείδητα ή ασυνείδητα καταπρόδωναν τον Αγώνα.

Εξ' άλλου αν ανατρέξει κανείς και σε άλλα κινήματα ανά το παγκόσμιο, θα δει ότι παντού λήφθηκαν παρόμοια σκληρά μέτρα. Έχουμε ακόμη και πρόσφατα παραδείγματα των Παλαιστινίων μαχητών, που και σήμερα ακόμη, εκτελούν και ρίχνουν στους δρόμους για παραδειγματισμό συνεργάτες των αντιπάλων τους. Το τί έγινε στα πλαίσια αυτά κατά τον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α ήταν το λιγότερο αναγκαίο, σε σύγκριση με άλλα απελευθερωτικά κινήματα.

Μ' αυτό τον τρόπο η γιγαντομάνια Ε.Ο.Κ.Α, χωρίς να πτοηθεί ή να λιποψυχήσει, και έχοντας στους κόλπους της το σύνολο σχεδόν του κυπριακού ελληνισμού, εκτός της ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ, κατέστη το θερμοκήπιο της αγωνιστικότητας και το εκκολαπτήριο ολοκληρωμένων μαχητών της ελευθερίας. **Όλοι εμείς, τα μέλη της, δοξάζουμε και ευχαριστούμε τον Θεό που μας ευνόησε τόσο πολύ, επιτρέποντάς μας να δώσουμε τον όρκο της και να εκτελέσουμε τις διαταγές του αργού μας ΔΙΓΕΝΗ.**

Η 4ετής δράση της Ε.Ο.Κ.Α προκάλεσε τον θαυμασμό στους απανταχού Έλληνες και όλους τους φιλελεύθερους λαούς του κόσμου για την αγνότητα των προθέσεων και τη μέχρι θανάτου φιλοπατρία των μελών της, αλλά και τη μήνιν των Βρετανών αποικιοκρατών και των μίσθαρνων προδοτών συνοδοιπόρων τους, που δεν έχαναν ευκαιρία να καταδίδουν στον κατακτητή τη δραστηριότητα των αγωνιστών της. Η Οργάνωση, ως πειθαρχημένο και άριστα οργανωμένο επαναστατικό κίνημα, εντόπιζε τις προδοσίες αυτές και τιμωρούσε παραδειγματικά μέχρι και με εκτέλεση κάθε προδότη.

Τοιούτοι αργυρώνητοι προδότες υπήρξαν δυστυχώς αρκετοί. Απ' αυτούς εντοπίστηκαν και εκτελέστηκαν περί τους 80 συνεργάτες πράκτορες του εχθρού, που με τις ενέργειές τους έθεσαν σε κίνδυνο τον Αγώνα και τους αγωνιστές. **Τα άτομα αυτά εκτελέστηκαν για τις πράξεις τους και όχι για τα φρονήματά τους. Μεταξύ τους συγκαταλέγονται δεξιοί, αριστεροί, κεντρώοι και ουδέτεροι. Συγκαταλέγεται ακόμη μια γυναίκα, ένας ιερέας, καθώς και μερικά επίορκα μέλη της Ε.Ο.Κ.Α που δεν στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων και της αποστολής τους. Όπως είναι αποδεδειγμένο, οι προδότες, οι πράκτορες, οι καταδότες και οι κάθε λογής Εφιάλτες δεν έχουν ούτε χρώμα, ούτε θρησκεία, ούτε κόμμα, ούτε φυλή, ούτε πατρίδα, ούτε ιδανικά. Μόνη τους έγνοια είναι ο φιλοτομαρισμός, η καλοπέραση και ο χρηματισμός.**

Προδότες υπάρχουν από της καταβολής του κόσμου και θα υπάρχουν μέχρι της συντέλειάς του. Τους συναντούμε σ' όλα τα κράτη, σ' όλους τους αγώνες, σ' όλες τις εποχές, σ' όλες τις φυλές και σ' όλα τα κόμματα. Προδότες θα βρεις και στο Α.Κ.Ε.Λ. Το Α.Κ.Ε.Λ, εν όσω ζούσε και κυβερνούσε την Κύπρο ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, με τον οποίο είχε στενή συνεργασία, του ΔΙΓΕΝΗ εξορισθέντος στην

Ελλάδα, ουδέποτε έθεσε θέμα προδοτών, ούτε ενδιαφέρθηκε να μάθει τους λόγους για τους οποίους εκτελέστηκαν οι 80 προδότες. Μόλις πρόσφατα, σφραγισθέν κοιμητικό όφελος από το θέμα και αφού έκρινε ότι το έδαφος ήταν ευνοϊκό προς τούτο, άρχισε να ανακινεί θέμα «εκτέλεσης από τους μασκοφόρους του Γρίβα δημοκρατικών αριστερών πολιτών».

Συγκεκριμένα η ΧΑΡΑΥΓΗ στις 26 Ιανουαρίου 2000 γράφει:

ΧΑΡΑΥΓΗ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2000

Δικαίωση ζητούν οι συγγενείς των 23 δολοφονηθέντων αριστερών

Είναι καιρός μετά από 42 χρόνια η πολιτεία να αναλάβει τις ευθύνες της

Ο Σύνδεσμος Συγγενών Δολοφονηθέντων για τα πολιτικά τους εφρήματα στην περίοδο 1955-58 χαίρεται με ικανοποίηση την ενέργεια του Γ.Γ. της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ Δημήτρη Χριστόφια να επαναφέρει το θέμα των δολοφονιών των 23 αριστερών στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Είναι καιρός πλέον τονίζει ο Σύνδεσμος σε ανακοίνωσή του, η πολιτεία να αναλάβει τις ευθύνες της και να ασχοληθεί σοβαρά με αυτό το θέμα. Είναι καιρός να δικαιώσει τους αδικαστημένους συγγενείς μας και να αποκαταστήσει τη μνήμη τους που σπένδεται εδώ και τόσα χρόνια.

Σε μια περίοδο που όλοι διατυπώνουν την ανάγκη της εθνικής συμφιλίωσης επιστημονείται είναι αδιανόητο να δικαιώνουμε τη σκοτεινή αυτή περίοδο της Κυπριακής ιστορίας. Ο Σύνδε-

σμος, τονίζει ότι έχει ζητήσει συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας εδώ και ενάμιση χρόνο δίχως ακόμη να πραγματοποιηθεί. Εκφράζει την πεποίθηση ότι τώρα που τέθηκε ξανά στο προσκήνιο το θέμα από το Γ.Γ. της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ κ. Δημήτρη Χριστόφια να γίνει καταρρωτή και η δική του συνάντηση με τον Πρόεδρο Κληρίδη.

Ασπίντας έντονη κοπή στους Συνδέσμους Αγωνιστών που έστεισαν αμέσως να απαντήσουν στον κ. Δημήτρη Χριστόφια, αναφέρεται ως αναλογισθούν την ευθύνη τους απέναντι στις χαροκαμένες συζύγους και τα παιδιά των δολοφονηθέντων. «Ας δώσουν λοιπόν επιτέλους μετά από τόσα χρόνια μια απάντηση στο καυτό ερώτημα: Γιατί δολοφόνησαν τους συγγενείς μας; Για ποιά προδοσία έκοψαν το νήμα της ζωής σε 23 ανθρώπους που το μόνο

τους αδιέξοδο ήταν ότι ήταν αριστεροί και μέλη του Λαϊκού Κινήματος;»

Ο Σύνδεσμος εκφράζει ευχαριστίες και συνάμα ικανοποίηση γιατί έστω και μετά από 42 χρόνια όλα σχεδόν τα τηλεοπτικά κανάλια έχουν προβάλει το πρόσφατο πολιτικό μήνυσμα του δολοφονηθέντα στη Λύση Γραμματέα της ΠΕΟ Μιχάλη Πέτρου. Ιδιαίτερη ικανοποίηση εκφράζουν για την προβολή του μηνύματός από το κρατικό κανάλι και ευελπιστούν ότι αυτό θα είναι μια νέα αρχή για αξιωματική μεταχείριση του Συνδέσμου.

Καταλήγοντας, εκφράζουν την ελπίδα ότι και στο μέλλον τα τηλεοπτικά κανάλια αλλά και τα ραδιοφωνικά να δώσουν το λόγο, στο Σύνδεσμο για προβολή των θέσεων και αιτημάτων του.

Την εκστρατεία άρχισε ο πρώην Γενικός Γραμματέας του Α.Κ.Ε.Λ Εξεκίας Παπαϊωάννου με τον δογματισμό «ουδείς προδότης στις τάξεις της αριστεράς»! και τη συνέχισε ο διάδοχός του Δημήτρης Χριστόφιας, να τον επαναλαμβάνει επετειακά ή ευκαιριακά.

Μετά από δεκαετίες «ερευνών», «συγκέντρωσης μαρτυριών» και «συνεντεύξεων», και αφού πρόσθεσε, αφαίρεσε, πολλαπλασίασε και διαίρεσε, το Α.Κ.Ε.Λ εξέδωσε σχετικό βιβλίο και εφαρμόζοντας τη μέθοδο της υιοθεσίας, κατέληξε, μετά από κόπους και μόχθους, στον αριθμό "23". Για να μην διερωτάται ο Κυπριακός λαός, παραθέτουμε τον ονομαστικό κατάλογο των 23 αυτών ατόμων, που οι υπηρεσίες του Α.Κ.Ε.Λ ετοίμασαν:-

1. ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΗΣ	- ΦΡΕΝΑΡΟΣ	16.12.1956
2. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΟΡΝΙΘΑΡΗΣ	- ΦΡΕΝΑΡΟΣ	16.12.1956
3. ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ	- ΜΕΣΟΓΗ	14.10.1956
4. ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΕΤΡΟΥ	- ΛΥΣΗ	21.1.1958
5. ΗΛΙΑΣ ΤΤΟΦΑΡΗΣ	- ΚΩΜΑ ΓΙΑΛΟΥ	21.1.1958
6. ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΑΤΑΤΑΣ	- ΠΗΓΗ	6. 5.1958
7. ΣΑΒΒΑΣ ΜΕΝΟΙΚΟΣ	- ΓΟΥΦΕΣ	23. 5.1958
8. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΤΣΟΥΚΟΣ	- ΓΥΨΟΥ	23. 5.1958
9. ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΚΚΑΣ	- ΠΕΡΑ ΟΡΕΙΝΗΣ	25. 5.1958
10. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ	- ΑΧΕΡΙΤΟΥ	29. 5.1958
11. ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ	- ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΓΡΟΥ	18. 6.1958
12. ΜΑΡΙΑ ΧΑΡΙΤΟΥ	- ΜΗΛΙΑ	26. 8.1958
13. ΔΕΣΠΟΥΛΛΑ ΚΑΤΣΟΥΡΗ	- ΜΗΛΙΑ	- 26. 8.1958
14. ΣΑΒΒΑΣ ΘΟΥΠΟΣ	- ΤΥΜΠΟΥ	9. 8.1958
15. ΚΩΣΤΑΣ Σ. ΣΦΙΓΤΟΣ	- ΞΥΛΟΤΥΜΠΟΥ	- 11. 11.1956
16. ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΠΕΛΟΣ	- ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ	- 21. 6.1960
17. ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΝΝΗΣ	- ΚΑΛΟΨΙΔΑ	- 27. 7.1961
18. ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ	- ΑΧΕΡΙΤΟΥ	14. 6.1962
19. ΠΑΝΑΓΗΣ ΤΣΑΡΟΣ	- ΑΣΣΙΑ	- 26.11.1957
20. ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ	- ΚΑΤΩ ΠΥΡΓΟΣ	- 18.10.1956
21. ΚΛΕΟΠΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ	- ΧΛΩΡΑΚΑ	- 14. 9.1959
22. ΠΙΕΡΗΣ Α. ΠΙΣΤΟΛΑΣ	- ΛΕΥΚΟΝΟΙΚΟ	1957
23. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΛΥΤΕΧΝΗΣ	- ΛΕΥΚΟΝΟΙΚΟ	1958

Ο πιο πάνω κατάλογος περιλαμβάνεται στο βιβλίο «Μέρες Δοκιμασίας» του Μιχάλη Πουμπουρή στη σελίδα 168-169.

Πρόθεσή μας, όπως αναφέραμε στην εισαγωγή μας, δεν είναι η αθώωση, η καταδίκη ή η αποκατάσταση οιοδήποτε, καθότι τέτοιο δικαίωμα δεν έχει κανένας μετά τον θάνατο των Αρχηγών του Αγώνα, αλλά η παράθεση όλων των στοιχείων

που μπορέσαμε να βρούμε, για να αντιληφθεί ο Κυπριακός λαός την πραγματικότητα και να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα.

Εάν από τα στοιχεία που θα παραθέσουμε δεν προκύπτουν στοιχεία «προδοσίας» για κάποια άτομα, τότε τα άτομα αυτά θα είναι καθαρά στη συνείδηση του Κυπριακού λαού και την ευθύνη για τη ρετσινιά της «προδοσίας» ας την φορτωθούν αυτοί που τους κατάταξαν σε καταλόγους προδοτών.

Προτού όμως παραθέσουμε τα συγκεντρωθέντα στοιχεία έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:-

α) Έχουμε την άποψη ότι τα «23» αυτά άτομα, το Α.Κ.Ε.Λ δεν τα αντιμετωπίζει σαν άτομα με ευθύνες και προσωπικότητα, υπεύθυνα για τις πράξεις τους.

β) Τα 23 αυτά άτομα έχουν ομαδοποιηθεί και αθωωθεί από το Α.Κ.Ε.Λ ως να ενεργούσαν από κοινού ως οργανωμένη ομάδα και ουχί ως άτομα με ανθρωπina συναισθήματα, αδυναμίες, πάθη, ευθύνες κλπ.

Στην παράθεση των στοιχείων ο κάθε ένας από τους 23 είναι και μια ξεχωριστή περίπτωση με τις δικές της ιδιάζουσες συνθήκες, τα δικά της δεδομένα και τις δικές της ξεχωριστές περιστάσεις.

ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ «23»

Έχουμε και άλλοτε τονίσει ότι προδότης ήταν εκείνος που με τις πράξεις και τις ενέργειες του παρεμπόδιζε το έργο της Ε.Ο.Κ.Α., έδινε πληροφορίες στον εχθρό, αποκάλυπτε μυστικά της οργάνωσης, κατέδιδε τους αγωνιστές, αποκάλυπτε με τον ένα ή τον άλλο τρόπο την ταυτότητά τους και πολλά άλλα. Για παράδειγμα προδότης είναι αυτός που αποκάλυψε την ταυτότητα του Καραολή, αυτός που υπέδειξε το κρησφύγετο του Μάτση, το κρησφύγετο του Αυξεντίου, αυτός που προσπαθούσε να βγάλει την προσωπίδα των αγωνιστών, αυτός που έδινε πληροφορίες στους Άγγλους, αυτός που κατέδινε στον δυνάστη την ταυτότητα των αγωνιστών, με αποτέλεσμα τη σύλληψη, τον μέχρι θανάτου βασανισμό τους ή τον εγκλεισμό τους στις Φυλακές και τα Κρατητήρια.

Σήμερα, 54 χρόνια μετά τη λήξη του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α και δεδομένου ότι οι Αρχηγοί του Αγώνα Μακάριος και Διγενής έχουν αποθάνει και λαμβανομένου υπόψη ότι η Ε.Ο.Κ.Α κάτω από τις τραγικά δύσκολες συνθήκες που αγωνιζόταν τότε, δεν είχε τη δυνατότητα να διατηρεί φακέλλους και αρχείο για να έχει μαζεμένα τα στοιχεία, τις μαρτυρίες και τις αναφορές για τον καθένα, είναι ανθρωπίνως αδύνατο να απαντήσουμε νομικά σε όλες τις περιπτώσεις και όλα τα ερωτήματα. Παρά ταύτα θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε στο μέτρο του δυνατού και στις «23» περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται το Α.Κ.Ε.Λ.

Μας ρωτούν αν έγιναν λάθη. Απαντούμε χωρίς φόβο και χωρίς πάθος. Είναι δυνατόν να έγιναν κάποια λάθη. Όμως δεν μπορούμε να τα προσδιορίσουμε. Εάν έγιναν λάθη, που μπορεί να έγιναν, το δίκαιο του αγώνα, το δίκαιο της επανάστασης τα καλύπτει. Νοιώθουμε και αντιλαμβανόμαστε την ευαισθησία των συγγενών όλων εκείνων που εκτελέστηκαν, **κατανοούμε την πικρία τους, κατανοούμε το παράπονό τους, παράπονο βέβαια που πρέπει να στρέφεται εναντίον των δικών τους και εναντίον εκείνων που πιθανόν να τους υπεκίνησαν και όχι εναντίον της Οργάνωσης, όπως κατανοούμε και τον πόνο των μανάδων, των συζύγων, των παιδιών των αγωνιστών που απαγχονίστηκαν ή θανατώθηκαν στα βασανιστήρια, ή έγιναν ολοκαύτωμα (Μαχαιράς, Δίκωμο, Λιοπέτρι), ή σκοτώθηκαν ύστερα από κατάδοσή τους στους Βρετανούς από τους προδότες.** Ας μελετήσουν και άλλα επαναστατικά κινήματα και θα δουν τη διαφορά. Η Ε.Ο.Κ.Α, αν αναγκάστηκε να εκτελέσει κάποιους, ήταν γιατί ήσαν προδότες και συνεργάτες των Άγγλων και δεν είχε άλλη επιλογή, αφού εξαντλήθηκε η υπομονή και η ανοχή της, μετά από τις τόσες προειδοποιήσεις και νουθεσίες που τους απηύθυνε.

Η Ε.Ο.Κ.Α δεν ένοιωθε ικανοποίηση όταν αναγκαζόταν να καταλήξει στην εκτέλεση. Είναι με πόνο ψυχής που φτάναμε ως εκεί. Τις περισσότερες φορές τους προειδοποιούσαμε και σ' αρκετές περιπτώσεις πληρώσαμε βαρύ το τίμημα γιατί δείξαμε μεγαλοσύνη και δώσαμε πίστωση χρόνου σε κάποιους με την ελπίδα ότι θα ανανήψουν.

Ο Αγώνας ήταν σκληρός και δύσκολος. Τα πάντα οδηγούσαν προς τον θάνατο. Μια λέξη ήταν αρκετή για να οδηγήσει τους Άγγλους εναντίον της Ε.Ο.Κ.Α. Μια άστοχη χειρονομία μπορούσε να προκαλέσει καταστροφή.

Στην παράθεση των στοιχείων θα χωρίσουμε τις 23 περιπτώσεις σε κατηγορίες.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «Α» (Φονευθέντες μετά τον Αγώνα):

1. ΚΛΕΟΠΑΣ ΧΡΙΣΤΟΛΟΥΔΟΥ από τη Χλώρακα

Δολοφονήθηκε στις 14.9.1959 (έξι μήνες μετά τον τερματισμό του Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α).

2. ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΠΕΛΟΣ από την Αραδίππου

Δολοφονήθηκε στην Αχερίτου στις 26.1.1960 (Εννέα μήνες μετά τον τερματισμό του Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α).

3. ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΝΝΗΣ από την Καλοψίδα

Δολοφονήθηκε στην Καλοψίδα στις 27.7.1961 (29 μήνες μετά τον τερματισμό του Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α).

4. ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ από την Αχερίτου

Δολοφονήθηκε στις 14.6.1962 (40 μήνες μετά τον τερματισμό του Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α).

Οι τέσσερις αυτές περιπτώσεις αφορούν φόνους που ουδεμία σχέση έχουν με τον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. Έγιναν 6,9,29 και 40 ολόκληρους μήνες μετά τον τερματισμό του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α η οποία ουδεμία ευθύνη φέρει. Σημειώνεται ότι η περίπτωση του Κλεόπα Χριστοδούλου ήταν καθαρά υπόθεση ληστείας και από τους πυροβολισμούς ετραυματίσθη κρίσιμα ο αγωνιστής Γεώργιος Αλεξάνδρου, γεγονός το οποίο ούτε καν αναφέρεται από το Α.Κ.Ε.Λ.

Η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ έχει συμπεριλάβει τους 4 πιο πάνω στον κατάλογο των «23 δολοφονηθέντων ως προδοτών» και ζητά την αποκατάστασή τους!!!

Στην Κύπρο οι φόνοι δεν παραγράφονται όπως γίνεται στην Ελλάδα. Οι φόνοι αυτοί έγιναν μετά την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και το Τ.Α.Ε. διατηρεί σχετικούς φακέλους. Ας απευθυνθεί λοιπόν η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ στον Γενικό Εισαγγελέα και τις αρμόδιες αρχές.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «Β» (Εκτελεσθέντες από Βρετανούς)

ΠΑΝΑΓΗΣ ΤΣΑΡΟΣ από την Άσσια

Φονεύθηκε από Βρετανική περίπολο στις 26.11.57. Η υπόθεση του ΤΣΑΡΟΥ είναι η κλασική περίπτωση ατόμου που το Α.Κ.Ε.Λ ζητά την αποκατάσταση του ονόματός του από τη ρετσινιά της προδοσίας παρόλο ότι ο ΤΣΑΡΟΣ ουδέποτε χαρακτηρίστηκε ως προδότης. Για μας ο ΤΣΑΡΟΣ είναι καταχωρημένος στα θύματα του Αγώνος και το όνομά του αναγράφεται στη στήλη των θυμάτων στις πλάκες του Ηρώου του Απελευθερωτικού Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959, που βρίσκεται στο ύψωμα μεταξύ Κάτω Αμιάντου-Πελενδρίου, όπως και στο Επίσημο Προσκλητήριο του Αγώνα και το Μουσείο Αγώνος στη Λευκωσία.

Σημειώνουμε ότι έγινε προσπάθεια από τους Συνδέσμους Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959, πριν μερικά χρόνια, να τιμηθεί η οικογένεια του ΤΣΑΡΟΥ, όπως όλων των άλλων πεσόντων και θυμάτων του Αγώνα και θανόντων αγωνιστών της Ε.Ο.Κ.Α, αλλά απέβη άκαρπη, γιατί κατόπιν συμβουλής του κόμματος η οικογένεια αρνήθηκε, με τη φράση «θέλουμε να είναι λαϊκός αγωνιστής».

Ποίαν άλλη αποκατάσταση ζητά επιτέλους το Α.Κ.Ε.Λ και ο Σύνδεσμος Συγγενών;

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΣΑΡΟ

• ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α

Ε.Ο.Κ.Α

Ο φόνος του εξ Άσσιας **Παναγή Χρήστου Τσάρου**, του οποίου τα αίτια και τους δολοφόνους με τόσην κυνικότητα απόκρυψαν αι Αρχαί εγένετο διά πολεμικού όπλου υπό στρατιωτικής περιπόλου, η οποία ευρίσκετο παρά το χωρίον.

Ε.Ο.Κ.Α

• ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΔΙΓΕΝΗ σελίδα XVIII

ΤΣΑΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Ετών 25 εξ Άσσιας. Εφονεύθη την 27/11/57 εις Άσσιαν, πιθανώτατα υπό των Άγγλων.

• ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α (1955-1959)

36. Ποταμίτης Νικόλαος	εκ Βάσας Κοιλανίου
37. Πουμπουρής Σάββα Κώστας	εκ Παλαιχωρίου
38. Σάββα Αυγουστής	εκ Κυπερούντας
39. Σάββα Χριστόδουλος	εξ Αγίου Θεοδώρου
40. Στεφανίδης Γιαννάκης	εκ Κώμης Κεπήρ
41. Στρούθου Σωτήριος	εκ Κώμης του Γιαλού
42. Τουμάζου Γεώργιος	εξ Αχερίτου
43. Τσάρος Παναγιώτης	εξ Άσσιας
44. Χαπέσης Παναγιώτης	εκ Χάρζιας
45. Χαραλάμπους Κύρου Χρίστος	εκ Τεμβριάς
46. Χατζηαντωνίου Χριστόδουλος	εκ Καλοψίδας
47. Χατζηευαγγέλου Σωκράτης	εξ Αμαργέτης
48. Χατζηχαραλάμπους Κυριάκος	εκ Κυπερούντας
49. Χριστοδούλου Κυριάκος ή Κυριάκου Χαράλαμπος	εκ Σαραντίου
50. Χριστοφή Χαράλαμπος	εκ Καλού Χωρίου Λ/ΣΟΥ

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

ΕΦΟΝΕΥΘΗΣΑΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΥΠΕΡ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α.

● ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΑΓΩΝΑ Ε.Ο.Κ.Α

1955- 1959

ΟΙ ΗΡΩΟΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α

Έρευνα-Συγγραφή

Παναγιώτας Ψιλλίτα-Ιωάννου

ΕΚΔΟΣΗ:

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΑΓΩΝΑ Ε.Ο.Κ.Α 1955-59

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1996

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α σελίδα 149

(Για περισσότερα στοιχεία βλέπε καταλόγους 1 και 2)

38. Σάββα Αυγουστής	από την Κυπερούνχα
39. Σάββα Χριστόδουλος	από τον Αγιο Θεόδωρο
40. Στεφανίδης Γιαννάκης	από την Κώμη Κεπήρ
41. Στρούθου Σωτήριος	από την Κώμα του Γιαλού
42. Τουμάζου Γεώργιος	από την Αχερίχου
43. Τσάρος Παναγιώτης	από την Άσσια
44. Χαπέσης Παναγιώτης	από τη Χάρτζια
45. Χαράλαμπος Κύρου Χρίστος	από την Τεμβριά
46. Χατζηαντωνίου Χριστόδουλος	από την Καλοψίδα
47. Χατζηευαγγέλου Σωκράτης	από την Αμαργέτη
48. Χατζηχαράλαμπος Κυριάκος	από την Κυπερούντα
49. Χριστοδούλου Κυριάκος ή Κυριάκου Χαράλαμπος	από το Σαράντι
50. Χριστοφή Χαράλαμπος	από το Καλό Χωριό Λεμεσού

Οι Αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α Άσσιας απαντούν στη «Χαραυγή»

Με τον τίτλο «Πρωτοφανές θράσος η Ε.Ο.Κ.Α που σκότωσε το σύζυγο της το '58 την καλεί σε γιορτασμό», η εφημερίδα «Χαραυγή» ημερ. 5/4/92 στην πρώτη της σελ. αναφέρεται σε πρόσκληση που οι σύνδεσμοι αγωνιστών έστειλαν στη σύζυγο του Παναγή Τσάρου από την Άσσια και την καλούσαν να παραστεί σε εκδήλωση την 1η του Απριλίου προκειμένου να τιμηθούν οι νεκροί και τα θύματα του απελευθερωτικού μας αγώνα 1955-59.

Στο δημοσίευμα αυτό παρουσιάζεται η Ε.Ο.Κ.Α ότι «δολοφόνησε» τον Παναγή Τσάρο και η «Χαραυγή» καταλήγει: «Αλήθεια πως θα ένιωθαν οι κύριοι του Συνδέσμου Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α 55-59 βλέποντας τη σύζυγο του θύματος τους Μαρούλα Τσάρου, που θρηνεί ακόμα τον άδικο χαμό του αγαπημένου της συζύγου και πάτερα των παιδιών της».

Επειδή με το εν λόγω δημοσίευμα δίνεται μια εντελώς παραπλανητική και ψευδής εικόνα γύρω από τα πραγματικά γεγονότα, το θεωρούμε μεγάλη μας υποχρέωση, να παραθέσουμε τη δίκη μας μαρτυρία και να δηλώσουμε ότι τον Παναγή Τσάρο που δολοφονήθηκε στις 26 του Νιόβη 1957 και όχι το 58 όπως γράφει η «Χαραυγή», δεν τον σκότωσε η Ε.Ο.Κ.Α άλλα Αγγλική στρατιωτική περίπολος. Και η υποχρέωση που νιώθουμε πηγάζει πρώτα από την ανάγκη για σεβασμό της μνήμης του αδικoχαμένου ομοχώριου μας και δεύτερο να γνωστεί η αλήθεια και μόνο η αλήθεια. Γιατί ο Π. Τσάρος στη σύντομη ζωή του, δεν έβλαψε κανένα και η Ε.Ο.Κ.Α δεν είχε κανένα λόγο να τον σκοτώσει.

Στη συνέχεια παραθέτουμε τα γεγονότα που προηγήθηκαν και αυτά που ακολούθησαν τη δολοφονία του Π. Τσάρου, όπως ακριβώς τα έχουμε ζήσει.

Από τον Οκτώβρη του 1957 μας δόθηκαν οδηγίες από την Οργάνωση για τη δημιουργία ομάδων εθνοφρουράς, καθήκον των οποίων θα ήταν η προστασία των χωριών μας από επιθέσεις των Τούρκων. Τα άτομα αυτά που αναλάμβαναν ως μέλη της Εθνοφρουράς έπρεπε να τύχουν κάποιας εκπαίδευσης και για το σκοπό αυτό ορίσαμε τη νύχτα του Σαββάτου 16 του Νιόβρη 1957. Η συγκέντρωση έγινε στο σπίτι του θεωρή Λεοντίου όπου ο αείμνηστος Ηλίας Παπακυριακού τους διδάξε τη χρήση και τον τρόπο διαφύλαξης των χειροβομβίδων αφού πρώτα τους μίλησε για το διεξαγόμενο απελευθερωτικό μας αγώνα.

Η συγκέντρωση τέλειωσε γύρω στις δέκα. Τα μέλη της Εθνοφρουράς αποχωρούσαν κατά ομάδες ώστε αν γίνονταν αντιληπτοί από κάποιους να μην προκαλούσαν υποψίες. Ο εκ των μελών μας Χαράλαμπος Προδροίμου έφυγε μόνος με το ποδήλατο του για να πάει στο σπίτι του ακολουθώντας τον κύριο δρόμο Λευκω-

σίας Αμμοχώστου. Σε κάποιο σημείο στην άκρη του χωριού ο Προδρόμου δέκτηκε επίθεση από δυο άτομα που παραμόνευαν κοντά στο δρόμο και οι οποίοι άρχισαν να τον πυροβολούν. Εναντίον του ρίφθηκαν 5-6 πυροβολισμοί, ευτυχώς χωρίς επιτυχία και οι δράστες απομακρύνθηκαν διά μέσου των αγρών προς την τουρκική συνοικία της Αφάνειας ή το τουρκοκυπριακό χωριό Αγιά Κεπήρ. Την επομένη ανακαλύψαμε αποτυπώματα παπουτσιών που οδηγούσαν προς την ως άνω κατεύθυνση. Και ερωτούμε: Αν οι σφαίρες που ρίχθηκαν κατά του Προδρόμου τον κτυπούσαν και τον σκότωναν θα έλεγαν οι συκοφάντες της Ε.Ο.Κ.Α ότι είναι η Ε.Ο.Κ.Α που τον σκότωσε; Και γιατί δεν εξέφρασαν και στην προκειμένη περίπτωση οποιαδήποτε άποψη.

Άλλη παρόμοια περίπτωση ήταν κι η απόπειρα δολοφονίας του δ/ντή του Δημοτικού Σχολείου Άσσιας κ. Ιωάννη Χαρμαντά μέλους της Ε.Ο.Κ.Α ο οποίος διέμενε στις διδασκαλικές κατοικίες που βρίσκονταν λίγο έξω από το χωριό μας. Ως γνωστό άγνωστοι έριξαν πυροβολισμούς εναντίον του, ευτυχώς ανεπιτυχώς.

Την απόπειρα κατά της ζωής των Χαρ. Προδρόμου και Ι. Ταρμαντέ ακολούθησε η δολοφονία του ομοχωριού μας Παναγή Τσάρου που πυροβολήθηκε το βράδυ της 26ης του Νιόβρη 1957. Τη μοιραία εκείνη νύκτα ο Τσάρος βγήκε περίπατο με ένα «φίλο του λίγο έξω από το χωριό μας, οπότε σε κάποια στιγμή είχε απομακρυνθεί από αυτόν για φυσική του ανάγκη. Αυτή ακριβώς τη στιγμή ρίφθηκαν εναντίον του πυροβολισμοί με αυτόματο όπλο και ο Τσάρος έπεσε νεκρός.

Λίγη ώρα πριν από τη δολοφονία του Τσάρου στην περιοχή είχε γίνει αντιληπτή από ομοχωριούς μας Αγγλική στρατιωτική περίπολος. Το γεγονός αυτό έγινε γνωστό στην κοινότητά μας και το γενικό συμπέρασμα ήταν ότι ο Τσάρος δολοφονήθηκε από τους Άγγλους. Στην κηδεία του Τσάρου και μετά από δική μας προτροπή, αφού τότε η Οργάνωση έλεγχε πλήρως την κατάσταση, παρέστη σύσσωμη η κοινότητά μας και όλοι μαζί θρηνήσαμε τον άδικο χαμό του. Τη δολοφονία του Τσάρου προσπάθησαν κάποιοι από το Α.Κ.Ε.Λ και τότε να παρουσιάσουν ότι τη διέπραξε η Ε.Ο.Κ.Α. Και αυτοί ήταν ξένοι προς την κοινότητά μας. Οι Ασσιώτες γνώριζαν ποιος ήταν ο Π. Τσάρος και ότι η Ε.Ο.Κ.Α δεν είχε κανένα λόγο να τον σκοτώσει. Στις επόμενες λίγες μέρες η Ε.Ο.Κ.Α κυκλοφόρησε φυλλάδια με τα οποία απέρριπτε την κατηγορία και τόνιζε ότι «ο φόνος του εξ Άσσιας Παναγή Τσάρου του οποίου τα αίτια και τους δολοφόνους με τόση κυνικότητα απέκρυψαν αι Αρχαί, εγένετο διά πολεμικού όπλου υπό στρατιωτικής περιπόλου, η οποία ευρίσκετο παρά το χωριόν».

Η δολοφονία του Τσάρου καταδικάστηκε με ανακοινώσεις προς τον Τύπο από όλα τα οργανωμένα σύνολα της Άσσιας. Το σαρανताήμερο μνημόσυνό του τελέστηκε στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και σ' αυτό παρέστη σύσσωμη η κοι-

νότητα μας. Εκ μέρους των Εθνικοφρόνων Σωματείων κατέθεσε στεφάνι ο αγωνιστής Νίκος Κ. Ψαράς, ο οποίος στη συνέχεια μίλησε και έπλεξε το εγκώμιο του δολοφονηθέντος, λέγοντας μεταξύ άλλων ότι ο Παναγής Τσάρου ήταν ένας φιλήσυχος νέος που ουδέποτε είχε οποιοδήποτε πρόβλημα με κανένα, τονίζοντας ότι η δολοφονία του ήταν έργο των Άγγλων. Δυστυχώς και κατά την ώρα αυτή του μνημόσυνου ο ομιλητής του Α.Κ.Ε.Λ άφησε αιχμές κατά της Ε.Ο.Κ.Α.

Μετά το τέλος του μνημοσύνου οι χιλιάδες του λαού πορευθήκαμε προς το κοιμητήριο για τέλεση τρισάγιου και κατάθεση στεφάνων στον τάφο του Τσάρου. Στη διαδρομή προς το κοιμητήριο δεχθήκαμε εντελώς απρόκλητα επίθεση από εκατοντάδες πάνοπλους Άγγλους στρατιώτες και Τούρκους Επικουρικούς οι οποίοι έριχναν δακρυγόνα και κτυπούσαν τον κόσμο με ρόπαλα.

Στην έκδοσή της η «Χαραυγή» την επόμενη μέρα αφού αναφέρθηκε στα γεγονότα μιλούσε και πάλι για δολοφόνους της Ε.Ο.Κ.Α κλπ. Δεν εξήγησε όμως ποτέ που στήριξε την εκδοχή της αυτή. Και γιατί δεν εξέφρασε έστω και την υποψία ότι η δολοφονία του Τσάρου πιθανόν να διαπράχθηκε από τους Άγγλους ή τους Τούρκους.

Με την ευκαιρία αυτή θα θέλαμε να αναφέρουμε ότι οι αριστεροί ομοχώριοί μας, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, είχαν αγκαλιάσει τον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α και επί αυτού μπορούμε να αναφέρουμε σωρεία περιπτώσεων που αριστεροί με διάφορους τρόπους βοήθησαν την Οργάνωση. Αναφέρω μόνο το γεγονός του τραυματισμού του ήρωα Ηλία Παπακυριακού στις 30 του Ιουλίου του 1958 ο οποίος έφθασε στο χωριό μας μετά από σύγκρουσή του με Αγγλική περίπολο, εξαντλημένος από την αιμορραγία. Πού νομίζετε ότι κατέφυγε και βρήκε φιλοξενία και βοήθεια; Είναι στο σπίτι του μ. Σάββα Καρή στενού συγγενούς του δολοφονηθέντος Παναγή Τσάρου και που όλοι τους στην οικογένεια αυτή ήταν αριστερών φρονημάτων. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι η παράθεση των γεγονότων από μέρους μας θα βοηθήσει την οικογένεια του μ. Παναγή Τσάρου να αποβάλει κάθε υποψία ότι η Ε.Ο.Κ.Α τον σκότωσε και να κλείσουν τα αυτιά τους προς όλους εκείνους που πεισματικά προσπαθούν ακόμα να τους δηλητηριάσουν τη ζωή δημιουργώντας τους λανθασμένες εντυπώσεις.

Τέλος, αναφέρουμε ότι το όνομα του Παναγή Τσάρου, συμπεριλαμβάνεται στον επίσημο πίνακα πεσόντων, απαγχονισθέντων και θυμάτων - νεκρών του Κυπριακού Απελευθερωτικού αγώνα.

ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α
ΑΣΣΙΑΣ (1955-59)

• ΧΑΡΑΥΓΗ 28/11/57

ΠΑΡΕΥΡΕΘΗΚΕ ΣΥΣΣΩΜΗ Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΖΙ ΜΕ ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΠΟ ΤΑ ΓΥΡΩ ΧΩΡΙΑ. Ο Π. ΤΣΑΡΟΣ ΗΤΑΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΦΙΛΗΣΥΧΟΥ ΚΑΙ ΤΙΜΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΗ ΠΑΤΡΙΩΤΗ ΚΑΙ ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΕ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ. ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΑΠΟΔΟΚΙΜΑΖΕΤΑΙ ΑΠ' ΟΛΟΥΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΟΥ ΦΟΝΟΥ

Μέσα σε ατμόσφαιρα γενικού πένθους τελέσθηκε χθες στην Άσσια η κηδεία του εργάτη και μέλους της Παγκύπριας Συντεχνίας Οικοδόμων Παναγή Τσάρου 27 χρόνων που πυροβολήθηκε και φονεύθηκε νωρίς το βράδυ της Τρίτης λίγο έξω από το χωριό του κοντά σ' ένα τουβλοποιείο.

Στην κηδεία του θύματος παρευρέθηκαν πάνω από δυο χιλιάδες πρόσωπα, από την Άσσια και τα κοντινά χωριά. Ήταν παρόντες επίσης αντιπρόσωποι όλων των οργανώσεων και σωματείων του χωριού. Γραμματεία του Δ.Σ. της Παγκύπριας Συντεχνίας Εργατών Οικοδόμων και Ξυλουργών και εκπρόσωποι του Γ.Σ. ΠΕΟ Αμμοχώστου και της Συντεχνίας Οικοδόμων Αμμοχώστου. Έκατοντάδες εργάτες από την περιοχή Άσσιας που απασχολούνταν στην Αμμόχωστο και αρκετοί άλλοι απήγγησαν αφού πληροφορήθηκαν τον φόνο του συνάδελφού τους και φρόντισαν να παρευρεθούν στην κηδεία. Επίσης οι εργάτες Δεκέλειας διέκοψαν τις εργασίες τους, στις 3μ.μ. και παρέστησαν στην κηδεία.

Στη σορό του θύματος κατατέθηκαν αρκετά στεφάνια από συντεχνιακές οργανώσεις, από την Αθλητική Ένωση Άσσιας κ.ά.

Επικήδειο εξεφώνησε ο αντιπρόσωπος του συντεχνιακού παραρτήματος Άσσιας κ. Χρίστος Κώστα, που ανέφερε ότι το θύμα υπήρξε σ' όλη του τη ζωή ήσυχος και τίμιος άνθρωπος, καλός οικογενειάρχης και συνεπής πατριώτης.

Σύσσωμη η κοινότητα Άσσιας εκφράζει την αγανάκτησή της για το έγκλημα και τη θλίψη της για την απώλεια του Παναγή Τσάρου που απολάμβανε της γενικής εκτίμησης. Ο Π. Τσάρος εγκαταλείπει έγκυο τη γυναίκα του και ένα παιδάκι.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΒΑΡΩΣΙ 27 (Του ανταποκριτή μας). Σχετικά με τον φόνο του Παναγή Χρίστου Τσάρου, που διαπράχθηκε ψες στην Άσσια, πληροφορηθήκαμε από συγγενείς και άλλους χωριανούς του θύματος τα ακόλουθα: Ο Τσάρος είχε φύγει από το καφενείο του χωριανού του Δημήτρη Παντοπώλη κατά τις 6.05μ.μ. περίπου, και κα-

τευθύνθηκε μαζί με τον χωριανό του Δαυίδ σε σημείο που βρίσκεται 3-4 σκάλες έξω από το χωριό, κοντά στον κινηματογράφο Πιλλίδη, για να εξετάσει ορισμένα μπλοκς που χρησιμοποιούνται στις οικοδομές. Για μια στιγμή ο Τσάρος παραμέρισε για φυσική ανάγκη του, ενώ ο σύντροφός του προχωρούσε κοντά στα μπλοκς, οπότε ακούστηκαν 3-4 πυροβολισμοί και αμέσως η κραυγή του Τσάρου: «Παναγία μου». Ο σύντροφος του θύματος έτρεξε αμέσως στο κέντρο του Πιλλίδη και ανέφερε το γεγονός στους παρευρισκομένους. Ειδοποιήθηκε αμέσως η αστυνομία και έφθασε αργότερα στρατός, που περικύκλωσε το μέρος και μετάφερε τον νεκρό στο Νοσοκομείο Αμμοχώστου για νεκροψία.

Πληροφορούμαι, ότι στον τόπο που έγινε ο φόνος βρέθηκε ένας κάλυκας σφαίρας και ένα μαχαίρι. Το θύμα απολάμβανε μεγάλης εκτίμησης, όπως μας είπαν, και ολόκληρη η κοινότητα αναστατώθηκε μόλις άκουσε το θλιβερό γεγονός.

Επίσημη ανακοίνωση αναφέρει ότι η αστυνομία συνεχίζει τις ανακρίσεις της για το έγκλημα και ότι τα αίτιά του δεν έγιναν ακόμα γνωστά.

Lo Behold the Traitors.

The mad Fascists - the extremists of EOKA which is the successor of the notorious anti-democratic "X" organisation - have for many months now been making false allegations against our members. Almost every day their armed gangsters have been ill-treating and beating up our men.

Grivas has been shouting that whoever belongs to the Left Wing Democratic Camp is a traitor. But, whom are they betraying? Our collaborators? Certainly NOT because we are struggling together with them with more force and energy. Are they betraying our country's desire for freedom? Never, because we have been untiringly striving for the dawn of our country's liberation from the foreign yoke of slavery and colonialist oppression.

Whom, then, are we betraying? Obviously EOKA, because we refuse to submit to its mad Fascist leader Grivas, the man who has contributed to the liberation of Cyprus more than any other traitor! The man who is thirsting so much to kill these traitors!

Key men and women patriots! It is Grivas and his butchers who have been betraying our liberation struggle. We will not undertake to remove the shackles of Colonialist enslavement for them only.

Moreover, we declare that we are ashamed of some of our so-called leaders who, out of senseless fear or for political reasons, allow Leftist elements to be murdered or beaten up without protest. Cursed be such leaders.

We, a small section, are determined and ready to avenge our dead and wounded comrades. The more successes we have the more our members and our influence will increase. We have declared war to the death against mad Grivas in order to defend the political and democratic life of Cyprus without which the poor Island cannot survive.

The recent events at Styllos are a manifest example of our militant disposition and an indication of the manner of our vindication (avengement) of the blood of poor Panaghis Tsarou who has been killed by EOKA no matter what the lies it has spread about in order to disown the blame.

There are other (victims) also whom we shall seek to vindicate.
Cursed be EOKA! Long live Democracy!

S.B. Office Note:

1. The original of the above leaflet was cyclostyléd in Greek and distributed in Nicosia on 24.12.57.
2. This translation was published by S.B. Hqrs on 25.12.57.

Το έγγραφο αυτό με τον Αγγλικό τίτλο "Lo Behold the Traidors" και με αύξοντα αριθμό 644/57 είναι μετάφραση φυλλαδίου που κυκλοφόρησε στη Λευκωσία στις 24.12.57 και μετεφράσθη από το Σπέσιαλ Μπραντς στις 25.12.57. Το φυλλάδιο ανευρέθη στα Βρετανικά Αρχεία και εξασφαλίσθηκε πρόσφατα. Δεν πιστεύουμε ότι η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ θα παραδεχθεί ότι το φυλλάδιο με τα 3 σφυροδρέπανα προέρχεται από την αριστερά. Εμείς αβίαστα λέγομε ότι δεν προέρχεται. Είναι έργο των Βρετανικών Υπηρεσιών που μετά τον φόνο του Παναγιώτη Τσάρου, που τον εξέλαβαν ως μέλος της Ε.Ο.Κ.Α, συνέταξαν το φυλλάδιο αυτό αφ' ενός μεν για να συγκαλύψουν το έγκλημά τους, αφ' ετέρου δε για να συμβάλουν και αυτοί στην αντιπαράθεση, φορτώνοντας τον φόνο του στις πλάτες της Ε.Ο.Κ.Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «Γ» (Αλληλοσυγκρουόμενα στοιχεία)

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται η περίπτωση του **ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ από τη Μεσόγη**

Πυροβολήθηκε και φονεύθηκε στις 13.10.1956

Για τον θάνατο του Κλεάνθους υπάρχουν αλληλοσυγκρουόμενα στοιχεία. Χρονολογικά αναφέρουμε τα ακόλουθα:

α) Η Επιτροπή Ανακουφίσεως Παθόντων της Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως Κύπρου απέρριψε στις 3 Οκτωβρίου 1961 την αίτηση της οικογένειας Κλεάνθους για παραχώρηση σύνταξης ως οικογένειας θύματος του Αγώνα.

β) Ο Διγενής δεν απάντησε σε επιστολή που απέστειλαν τα αδέρφια Κλεάνθους στις 12 Ιανουαρίου 1961 και το 1965 αρνήθηκε να δεχθεί, στην Κύπρο, τον αδελφό Κλεάνθους.

γ) Υπάρχουν τρία έγγραφα γνωστών αγωνιστών που αναφέρουν ότι η εκτέλεση του Κλεάνθους ήταν αποτέλεσμα προσωπικών διαφορών και κακόβουλων και αβάσιμων κατηγοριών.

δ) Υπάρχουν άλλες τρεις αναφορές γνωστών επίσης αγωνιστών που αναφέρουν ότι η εκτέλεση έγινε κατόπιν διαταγής από ομάδα της Ε.Ο.Κ.Α άλλου χωριού και όχι από την ομάδα του χωριού Χλώρακα. Αναφέρονται επίσης συγκεκριμένα στοιχεία για ύποπτες δραστηριότητες του εκτελεσθέντος.

ε) Η Επιτροπή Ανακουφίσεως Παθόντων του Υπουργείου Οικονομικών υπέβαλε στις 23 Φεβρουαρίου 1972 έκθεση στον Γενικό Εισαγγελέα, στην οποία χαρακτηρίζει αντιφατικές και ως μη αποδίδουσες τα πραγματικά γεγονότα, τις καταθέσεις που αναφέρονται στα έγγραφα της παραγράφου (γ) πιο πάνω.

Η Επιτροπή Παθόντων τονίζει ότι οποιαδήποτε αποκατάσταση των εκτελεσθέντων μπορούσε να γίνει μόνο από τον Αρχηγό της Ε.Ο.Κ.Α και ότι κανένας άλλος δεν έχει το ιστορικό βάρος να πράξει κάτι τέτοιο.

Εν όψει των πιο πάνω δεν είναι δυνατό να υπάρξει σήμερα ξεκαθαρισμένη άποψη για την περίπτωση του Νεόφυτου Κλεάνθους.

Σημειώνεται απλώς ότι ο ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ δεν ήταν μέλος του Α.Κ.Ε.Λ (Μέρες Δοκιμασίας - Μ. Πουμπουρή σελ. 88-89)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «Δ» (Εκτελεσθέντες από άλλους για προσωπικούς λόγους)

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι περιπτώσεις των ακολούθων:

1. ΣΑΒΒΑΣ ΘΟΥΠΟΣ από την Τύμπου

Πυροβολήθηκε και φονεύθηκε στις 9.8.1958

Για τον Σάββα Θούπο από την Τύμπου υπάρχει περιγραφή στο βιβλίο Μ. Πουμπουρή, του γιού του θύματος, Νίκου Θούπου. Σύμφωνα με την περιγραφή ο πατέρας του ήταν στόχος 2 ατόμων. Του Τούρκου Πουλλιτζή που ομολόγησε αργότερα στο θύμα ότι πληρώθηκε 500 λίρες από έμπορο για να τον σκοτώσει. Στην ίδια περιγραφή αναφέρεται ότι το θύμα πληροφορήθηκε από τον ίδιο Τ/Κ ότι θα τον σκότωνε ο προδότης Κυριλλής, ο οποίος ενώ εμφανιζόταν ως στέλεχος της Ε.Ο.Κ.Α έπαιζε διπλό ρόλο. Τον Κυριλλή φυγάδευσαν την επομένη οι Εγγλέζοι στην Αγγλία. Η Ε.Ο.Κ.Α ουδεμία σχέση είχε με τον φόνο. **Η Ε.Ο.Κ.Α δεν χρησιμοποίησε μισθοφόρους φονιάδες ούτε προδότες.** Γιατί κατηγορείται λοιπόν για την υπόθεση Θούπου, όταν υπάρχουν οι πιο πάνω μαρτυρίες; Φαίνεται ότι ο φόνος είχε γίνει για καθαρά προσωπικούς λόγους και τον οργάνωσε ο Κυριλλής. (Κρίσιμες Μέρες σελίδα 82 - 84).

2. ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ από τον Κάτω Πύργο

Ο Ανδρέας Μιχαηλίδης, που κατά τον Μ. Πουμπουρή «δεν ήταν μέλος του Α.Κ.Ε.Λ» σκοτώθηκε στο χωριό του, στον Κ. Πύργο στις 18.10.56. Η σύζυγος του θύματος και οι θυγατέρες της, με επιστολή τους στη «Χαραυγή» 18.9.1992, «ζητούν από την Ε.Ο.Κ.Α να τους δώσει λόγο για τον θάνατο».

Αλλά η σύζυγος πήρε απάντηση στο ερώτημά της από στέλεχος της Ε.Ο.Κ.Α στο οποίο προσέφυγε το 1959. Της είπε ότι οι λόγοι ήταν προσωπικοί και ότι τον σύζυγό της δεν τον σκότωσε η Ε.Ο.Κ.Α. Μετά από δική της επιθυμία, της εδόθη επιστολή για να την επιδώσει στον Αρχηγό της Ε.Ο.Κ.Α Διγενή, στην Αθήνα.

Η επιστολή παρελήφθη από τη σύζυγο, η οποία διάβασε το περιεχόμενο, πέρασε από την Αθήνα, αλλά δεν επισκέφθηκε τον Στρατηγό, ούτε του έστειλε την επιστολή. Πώς, λοιπόν, ζητά τώρα, 46 χρόνια μετά, λόγο από την Ε.Ο.Κ.Α για το θάνατο του συζύγου της που έγινε στις 18.10.56; Και γιατί το Α.Κ.Ε.Λ υιοθετεί κι αυτή την υπόθεση; (Κρίσιμες Μέρες σελίδα 90 - 91).

3. ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΑΤΑΤΑΣ από την Πηγή

Βρέθηκε νεκρός στο χωριό του, Πηγή Αμμοχώστου στις 6.5.58. Δεν κατέστη δυνατό να εξακριβωθούν οι λόγοι του θανάτου του. Επίσης δεν κατέστη δυνατό να εξακριβωθεί αν υπάρχει σύνδεση του θανάτου του Κ. Πατάτα με τη δολοφονία που προηγήθηκε του αγωνιστή Ανδρέα Επιφανίου, τον οποίο δολοφόνησαν με μαχαίρι αριστεροί χωριανοί του. Επί του θέματος γράφεται στο «Χρονικό Αγώνος Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959» του Αρχηγού της Ε.Ο.Κ.Α, Στρατηγού Γεωργίου Γρίβα Διγενή:

«Οι κομμουνιστάι της Πηγής ξεπέρασαν εις ενεργείας αίσχους και αποτροπισμού, κάθε άλλην κοινότητα, δολοφονήσαντες εν ψυχρώ το επίλεκτον μέλος της Οργάνωσης Ανδρέα Επιφανίου, την 26.10.57, διά μαχαίρας».

Πάντως από την έρευνα δεν προέκυψαν στοιχεία ότι η Ε.Ο.Κ.Α διέταξε την εκτέλεσή του. Η πιο πιθανή αιτία είναι προσωπικοί λόγοι ή και προσωπική αντεκδίκηση σχετικά με την δολοφονία του Επιφανίου.

4. ΠΙΕΡΗΣ ΠΙΣΤΟΛΑΣ από το Λευκόνειο

Για το άτομο αυτό έγιναν εξετάσεις προς όλες τις πλευρές και διεπιστώθη πέραν πάσης αμφιβολίας ότι ουδέποτε απασχόλησε την Ε.Ο.Κ.Α, ο δε θάνατός του από ξυλοδαρμό δεν είναι έργο της Οργάνωσης. Σημειώνεται ότι ούτε την ημερομηνία του θανάτου του δεν μπόρεσαν να προσδιορίσουν οι υπηρεσίες του Α.Κ.Ε.Λ παρά τις σχετικές έρευνες.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «Ε» (Φονευθέντες τυχαία ύστερα από προσπάθεια αφοπλισμού και αφαίρεσης της προσωπιδας με στόχο την αποκάλυψη των προσώπων αγωνιστών που ήταν σε αποστολή)

1. ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΕΤΡΟΥ από τη Λύση

Σκοτώθηκε από πυροβολισμούς στη Λύση στις 21.1.58

Ουδεμία πρόθεση είχε η Ε.Ο.Κ.Α να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του Μ. Πέτρου. Ουδέποτε συζητήθηκε ή αποφασίστηκε από την Οργάνωση ενέργεια

κατά του ατόμου αυτού. Στις 21.1.58 ο Μ. Πέτρου ήταν θύμα των περιστάσεων αναταραχής που επιδίωξε η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ και ο θάνατός του προκλήθηκε υπό τις ακόλουθες συνθήκες:

Η Ε.Ο.Κ.Α κοινοποίησε απόφαση ν' αποφευχθούν εκδηλώσεις για την επέτειο του ενωτικού Δημοψηφίσματος της 15ης Ιανουαρίου 1950. Λόγος της απόφασης της Οργάνωσης ήταν η παρουσία καταζητούμενων αγωνιστών στη Λύση, που θα διέτρεχαν κίνδυνο αν δημιουργούνταν συνθήκες αντιπαράταξης με τους Άγγλους. Οι Άγγλοι θα απέκλειαν το χωριό και θα διενεργούσαν έρευνες, με πιθανότητα σύγκρουσης ή σύλληψής τους.

Παρά τη θέση της Ε.Ο.Κ.Α, με διαταγή της ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ, τοπικά όργανα επεδίωξαν πρόκληση έντασης. Ανάρτησαν σημαίες και συνθήματα σε περίοπτα σημεία.

Μια ομάδα παιδιών στάληκε να αφαιρέσει τα συνθήματα πριν τα αντιληφθούν οι Άγγλοι. Είδε τα παιδιά ο οδηγός λεωφορείου Γιάννης Κολάνης, κάτοικος Λύσης, τους έκανε παρατηρήσεις και τα αποπήρε. Άντρες της Οργάνωσης μετέβησαν στο καφενείο για να επιπλήξουν τον Γ. Κολάνη για την ενέργειά του. Δεν χτύπησαν τον Κολάνη. Τον επέπληξαν και άρχισαν να αποχωρούν. Μέλη του Α.Κ.Ε.Λ κινήθηκαν ομαδικά εναντίον των αποχωρούντων αγωνιστών, τους ύβριζαν και τους απειλούσαν. Οι αγωνιστές, αν και ένοπλοι, δεν αντέδρασαν. Τα μέλη του Α.Κ.Ε.Λ περικύκλωσαν τους αγωνιστές με εχθρικές διαθέσεις και τους επιτέθηκαν. Στις συνθήκες που προκλήθηκαν κάποιος αγωνιστής πάτησε τη σκανδάλη για εκφοβισμό των επιτιθεμένων με αποτέλεσμα να τραυματιστεί τυχαία ο Μιχάλης Πέτρου και να υποκύψει στα τραύματά του.

Επισημαίνεται ότι μέλη της οικογένειας Πέτρου ζήτησαν να συναντήσουν τον τομέαρχη της Ε.Ο.Κ.Α Παύλο Παυλάκη, που συμφώνησε να τους παραθέσει τα γεγονότα, αλλά δεν πήγαν στη συνάντηση.

MARTYΡΙΕΣ:

Πατρικ: Οδός 4, Σημ. 1-4, Τ.Κ. 6061, Τηλεφωνη: Αθήνα:
Τ.01.297, Τ.Κ. 6302, Τηλ.: 01-661-144, Φαξ.: 04-633330

17 Φεβρουαρίου, 2000.

Αξιότιμο Κύριο,
Γαβόλα Παυλάκη,
"Τομεάρχη Ε.Ο.Κ.Α. 1955 - 59",
Αγία Νάνα.

Αξιότιμε Κύριε,

Το Δημοτικό Συμβούλιο Λάσης σε συνεδρία του την 8/2/2000 ύστερα από επιθυμία της οικογένειας του μ. Μιχαήλ Πέτρου έχει συζητήσει το θέμα του θανάτου του. Αφού έχει ακούσει αυτόπτες μάρτυρες, μαρτυρίες που προέρχονται από όλα τα στρώματα και κομματικές τοποθετήσεις Λασιωτών, από ανθρώπους που έζησαν τα γεγονότα την εποχή εκείνη, "επισυνάπτονται γρακτές μαρτυρίες", έχει πάρει την απόφαση να απευθυνθεί προς εσάς και να σας παρακαλέσει όπως επικηφθείτε του ανθρωπιστικού αυτού θέματος που εδώ και αρααντάδρα χρόνια βασανίζει την οικογένεια του Μ. Πέτρου.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Λάσης επιθυμεί να αναφερθεί στα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στη Λάση από την 15/1/58-21/1/58 με σκοπό να σας διευκολύνει στην σωστή απόφαση. Η ΕΟΚΑ για δικούς της λόγους διάταξε να μην γίνουν εκδηλώσεις για την επέτειο του Δημοφθρίσματος, προς τον σκοπό αυτό εξέδωσε και φυλλάδιο. Μέλη του ΑΚΕΛ δεν πειθάρχησαν και θέλοντας να τιμήσουν την επέτειο ανάρτησαν Ελληνικές σημαίες και κονά επί του οικήματος τους και σε ορισμένα σημεία της κεντρικής πλατείας της Λάσης, τα δημοφθματα της 15/1/58. Μέλη της ΕΟΚΑ πήγαν και τα κατέβασαν. Κάτοικος της Λάσης, ο Γιάννης Καλάνης, αριστερών φρονημάτων ήλθε σε συζήτηση μαζί τους και τους απεκάλεσε προδότες για την πράξη τους. Αυτό έγινε τα χαράματα της 15/1/58.

Την 21/1/58 άνδρες της ΕΟΚΑ πήγαν να επιτελήσουν τον Γιάννη Καλάνη ο οποίος βρισκόταν στο γραφείο του Καλλή Μαγιά το οποίο απέχει τουλάχιστον 40 μέτρα από το οίκημα του ΑΚΕΛ και των λαϊκών οργανώσεων.

Μεταξύ των αγωνιστών και του Γ. Καλάνη άρχισε να διεξάγεται μία συζήτηση μεγαλερώως στο άκουσμα της οποίας προσέταξαν θορύβους, πήγαν καπνίζουν και των συλλόγων. Οι αγωνιστές τους κάλεσαν να φύγουν, όπως και το έπραξαν, εκτός ορισμένων ΑΚΕΛΙΚΩΝ οι οποίοι δεν αποχώρεσαν και άρχισε μεταξύ αυτών και των αγωνιστών μία αντιπαράθεση.

Οι αγωνιστές για να μπορέσουν να φύγουν από την ακμή, τους κάλεσαν επανειλημμένα να αποχωρήσουν, όμως αυτό δεν έγινε κατορθυτό και προ του κινδύνου να φτάνουν οι Άγγλοι και να συλληφθούν ή ακόμα και να αραεπιστάθην οι αγωνιστές αναγκάστηκαν να παραβώλίσουν.

.../2.

ΔΗΜΟΣ ΛΙΣΣΗΣ

Ποσειδών Όδου 4, Διαμ. 1-4, Τ.Κ. 8051, Άγιος Ιωάννης, Λάρισα.
Τ.Θ. 297, Τ.Δ. 6332, Τηλ.: 04 661444, Fax: 04-633130

- 2 -

Δυστυχώς εκ των πυροβολισμών σκοτώθηκε ο κ. Πέτρου αριστερών φρονή-
ματων ο οποίος κατά κακή σύμπτωση μόλις είχε έρθει από τα σπίτι του και ήτο
αμέτοχος στο επεισόδιο. Γι' αυτό υπάρχουν πολλές μαρτυρίες.

Είμαστε βέβαιοι ότι οι αγωνιστές δεν είχαν πρόθεση να σκοτώσουν τον
Μ. Γέτρου είτε για τα φρονήματα του είτε γιατί είχε στιδώκετε σε βάρας του
έναντι του διεξαγόμενου αγώνα, απλάς ήταν μια κακή στιγμή.

Κύριε Παυλάκη έκτοτε έχουν περάσει 42 χρόνια. Αν λάβει κανείς υπόψη
τις τότε επικρατούσες συνθήκες, των αντιθέσεων και των αντιπαραθέσεων θα
διαπιστώσει ότι μπορούσαν να συμβούν τέτοια θλιβερά γεγονότα.

Η άποψη μας είναι ότι ο Μιχαήλ Πέτρου είναι θύμα αυτής της κατάστασης
και ότι δεν υπήρξε προδότης. Άλλωστε το όνομα του ή και το συμβών σε καμιά
περίπτωση αναφέρεται στο χρονικό του αγώνα ως ολοκληρωθείς ή ως εκτελεσθείς
από την οργάνωση, γι' αυτό και σας παρακαλούμε να επιληφθείτε του θέματος και
να εξετάσετε αυτό από ανθρωπιστικής σκοτιάς.

Αυτή είναι η συλλογική και ομόθυμη άποψη του Δημοτικού Συμβουλίου,
άποψη που επικρατεί και μεταξύ των Λαϊκών περιλαμβανομένων και αεθρών
μορών του Αγώνα.

Κύριε Παυλάκη εκείνο που ζητούμε από εσάς με την επιστολή μας αυτή
είναι να σας παρακαλέσουμε, ως Τομεάρχη της Ε.Ο.Κ.Α. στην περιοχή Λάρας να
προβείτε σε τέτοιες ενέργειες που θα υποβοηθήσουν στην αεκατάσταση του
ανδράτος του.

Είμαστε βέβαιοι πως μια απόφαση που να δηλώνει ότι ο Μ. Πέτρου δεν
ήτο προδότης θα εξυψώσει ακόμα περισσότερο τον αγώνα και το όνομα των αγωνιστών
στη συνείδηση του Κυπριακού λαού και θα βοηθήσει συνάμα στην ενότητα του
λαού μας.

Με την ελπίδα ότι θα επιληφθείτε του θέματος είμαστε στη διάθεσή σας
για οποιαδήποτε πληροφορίες ή επεξηγήσεις θα θέλατε από εμάς.

Διοικητή,

(Ανδρέας Τροιάς)
Δήμαρχος Λάρας.

Καιν.: - Καν Ανδρέα Αγγελόπουλλο, ✓
Πρόεδρος Ε.Ε.Μ.Α.Ε., Λάρισα.

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΑΝΔΡΕΑ ΤΟΦΙΑ

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΤΡΟΥ ΕΧΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ

Η Ε.Ο.Κ.Α έδωσε οδηγίες, με την κυκλοφορία φυλλαδίου, να μην γίνουν εκδηλώσεις για το Ενωτικό Δημοψήφισμα του 1950 για να μην δοθεί η ευκαιρία ή πρόκληση στους Άγγλους να κάμουν συλλήψεις ή έρευνες ή κέρφιου που μπορούσε να έχει απρόβλεπτες συνέπειες για την Ε.Ο.Κ.Α.

Τα Σωματεία Π.Ε.Κ, Σ.Ε.Κ, ΔΗΜΗΤΡΑ, Θ.Ο.Ι, ΑΣΙΑ, ΛΑΛΛ επειθάρχησαν εκτός από το Α.Κ.Ε.Λ και τις Λαϊκές Οργανώσεις, οι οποίες έξω από το οίκημά τους τοποθέτησαν Ελληνικές σημαίες και πανό. Αυτό έγινε την 15/1/1958. Στις 16/1/58, την αυγή, πήγαν άτομα μέλη της Ε.Ο.Κ.Α για να κατεβάσουν τις σημαίες και τα πανό. Όταν τις κατέβαζαν τους είδε ο Γιάννης Κολάνης και τους είπε ότι αυτό που κάνουν είναι προδοσία. Οι αγωνιστές όταν έφυγαν έδωσαν αναφορά στην Οργάνωση για το τι είχε συμβεί, η οποία έδωσε οδηγίες να επιπλήξουν τον Γιάννη Κολάνη. Να σημειωθεί ότι ο Κολάνης είναι αριστερών φρονημάτων.

Στις 22 του Γενάρη πήγαν οι αγωνιστές να τον επιπλήξουν και δυστυχώς συνέβησαν τα θλιβερά γεγονότα που έχουν ως ακολούθως:

Οι θαμώνες του καφενείου του Ρουσή όταν άκουσαν τις φωνές βγήκαν έξω και έτρεξαν προς το σημείο που βρισκόταν ο Γ. Κολάνης, Γραφείο Καλλή Μαγιά, το οποίο απέχει περί τα σαράντα μέτρα, ανατολικά του καφενείου Ρουσή. Όταν άρχισε το επεισόδιο και οι αγωνιστές τους καλούσαν να φύγουν για να μπορέσουν να διαφύγουν δεν έγινε κατορθωτό. Οι αγωνιστές προσπαθούσαν να φύγουν και από το σημείο που βρισκόντουσαν πήγαν προς τα νότια προς το Σωματείο ΛΑΛΛ. Από εκεί έστριψαν προς τα δυτικά για να πάρουν τον δρόμο προς του Γιωρκή Κέκκου Ξυστούρη για να φύγουν και έτσι με αυτή τη διαδρομή απόφευγαν τον Καφεéné του Ρουσή που στον Α΄ όροφό του βρισκόντουσαν τα γραφεία του Α.Κ.Ε.Λ και των Λαϊκών Οργανώσεων.

Για να γίνει αυτή η διαδρομή που έχω περιγράψει έχει άλλα σαράντα μέτρα από το σημείο που βρίσκεται το γραφείο του Καλλή Μαγιά και χρειάστηκαν 15-20 λεπτά να τη διανύσουν και ύστερα να πυροβολήσουν.

Προσωπικά δεν ήμουν παρόν διότι την περίοδο εκείνη βρισκόμουν στα Κρατητήρια Κοκκινοτρυμιτιάς γι' αυτό ό,τι εκφράζω για τη δολοφονία του Μιχάλη Πέτρου από άνδρες της Ε.Ο.Κ.Α που έγινε στις 22/1/1958, είναι βασισμένη πάνω στις μαρτυρίες και αφηγήσεις πολλών ανθρώπων όλων των παρατάξεων που βρίσκονταν στην σκηνή του επεισοδίου, είτε από άτομα που είχαν άμεση σχέση με την όλη υπόθεση.

Από όλες τις μαρτυρίες, και αυτές είναι πάρα πολλές, βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα πως ο Μιχάλης Πέτρου δεν ήταν προδότης και ούτε η Ε.Ο.Κ.Α είχε πρόθεση να τον εκτελέσει ή έστω να του κάμει οιαδήποτε παρατήρηση για οποιαδήποτε ενέργειά του, ή για τα πολιτικά του φρονήματα.

Έχοντας κανείς υπόψη τις δοσμένες συνθήκες που επικρατούσαν την εποχή εκείνη, τους φανατισμούς και τις ακρότητες, τη θέση που πήρε το Α.Κ.Ε.Λ έναντι του Ένοπλου Αγώνα του λαού μας και της Ε.Ο.Κ.Α, θέση για την οποία αργότερα έκαμε αυτοκριτική και παραδέχθηκε ότι ήταν λάθος, τότε θα διαπιστώσει κανείς ότι μέσα από τους φανατισμούς και τις αντιθέσεις είναι εύκολο να γίνουν και λάθη.

Αντικρίνοντας όμως σήμερα τα γεγονότα με ψυχραιμία, 42 χρόνια από τότε, διαπιστώνει κανείς ότι ο Μιχαήλ Πέτρου είναι θύμα αυτών των αντιθέσεων και των φανατισμών και πως σε καμιά περίπτωση ήταν στόχος των αγωνιστών ή της Ε.Ο.Κ.Α για τα φρονήματά του είτε γιατί έπραξε οτιδήποτε προηγουμένως εναντίον του αγώνα ή της Ε.Ο.Κ.Α που θα έδινε υποψίες σε βάρος του. Να σημειωθεί ότι ο Πέτρου δεν ήταν από την αρχή στο επεισόδιο, ήταν σπίτι του ήλθε πέντε λεπτά πριν και φαίνεται ότι ανεμίχθη και αυτός εκεί. Οι αγωνιστές αναγκάστηκαν να πυροβολήσουν για αυτοάμυνά τους, όταν είδαν ότι εκινδύνευαν να αποπλιστούν και να συλληφθούν και εκ των πυροβολισμών εφονεύθη ο Μιχαήλ Πέτρου.

Ως Δήμαρχος Λύσης εισηγούμαι όπως το Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης Ε.Ο.Κ.Α και ο Τομεάρχης να μελετήσουν προσεκτικά τις μαρτυρίες και το ιστορικό και εάν αποφανθούν ότι ο Μιχαήλ Πέτρου δεν είναι προδότης να σταλεί μια επιστολή προς την οικογένειά του, που να τον αποκαθιστά, αλλά προπάντων να αποκαθιστά και τους αγωνιστές από τις διάφορες κακές γλώσσες ότι είναι δολοφόνοι. Για να σχηματίσετε γνώμη, σας στέλλω και τοπογραφικό της πλατείας Λύσης με σημειώσεις που δεικνύουν τα σημεία τού όλου επεισοδίου και μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν τα γεγονότα.

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΤΟΦΙΑΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΛΥΣΗΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΥΡΕΘΗ ΣΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΤΡΟΥ ΛΕΓΕΙ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ

Στις 30/1/99 διοργανώθηκε Φιλολογικό μνημόσυνο του Μιχαήλ Πέτρου, από τις αριστερές δυνάμεις της Λύσης. Ομιλητής ήταν ο Κωστής Κωστέας. Η ομιλία του κ. Κωστέα ήταν ήπια και σε πολύ χαμηλούς τόνους, δεν αναφέρθηκε σε χαρακτηρισμούς και ακραίες θέσεις. Επίσης η εισαγωγική ομιλία και τα κείμενα της παρουσιάστριας κας Ροδούλας Πέτσα ήταν σε κόσμια πλαίσια χωρίς κανένα

χαρκτηρισμό εναντίον κανενός. Επίσης η σύζυγος του Μιχαήλ Πέτρου ευχαρίστησε όλους όσοι την βοήθησαν και της συμπαραστάθηκαν και είπε ότι δεν τρέφει μίσος για κανένα για ό,τι συνέβηκε και ότι το μόνο της ενδιαφέρον είναι να διευκρινιστεί ότι ο σύζυγός της δεν σκοτώθηκε γιατί ήταν προδότης.

Ο Γεώργιος Χ" Ττοφής Λυσιώτης αριστερός, στέλεχος του Α.Κ.Ε.Λ και αντόπτης μάρτυρας, σε σύντομη αφήγησή του, είπε τα εξής και επειδή ήταν και μέσα σε αυτούς που συμμετείχαν προσπάθησε σε κάποια σημεία να εξογκώσει τα πράγματα, γενικά όμως μέσα από την αφήγησή του βγαίνει και όλη η αλήθεια.

Μεταξύ άλλων είπε τα εξής. Είμαστε μέσα στον καφενέ του Ρουσή, εκείνη τη στιγμή ήλθεν ο Γιωρκής του Τσιηροτσιπη (ο Λεβέντης) και μας είπε ότι οι μασκοφόροι δέρνουν τον Γιάννη του Κολανιού. Εβκήκαμεν ούλλοι έξω και προχωρήσαμε προς τους μασκοφόρους και αρχίσαμε να συζητούμε μαζί τους, τους εβρίζαμε μας εβρίζαν και σε λίγο εγέμισε η πλατεία μασκοφόρους. Σημείωση: το τελευταίο είναι φαντασίωσή του διότι οι μασκοφόροι ήταν μόνο τρεις.

Από αυτή την αφήγηση κατά την άποψή μου το συμπέρασμα βγαίνει μόνο του.

Α. Οι μασκοφόροι δεν πήγαν να σκοτώσουν κανένα αριστερό ούτε είχαν πρόθεση να πλησιάσουν έστω το οίκημα των αριστερών που μέχρι εκείνη την ημέρα ήταν αρμονική η συμβίωση αριστερών-δεξιών στη Λύση. Απεναντίας αυτοί πήγαν και βρήκαν τους μασκοφόρους.

Β. Πολύ δε περισσότερο δεν πήγαν για να σκοτώσουν τον Μιχαήλ Πέτρου είτε για τα φρονήματά του είτε γιατί ήταν προδότης.

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ Α. ΚΑΡΟΥΛΑ

Ήμουν οργανωμένος στην Ε.Ο.Κ.Α. Μεταξύ άλλων καθηκόντων την περίοδο εκείνη ήμουν επιφορτισμένος και με την ευθύνη να παρακολουθώ τις κινήσεις των Άγγλων στρατιωτών που έκαναν τακτικά περιπολίες μέσα και έξω από τη Λύση και να δίδω αναφορά στην Οργάνωση.

Τη νύκτα της 22/1/58 είχα ειδοποιηθεί από την Οργάνωση να παρακολουθώ γιατί θα ερχόντουσαν άνδρες της Ε.Ο.Κ.Α στην κεντρική πλατεία της Λύσης για κάποια αποστολή. Πράγματι τρεις αγωνιστές προσωπιδοφόροι ήλθαν στην πλατεία και πήγαν στο γραφείο του Καλλή Μαγιά. Εκεί βρήκαν τον Γιάννη Κολάνη. Όταν οι αγωνιστές άρχισαν να του κάνουν παρατηρήσεις και εβγήκαν έξω από το γραφείο του Καλλή Μαγιά και συζητούσαν δυνατά, οι φωνές τους ακούστηκαν σε όλη την πλατεία, εβγήκε ο κόσμος έξω από τους Συλλόγους και τα καφενεία, μεταξύ αυτών και οι αριστεροί θαμώνες του καφενείου του Ρουσή, που στον όροφο του στεγάζονται και τα γραφεία του Α.Κ.Ε.Λ.

Όταν οι αγωνιστές κάλεσαν τον κόσμο να φύγει και δεν έχει κανέναν να πάθει τίποτα, όλοι έφυγαν εκτός από τους αριστερούς που προσπαθούσαν συνάμα να περικυκλώσουν τους αγωνιστές και τους φώναζαν να βγάλουν τις μάσκες. Να σημειωθεί ότι ο ένας είχε βγάλει τη μάσκα.

Οι αγωνιστές από το σημείο του γραφείου του κ. Μαγιά που αρχικά συνάντησαν τον Κολάνη υποχωρούσαν προς τα πίσω για να φύγουν προτρέποντας συνάμα τους αριστερούς να διαλυθούν. Αυτοί αντί να φύγουν, περισσότερο επιτίθεντο και τους έβριζαν συνάμα.

Αφού είχαν διανύσει μιαν απόσταση 40 και πλέον μέτρα ανατολικά και νότια της φουντάνας για να μπορέσουν να φύγουν προς τον δρόμο που οδηγεί προς το σπίτι του Γιωρκή Κέκκου εκείνη την ώρα ήλθε και ο Μιχαήλ Πέτρου με το ποδήλατο από το σπίτι του. Μας ρώτησε τί συμβαίνει και όταν του εξηγήσαμε τα καθέκαστα, άφησε το ποδήλατό του εκεί στη φουντάνα και ανεμείχθη και αυτός μαζί με τους άλλους.

Οι αγωνιστές τους καλούσαν να φύγουν και πως θα μετρούσαν μέχρι το τρία και εάν δεν φύγουν θα πυροβολήσουν. Όταν οι αγωνιστές μασκοφόροι άρχισαν να μετρούν 1-2 το τρία το συμπλήρωναν οι αριστεροί κοροϊδευτικά με τη λέξη μπάμ και αυτό επανελήφθη αρκετές φορές, συνάμα τους πλησίαζαν απειλητικά κρατώντας καρέκλες με σκοπό να τους κτυπήσουν και αναγκάστηκαν και πυροβόλησαν για αυτοάμυνα και από τους πυροβολισμούς σκοτώθηκε ο Μιχαήλ Πέτρου και τραυματίστηκαν άλλα δύο άτομα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι από το σημείο που ήταν ο Γιάννης Κολάνης, γραφείο Καλλή Μαγιά, έως τον καφενέ του Ρουσή που είναι και τα Γραφεία του Α.Κ.Ε.Λ έχει τουλάχιστον σαράντα μέτρα και άλλα σαράντα που διάνυσαν μέχρι το σημείο που σκοτώθηκε ο Μιχαήλ Πέτρου. Πρέπει να σημειωθεί ότι το επεισόδιο διάρκεσε 15-20 λεπτά και αυτό φανερώνει πως ούτε την αριστερά ήθελαν να πειράξουν γι' αυτό και δεν πήγαν στο οίκημά τους, απλώς αυτοί πήγαν και βρήκαν τους αγωνιστές, πολύ δε περισσότερο δεν ήθελαν να σκοτώσουν τον Μιχαήλ Πέτρου είτε για τα φρονήματά του είτε γιατί ήταν προδότης. Απλώς ο Μιχαήλ Πέτρου είναι θύμα του φανατισμού που καλλιέργησε το Α.Κ.Ε.Λ εναντίον του αγώνα και της Ε.Ο.Κ.Α την εποχή εκείνη.

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΛΑΝΗ

ΑΦΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΛΑΝΗ ΣΤΟΝ ΑΝΔΡΕΑ ΤΟΦΙΑ ΔΗΜΑΡΧΟ ΛΥΣΗΣ

Το πρωί της **15ης** του Γενάρη **1958** πήγα στον καφενέ του Ρουσή να πω καφέ και μετά θα πήγαινα να φορτώσω πατάτες του εμπορομεσίτη Παναγή Αντρέα. Όταν

ήπια τον καφέ μου και έφευγα, είδα μερικά άτομα που κατέβαζαν Ελληνικές σημαίες και πανό και τους είπα ότι αυτό που κάμνουν είναι προδοσία και συνέχισα τον δρόμο μου. Να σημειωθεί ότι ήταν αυγή δεν είχε ξημερώσει ακόμα και δεν γνώρισα κανένα ούτε και ήθελα να γνωρίσω, ή να μάθω ποιοί ήταν.

Την 22α του Γενάρη 1958 ενώ καθόμουν μέσα στο γραφείο του Καλλή Μαγιά που βρίσκεται στην κεντρική πλατεία της Λύσης, στο γραφείο βρίσκονταν ο Μαγιάς και ο Σάββας Παππούτας, ήλθαν τρεις μασκοφόροι και ρώτησαν ποιος είναι ο Γιάννης Κολάνης, εγώ είμαι τους είπα. Τότε άρχισαν να μου κάμνουν διάφορες παρατηρήσεις και άρχισε μεταξύ μας μια συζήτηση έντονη, όταν συζητούσαμε ο ένας εκ των μασκοφόρων προσπάθησε να με κτυπήσει με το υποκόπανο του πιστολιού του, τότε ο άλλος του θύμωσε και δεν ξαναδοκίμασε να με κτυπήσει. Εν τω μεταξύ βγήκαμε έξω από το γραφείο του Μαγιά και συνεχίσαμε να συζητούμε.

Τη συζήτηση η οποία ήταν έντονη άκουσαν οι θαμώνες του καφεéné του Ρουσή και βγήκαν έξω και προσέτρεξαν στη σκηνή. Οι μασκοφόροι τους έλεγαν να φύγουν, λέει ο Γιάννης, να μπουν μέσα στον καφεéné, ένας ηλικιωμένος άνθρωπος ο Γιακουμής του Μασώνου τους έλεγε μην μπήτε μέσα γιατί εννιά μας σκοτώσουν όλους.

Να σημειωθεί όταν ήλθαν και ρώτησαν ποιος είναι ο Γιάννης Κολάνης και αρχίσαμε να συζητούμε του είπα να βγάλει τη μάσκα και αυτός την έβγαλε και έμεινε μέχρι το τέλος χωρίς μάσκα. Αργότερα μετά από 4-5 μήνες όταν μιαν ημέρα ήμουν στο Βαρώσι με πλησίασε κάποιος και μου μίλησε και μου λέει με γνωρίζεις; και του είπα όχι, πού να σε ξέρω και αυτός μου είπε ότι είμαι εκείνος που ήλθαμε στη Λύση την τάδε νύκτα. Αυτή τη στιγμή ο Γιάννης εσυγκινήθη, έβγαλε τα γυαλιά του και σκούπισε τα δάκρυα από τα μάτια του. Όταν έγινε η μάχη του Αχυρώνα στο Λιοπέτρι και είδα τις φωτογραφίες των Ηρώων αναγνώρισα πως ο άνθρωπος αυτός ήταν ο Ηλίας Παπακυριακού.

Αυτή είναι η αφήγηση του Γιάννη Κολάνη.

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΑΝΔΡΕΑ ΓΙΩΡΚΗ ΣΟΥΡΟΥΛΛΑ

ΑΦΗΓΗΣΗ ΑΝΔΡΕΑ ΓΙΩΡΚΗ ΣΟΥΡΟΥΛΛΑ

Ήμουν τότε 18 χρόνων και εσύχναζα στην Π.Ε.Κ. Το οίκημα της Π.Ε.Κ βρισκόταν στη Δυτική πλευρά της κεντρικής πλατείας της Λύσης. Τη νύκτα της 22/1/58 είδα τους μασκοφόρους να μπαίνουν στο γραφείο του Καλλή Μαγιά σε λίγο άκουσα φωνές και πήγα προς το σημείο αυτό, όπως και πολλοί άλλοι. Εκεί είδα τον Γιάννη Κολάνη να συζητά με τρεις ένοπλους ο ένας δεν φορούσε μάσκα, ενώ οι δυο ήταν

με μάσκες. Τις φωνές του Γιάννη Κολάνη άκουσαν και από τον καφενέ του Ρουσή οι αριστεροί και βγήκαν έξω και πήγαν προς τον Γιάννη. Εκεί άρχισαν να φωνάζουν και να βρίζουν τους μασκοφόρους. Οι μασκοφόροι τους εκαλούσαν να φύγουν διαφορετικά θα πυροβολούσαν, αφού μετρήσουν μέχρι το τρία και δεν φύγουν, τότε θα αναγκαζόντουσαν να πυροβολήσουν. Και ενώ οι μασκοφόροι εμετρούσαν ένα-δύο, το τρία το εσυμπλήρωναν αυτοί περιπαικτικά και θυμάμαι που επαναλάμβαναν συνθηματικά και δυνατά, κοροϊδεύοντάς τους, ένα-δύο, μπαμ. Ενώ οι μασκοφόροι πήγαιναν πίσω-πίσω από το γραφείο του Καλλή Μαγιά προς τον καφενέ του Παπά που βρίσκεται ανατολικά της φουντάνας και υστέρτα μεταξύ ΛΑΛΛ και φουντάνας, αυτοί εσυνέχιζαν να τους προκαλούν με διάφορους τρόπους.

Όταν τους πλησίασαν απειλητικά και πολύ κοντά τους τότε επυροβόλησαν για αυτοάμυνα. Από τους πυροβολισμούς σκοτώθηκε ο Μιχαήλ Πέτρου και ετραυματίσθηκαν άλλα δυο άτομα.

2. ΗΛΙΑΣ ΤΟΦΑΡΗΣ από την Κώμα του Γιαλού

Σκοτώθηκε στο χωριό του, την Κώμα Γιαλού, 21.1.58. Ουδεμία πρόθεση είχε η Ε.Ο.Κ.Α να πυροβολήσει τον Ηλ. Τοφαρή. Ουδέποτε συζητήθηκε ή αποφασίστηκε δράση εναντίον του ανθρώπου. Ο θάνατος του Τοφαρή ήταν αποτέλεσμα της οξύτητας και της αντιπαράθεσης που επιδιώχθηκαν από την αριστερά όπως και στη Λύση.

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Από το βιβλίο του Φώτη Παπαφώτη «Η ΚΑΡΠΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α - σελίδα 555:

ΔΥΟ ΤΡΑΓΙΚΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ ΤΟΥ ΑΚΕΛ

Το ΑΚΕΛ, ως Κουμμουνιστικό Κόμμα, τοποθετεί πάνω από Αρχές, Αξίες, Ιδανικά, πάνω και από αυτήν την Πατρίδα, το συμφέρον του Κόμματος. Κι' όταν μιλά και υποστηρίζει Αρχές, Αξίες, Ιδανικά, Πατρίδα, το κάμνει αποκλειστικά και μόνο για χάρη της κουμμουνιστικής του ιδεολογίας. Στα πλαίσια

τούτα ευχαρίστως θα αναλάμβανε ακόμη και την διεξαγωγή ένοπλου αγώνα κατά των Άγγλων έστω και αν τώρα λέγει ότι ήταν αντίθετο με τον ένοπλο Αγώνα. Όχι από αγάπη προς την Κύπρο. Αλλά για να εκμεταλλευθεί τον Αγώνα για προώθηση του Κόμματος στην εξουσία. Ατυχώς για το ίδιο και ευτυχώς για την Κύπρο, το 1955 ο Διγενής άρχισε την Επανάσταση και έτσι - συμπτωματικά - ο Νίκος Ζαχαριάδης ήλθε δεύτερος: Δεν πρόλαβε να πάρει στα χέρια του το Κυπριακό Κίνημα. Είναι γνωστή η αντικατάσταση του Ζαχαριάδη από την Ηγεσία του Κ.Κ.Ε. και για το λόγο τούτο. Άλλωστε γι' αυτόν ακριβώς το λόγο ο Ζαχαριάδης με δηλώσεις του μόλις άρχισε δράση η ΕΟΚΑ τον Απρίλη του '55 αποκάλυψε στους Άγγλους την ταυτότητα του Διγενή τον οποίο καθύβρισε χυδαία σαν τρομοκράτη.

Ο ισχυρισμός του ΑΚΕΛ στον οποίο εξακολουθεί να βόσκει είναι παραμύθια της Χαλιμάς στα οποία ούτε το ίδιο πιστεύει. Η ΕΟΚΑ ΔΕΝ ΕΚΑΜΕ ΚΟΜΜΑΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ, επομένως ούτε και αντικομμουνιστικό. Ο Αγώνας της ΕΟΚΑ ήταν αποκλειστικά ΕΘΝΙΚΟΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ.

Η Ηγεσία του ΑΚΕΛ γνωρίζει αυτή την αλήθεια. Την αποκρύπτει, όμως, από τα μέλη του κόμματος τα οποία και παραπλανά και ποτίζει, δυστυχώς, με το φαρμάκι του μίσους κατά των αγωνιστών σαν εχθρών του κόμματος οι οποίοι "δολοφονούσαν" κομμουνιστές "πατριώτες".

ΚΑΝΕΝΑΣ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΑΡΙΣΤΕΡΟΣ ΔΕΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΟΚΑ ΕΠΕΙΔΗ ΗΤΑΝ ΑΡΙΣΤΕΡΟΣ. Η ΕΟΚΑ ΕΚΤΕΛΕΣΕ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ ΚΑΤΑΚΤΗΤΩΝ. Ανάμεσα σ' αυτούς υπήρξαν και δεξιοί και αριστεροί.

Αν η ΕΟΚΑ έκαμνε αντικομμουνιστικό αγώνα, τους πρώτους που θα εκτελούσε θα ήσαν, φυσιολογικά, οι Ηγέτες της Αριστεράς - για να παραμείνει ανέφαλος και απροσπάτετος και ακαθοδήγητος ο κόσμος της Αριστεράς. Αυτό το πράγμα δεν έγινε. Και μάλιστα παρά το γεγονός ότι η Ακελική Ηγεσία συστηματικά υπονόμει και πρόδιδε τον Αγώνα του Λαού μας για Λευτεριά συνεργαζόμενη τόσο με τους Άγγλους όσο και τους Τούρκους διώκτες μας.

Αλλά ας έλθουμε και στα δύο θύματα της προδοτικής γραμμής του ΑΚΕΛ, για τα οποία υποκριτικά θρηνεί, ευκαίρως ακαίρως, η αμετανόητη Ακελική Ηγεσία, και τα οποία κατέστησε σύμβολο της κομματικής της εκστρατείας κατά τον Αγώνα του Λαού μας για Απελευθέρωση. Τα γεγονότα είναι γνωστά σε όλους τους Κυπρίους που έζησαν την κρίσιμη περίοδο. Για τους νεώτερους αναφέρω ότι η ΕΟΚΑ εκτέλεσε πράγματι κάποιον άγνωστο από την Κώμα του Γιάλου - δεν εκτέλεσε, όμως, το Σάββα Μένοικο από τις Γούφες.

Τα γεγονότα γύρω από αυτά τα δύο θύματα της Ακελικής Ηγεσίας είναι τα ακόλουθα:

Α. ΣΑΒΒΑΣ ΜΕΝΟΙΚΟΣ

Ο Μένοικος εβαρύνετο με τα πιο κάτω:

1. Όταν οι Έλληνες κάτοικοι του μικτού χωριού Γούφες αναρτούσαν την

Γαλανόλευκη στα σπείτια τους τις Κυριακές και μεγάλες γιορτές δημόσια απειλούσε λέγοντας:

"Έτους πάλαι που κρεμμάσαν τα παλιόρουχα. Εν να πάω αλόπως καμμιάν ημέραν στην αστυνομίαν να τα πω σύλλα τζιαί να τους σωρέψουν σύλλους να πνάσει ο τόπος".

2. Στις 3/3/58, επέτειο του ολοκαυτώματος του Αυξεντίου, έγιναν μαθητικές εκδηλώσεις προς τιμήν του ήρωα της Κύπρου. Ο Μένοικος Ξυλοκόπησε μερικούς μαθητές του δημοτικού και τους ξέσχιζε την Ελληνική Σημαία.

3. Στις 26/4/58 έδειξε ένα μικρό μαθητή και στη συνέχεια κτύπησε ένα μαθητή της Ανωτέρας Σχολής Λευκονοίκου ο οποίος έτρεξε να ζητήσει το λόγο γιατί κτύπησε το μαθητή του Δημοτικού. Ταυτόχρονα απευθυνόμενος προς το μεγάλο μαθητή φώναξε: "Εσείς που ρίφκετε τα φυλλάδια νομίζετε εν σας θωρούμε; Έτο ρίφκετε τα μαυρογέρημά σας τζιαί πάλαι αρνιάστε".

Στον Τομέα μου πολύ λίγες είναι οι εκτελέσεις που κατέστη αναπόφευκτο να γίνουν. Και ένας από τους λόγους που βοήθησε να περιοριστούν δραστικά οι εκτελέσεις είναι η τακτική που ακολούθησα στην αντιμετώπιση καταστάσεων σαν αυτές του Μένοικου: Για ανάλογη συμπεριφορά επιστράτευα το Λαόν, τη Κοινή Γνώμη, να συνεντίσει τον παρεκτρεπόμενο. Η μέθοδος αυτή είχε άριστα αποτελέσματα.

Αυτήν ακριβώς την μέθοδο εφάρμοσα και στην προκειμένη περίπτωση του Μένοικου: Διέταξα την Οργάνωση να συλλάβει το Σάββα Μένοικον, να τον ακινητοποιήσει σε μια πλατεία του Λευκονοίκου, να καλέσει το Λαό να συγκεντρωθεί στην πλατεία, και αφού καταγγείλει την αντεθνική συμπεριφορά του να τον αφήσει ελεύθερον να πάει στο χωριό του, τις Γούφες.

Η διαταγή εκτελέστηκε στις 23/5/58 από τους αγωνιστές όπως ακριβώς δόθηκε. Ατυχώς ο Σάββας Μένοικος δεν άντεξε τις αποδοκιμασίες του Λαού και πέθανε από συγκοπή καρδιάς - πράγμα το οποίο και επίσημα ανακοινώθηκε από την Κυβέρνηση.

Β. ΗΛΙΑΣ ΤΤΟΦΑΡΗΣ

Η ΕΟΚΑ δεν εκτέλεσε τον Ηλία Ττοφαρήν. Η ΕΟΚΑ εκτέλεσε κάποιον άγνωστον από την Κώμα του Γιαλού ο οποίος επιχείρησε ανάμεσα σε άλλα, και να αποπλίσσει ένα αγωνιστή της ΕΟΚΑ ενώ εκτελούσε διατεταγμένη αποστολή της Οργάνωσης. Και συνέβη αυτός ο κάποιος να είναι ο Ηλίας Ττοφαρής.

Τα σχετικά γεγονότα είναι τα πιο κάτω:

Στην Κώμα του Γιαλού οι κομμουνιστές ακολουθούσαν με φανατισμό τις οδηγίες και τη γραμμή της Ακελικής Ηγεσίας εναντίον της ΕΟΚΑ και των αγωνιστών. Στα πλαίσια τούτα αναφέρω λίγα από την πλούσια αντεθνική δραστηριότητα στελεχών του κόμματος στο χωριό:

1. Από μερικούς μμητηές τους Γυμνασίου Γιαλούσας που υποπεύοντο ότι ανήκαν στην ΕΟΚΑ απαιτούσαν να τους ερευνήσουν πριν μπουν στο λεωφορείο που θα τους μετέφερε στο σχολείο.

2. Στους δρόμους και στα καφενεία συζητούσαν και αποκάλυπταν ονόματα εκείνων που θεωρούσαν μύλη μας.

3. Υβρίζαν νεκρούς αγωνιστές. Όταν, π.χ., έπεσε ο ομοχώριος τους δεκαπεντάχρονος μαθητής Ανδρέας Παρασκευάς, ένα στέλεχος της Αριστεράς είπε: "Καλά να πάθει ο μπάσταρτος, γιατί ήθελε να κάμνει τον πατριώτη".

4. Αποκαλούσαν "γκάγκστερς" τον Αυξεντίου και άλλους ήρωες της ΕΟΚΑ. Στις 24/2/57 στις 7.30 μ.μ. σε κάποιο ραφείο ένα ηγετικό στέλεχος της Αριστεράς είπε σε μαθητές Γυμνασίου: "Τι Αυξεντίου και μασκαραλίκια, ρε! Αυτοί που λέγονται ήρωες της ΕΟΚΑ στην πραγματικότητα δεν είναι τίποτε άλλο παρά γκάγκστερς".

5. Στα καφενεία και στους δρόμους αποκάλυπταν σπίτια στα οποία υποπτεύοντο ότι επιλοξενούντο αντάρτες.

6. Απειλούσαν νέους για να εγκαταλείψουν την ΕΟΚΑ.

7. Απειλούσαν ότι αν τολμούσαν να εμφανιστούν στο χωριό τους "μασκοφόροι τρομοκράτες του Γρίβα", θα τους αφαιρούσαν τις προσωπίδες και τον οπλισμό τους και θα τους "πετσόκοφναν" "για να ρεζιλέψουν την τρομοκρατική οργάνωση της ΕΟΚΑ".

8. Τρία στελέχη πήγαν στην Γαλάτεια - αμιγώς τούρκικο χωριό - για να ιδρύσουν παράρτημα της Π. Συντεχνίας (ΠΕΟ). Όταν οι Τούρκοι απάντησαν ότι δεν τους ενδιαφέρουν τα συνδικαλιστικά, τα τρία στελέχη της ΠΕΟ τους είπαν ότι έπρεπε να συνεργάζονται σε όλα εφ' όσον και οι κομμουνιστές και οι Τούρκοι καταπολεμούσαν τον κοινό εχθρό, την ΕΟΚΑ.

Είναι φανερόν ότι η κατάσταση ήταν πολύ άσχημη. Και συνεχώς χειρότερε, γιατί ο Αρχηγός δεν ενέκρινε καμιά δυναμική δράση εναντίον εκείνων που υπέθαλπαν και καθοδηγούσαν αυτές τις αυτόχρημα προδοτικές ενέργειες· και τούτο γιατί, σοφά πράττων, αγωνιζόταν με τα δόντια να μη πέσει στην παγίδα που ετοίμασαν οι Άγγλοι με την Αχελική Ηγεσία ανοίγοντάς του τρίτο Μέτωπο κοντά σε εκείνα των Άγγλων και Τούρκων ...

Το Γενάρη του '58 ήλθε στην Κύπρο για να εξετάσει καταγγελίες για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις Αρχές Κατοχής πενταμελές Κλιμάκιο της Υπεπιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Για διευκόλυνση του έργου της Υπεπιτροπής, η μεν Εθναρχία εκάλεσε το Λαόν να γιορτάσει την επέτειον του Δημοψηφίσματος χωρίς ηχηρές εκδηλώσεις, ο δε Διγενής διέταξε ανεπίσημα μονομερή αναστολή κάθε ένοπλης δράσης μας.

Η διαταγή του Διγενή για αναστολή δράσης μας μου γέννησε την ιδέα να αξιοποιήσουμε το χρόνο για να καθαρίσουμε το δρόμο από μερικά εμπόδια ώστε μόλις δοθεί η εντολή για επανάληψη της δράσης κατά των Άγγλων, να μπορούμε απερίσπαστοι να εκπληρώσουμε την αποστολή μας.

Με αυτές τις σκέψεις έστειλα στις 21/1/1958 μια μικρή ομάδα ανταρτών και άλλων στην Κώμα του Γιαλού με αποστολή να επισκεφθούν ένα καφενείο και αφού ξυλοκοπήσουν δύο άτομα τα οποία στις 15 του Γενάρη απεκάλυψαν δη-

μόσια ονόματα μελών μας, να διαβεβαιώσουν ότι η ΕΟΚΑ δεν κάμνει αντικομμουνιστικόν αγώνα αλλά αποκλειστικά και μόνον εθνικό και να καλέσουν τους αριστερούς να σταματήσουν τον πόλεμο εναντίον του Αγώνα και των αγωνιστών.

Όλοι έφεραν προσκαπίδες. Μόλις έφτασαν στο χωριό κινήθηκαν πολύ γρήγορα και μπόρεσαν χωρίς σοβαρή αντίσταση να οδηγήσουν στο καφενείο όσους συνάντησαν στο δρόμο. Έξω από το καφενείο δύο άνδρες αντιστέκοντο και αρνούντο να μπουν μέσα στο καφενείο. Χρειάστηκε να κληθούν τέσσερεις φορές για να συμμορφωθούν.

Στη διαταγή να υψώσουν οι θαμώνες του καφενείου τα χέρια και να στραφούν στον τοίχον δεν συνεμορφώθησαν. Πάνω από δέκα φορές αγνόησαν τις συμβουλές και τις διαταγές. Άλλοι προσποιούνται τους χαζούς και άλλοι ευθέως εκοροϊδευαν τους προσωπιδοφόρους. Ένας από τους δύο οι οποίοι με το ζόρι μπήκαν στο καφενείο, ακκιζόμενος και χλευαστικά προχωρούσε βήμα προς βήμα προς το μέρος εκείνου που κρατούσε αυτόματο οπλοπολυβόλο στέν με σκοπό να τον αποπλίσσει. Όταν βρέθηκε σε απόσταση επικίνδυνη για τον οπλοφόρο, ο τελευταίος όπλισε και τον προειδοποίησε ότι θα τον πυροβολούσε εάν επιχειρούσε να προχωρήσει έστω και μια ίντσα ακόμη.

Ο επιτιθέμενος γελώντας και χλευάζοντας άρχισε να κάμνει βήματα προς τα πίσω. Και ξαφνικά ορμά προς την έξοδο προφανώς για να σημάνει συναγερμό και να γίνει μαζική επίθεση κατά των "τρομοκρατών της ΕΟΚΑ" όπως ήταν οι μυστικές και φανερές οδηγίες του ΑΚΕΛ προς τους οπαδούς του. Μπροστά σ' αυτή την απροσδόκητη εξέλιξη ο αντάρτης αμυνόμενος της ζωής του και της ζωής των συναγωνιστών του που τον συνόδευαν και της τιμής της Οργάνωσης του και της Επανάστασης του Λαού για τη Λευτεριά του, τον διέταξε να σταματήσει αμέσως για να μην τον πυροβολήσει. Εκείνος αγνόησε τη διαταγή. Και ο αντάρτης δεν είχε άλλη εκλογή από του να φράξει το δρόμο του χλευαστή και διώκτη του Αγώνα πυροβολώντας τον.

Από την ανθυμειθίωτη αυτή παράθεση των γεγονότων διαφύεται κατηγορηματικά ο ισχυρισμός ότι η ΕΟΚΑ εκτέλεσε τον Ηλίαν Ττοφαρή ή ότι εκτέλεσε τον Ηλίαν Ττοφαρήν επειδή ήτο αριστερός. Η ΕΟΚΑ απλώς εκτέλεσε ένα άγνωστο επιτιθέμενο διώκτη της, ο οποίος εκ των υστέρων διεπιστώθη ότι ήταν στέλεχος του ΑΚΕΛ και ανήκε σε εκείνους που επεχείρησαν να εφαρμόσουν στην πράξη - όχι μόνο με λόγια και απειλές - τις οδηγίες της Ηγεσίας του ΑΚΕΛ να επιτιθενται και να αφαιρούν τις "μάσκες" και τον οπλισμό από τους "τρομοκράτες" της ΕΟΚΑ.

Συμπέρασμα: Τόσο ο ατυχής Σάββας Μένουικος όσο και ο εξίσου ατυχής Ηλίας Ττοφαρής είναι από τα τραγικά θύματα της προδοτικής γραμμής της Ηγεσίας του ΑΚΕΛ.

3. ΜΑΡΙΑ ΧΑΡΙΤΟΥ από τη Μηλιά

4. ΔΕΣΠΟΥΛΑ ΚΑΤΣΟΥΡΗ από τη Μηλιά

Οι δύο πιο πάνω γυναίκες σκοτώθηκαν στη Μηλιά στις 26.8.1958 κατά τη διάρκεια επεισοδίων που προκάλεσαν αριστεροί. Η ανάμειξη από την αριστερά γυναικόπαιδων σε κομματικές αντιπαραθέσεις ή σε προσπάθειες αφοπλισμού και αποκάλυψης των προσώπων ατόμων που έφεραν προσωπίδες είναι αποδεδειγμένη. Οι δύο γυναίκες δεν εκτελέστηκαν, αλλά ήσαν θύματα πυροβολισμών που ερίφθησαν για αυτοπροστασία των αγωνιστών, όταν πλήθος μαινόμενων αριστερών, με ασπίδα γυναίκες, όρμησαν για να αφοπλίσουν και να βγάλουν τις μάσκες των αγωνιστών για να τους αποκαλύψουν. Για τα επεισόδια σχετική είναι η μαρτυρία της Ολυμπίας Ελευθερίου Σάββα από τη Μηλιά.

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΣΑΒΒΑ

Προς τον κ. Θάσο Σοφοκλέους.

Σας γράφω αυτά τα φριχτά εγκλήματα που έγιναν στο χωριό μου Μηλιά Αμμοχώστου στην οικογένειά μου.

Ήταν μια μέρα μαύρη, να σε σκοτώνουν να σου κάνουν επίθεση οι χωριανοί σου.

Θυμάμαι ήταν 27 Αυγούστου 1958 η ώρα 4 το πρωί. Οι γονείς μου πήγαν στο αδελφού μου Ανδρέα Ελευθερίου να τον βοηθήσουν να χτίζει. Είχε κτίστες να κάνει δυο υπνοδομάτια πάνω από το κατάστημα που είχε.

Μόλις μπήκαν οι γονείς μου άφησαν την εξώπορτα ανοιχτή. Πίσω της μάνας μου μπήκαν, όρμησαν περίπου 20 άτομα με κουνιές και σίδερα που έκοψαν από το περίφραγμα του κοιμητηρίου. Άρχισαν του αδελφού μου με κουνιά, της μάνας μου. Άρχισαν να φωνάζουν βοήθεια. Έτρεξε η αδελφή μου που ήταν κοντά το σπίτι της, Ελένη Ελευθερίου Καζέλα, μαζί με τον άντρα της Δημήτρη Καζέλα. Έτρεξε κοντά στον αδελφό μου, έβαλε τα χέρια της πάνω στο κεφάλι του, επληγώσαν το χέρι της, έσπασαν και το κόκκαλο. Του αδελφού μου του χτύπησαν στο μάτι, αμέσως έτρεχαν αίματα και υγρά από το μάτι. Του έβγαλαν το μάτι. Αμέσως έφυγαν, τον άφησαν λιπόθυμο. Ενόμισαν ότι τον σκότωσαν.

Επίσης ήταν και ο άλλος μου αδελφός εκεί, Παναγιώτης Ελευθερίου. Εκοιμάτον εκεί. Μόλις ετέλειωσε δικηγόρος και τον φιλοξενούσε ο αδελφός μου Ανδρέας. Πήγαν και σε εκείνον, τον τρύπησαν με σίδερο μυτερό, αλλά ευτυχώς με την θεραπεία τού επέρασε. Χτύπησαν και τη γυναίκα τού αδελφού μου άγρια.

Μετά ήλθε ένας θεός μου, αδελφός της μάνας μου, που είχε αυτοκίνητο τότε και τους βάλαμε μέσα και τους πήγε στο Βαρώσι στο νοσοκομείο.

Τα ονόματα τους φονιάδες είναι:

Αυτοί χτύπησαν τον αδελφό μου και του έβγαλαν το μάτι, τον άφησαν για σκοτωμένο.

Τους άλλους δεν θυμούμαστε τα ονόματά τους. Τότε έφυγαν όλοι στην Αγγλία.

Γύρω από το σπίτι του αδελφού μου, είχε δρόμο. Ήταν άλλα 100 άτομα περίπου, οπλισμένοι με ξύλα, με σίδερα, σίδερα που έκοψαν από το κοιμητήριο.

Πήγαν και σε άλλα σπίτια και χτυπούσαν τους δεξιούς σε πολλά σπίτια.

Κατά τις 10 η ώρα ένας χωριανός από τους δικούς μας, πήγε με άλογο στο χωριό (Πηγή) και ειδοποίησε μέλη της Ε.Ο.Κ.Α και αμέσως ήλθαν στο χωριό μας στη Μηλιά με όπλα.

Εκεί που ήταν μαζεμένοι οι Αριστεροί, έβαλαν τη μικρή κορούδα να πάει να βγάλει την μάσκα που φορούσε ο μασκοφόρος και αυτός τους είπε: -Φύγετε, γιατί θα πυροβολήσω. Δεν άκουσαν και έτσι την σκότωσαν.

Και η άλλη γυναίκα το ίδιο, κι αυτήν την σκότωσαν, διότι πήγε να βγάλει τη μάσκα. Είχε πολλούς, είχε πολλούς εκεί αριστερούς οπαδούς της και πήγε με καμάρι, διότι δεν εφοβάτου. Έλεγε: -Εμείς δεν φοβόμαστε κανέναν.

Κοντά στο μεσημέρι, κατά τις 12, ήλθαν οι Άγγλοι σπίτι μας και μας έκαναν έρευνα στους σταύλους, και σε όλα τα δωμάτια.

Εγώ ήμουν μόνη μου σπίτι με τα μωρά μου, 5 χρονών, 3 χρονών και 1 χρονού.

Ένας Τούρκος έπιασε το μωρό το μικρό και άρχισε να με βασανίζει. Τότε άρχισαν όλα τα μωρά να κλαίνε. Με ετραβούσαν να με πάρουν να τους δείξω τα όπλα που επυροβόλησαν τους κομμουνιστές.

Μου είπαν οι Άγγλοι ότι αν δεν ερχόταν η Ε.Ο.Κ.Α, οι κομμουνιστές θα μας σκότωναν όλους.

Σε σπίτια που πήγαν και τους έδεχναν τους δικούς μας, μπορούν να σας βεβαιώσουν.

Αυτά προς το παρόν.

Σας τελειώνω αυτό το γράμμα με δάκρυα, διότι υποφέραμε πάρα πολλά.

Ολυμπία Ελευθερίου - Σάββα

Οι τέσσερις πιο πάνω περιπτώσεις αφορούν άτομα για τα οποία η Ε.Ο.Κ.Α ουδεμία κατηγορία είχε ούτε πήρε απόφαση για οιαδήποτε μέτρα εναντίον τους. Ο θάνατός τους ήταν αποτέλεσμα της προδοτικής τακτικής ηγετικών στελεχών του Α.Κ.Ε.Λ της Επαρχίας Αμμοχώστου, που τους εξώθησαν και τους παρότρυναν. Λεπτομέρειες αυτής της τακτικής αναφέρονται στο Κεφάλαιο ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ.

ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΔΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΤΟΥ Α.Κ.Ε.Λ

Τα 4 άτομα της Ε' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ είναι θύματα της προδοτικής στάσης και της τακτικής ηγετικών στελεχών του Α.Κ.Ε.Λ. Προς απόδειξη των ισχυρισμών μας παραθέτουμε τα ακόλουθα:

α) Είναι γνωστοί οι χαρακτηρισμοί και οι ύβρεις της Α.Κ.Ε.Λικής ηγεσίας κατά την έναρξη του αγώνα.

β) Αμέσως μετά την έναρξη του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α ο υπεύθυνος του Γραφείου Επαγρύπνησης του Α.Κ.Ε.Λ (Υπηρεσία Πληροφοριών) Ιωάννης Κατσουρίδης εξέδωσε γραπτή οδηγία προς όλα τα μέλη του κόμματος όπως παρακολουθούν και ενημερώνουν τους Γραμματείς των Κ.Ο.Β. (Κομματικών Ομάδων Βάσης) για οιαδήποτε δραστηριότητα, κίνηση, φυλλάδια, έγγραφα και οτιδήποτε περιέλθει στην αντίληψή τους σχετικά με την Ε.Ο.Κ.Α. Υπάρχουν μαρτυρίες ότι οπαδοί του Α.Κ.Ε.Λ παρακολουθούσαν τους αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α τα βράδια και πολλές φορές τους συνέλαβαν και τους κακοποίησαν. Τέλος του 1957 - αρχάς του 1958 το Α.Κ.Ε.Λ είχε εντείνει τις προσπάθειές του για να εμποδίσει το έργο της Ε.Ο.Κ.Α. Φαίνεται ότι η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ ανέλαβε να βοηθήσει τους Άγγλους στην πάταξη της επανάστασης. Σχετικές με τη δράση των ομάδων επαγρύπνησης του Α.Κ.Ε.Λ είναι και οι συνημμένες αναφορές για σοβαρά επεισόδια στο χωριό Έξω Μετόχι.

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Ανδρέας Σωτηρίου
12, Ηρώων
Κάτω Δευτέρα
5.10.2002

Είμαι ο Ανδρέας Σωτηρίου από το Έξω Μετόχι και τώρα κάτοικος Δευτεράς. Φέρω εις γνώσιν σας το ακόλουθο γεγονός που έγινε εις το Έξω Μετόχι τον Νοέμβριο 1958.

Μία Κυριακή του Νοεμβρίου 1958 και περί την 8ην νυκτερινήν, ενώ πήγαινα από το σπίτι μου στο καφενείο, με συνάντησεν στον δρόμο ο Παναγιώτης Ιωάννου Μάτσιος και μου ανέφερεν ότι ενώ πήγε να τοποθέτησι ηλεκτρική νάρκη εις τον δρόμο Έξω Μετοχίου προς το τουρκικό χωριό Επηχώ κοντά στο ντεπόζιτο νερού, τον καταδίωξαν παραμονεύοντες κομμουνιστές της ομάδος επαγρύπνησης για να τον συλλάβουν και έτσι δεν μπόρεσε να την τοποθετήσει.

Μου ζήτησε να τον συνοδεύσω και να πάμε μαζί του και όταν πήρε τη νάρκη που την είχε κρυμμένη σε χωράφι κοντά στον δρόμο, ξαφνικά πετάχτηκαν κάμποσοι κομμουνιστές που ήσαν κρυμμένοι, όρμησαν προς το μέρος μας για να μας συλλάβουν, φωνάζοντας «πιάστε τους, πάνω τους ρε κοπέλια». Στην προσπάθειά μας να αποφύγουμε τη σύλληψη με άγνωστες συνέπειες, ίσως και την δολοφονίαν ή και την παράδοσή μας εις τους Άγγλους, αρχίσαμε να τρέχουμε φορτωμένοι τη νάρκη προς το τουρκικό χωριό Επηχώ.

Μπροστά στον κίνδυνο να εισέλθουμε εις το τουρκικό χωριό Επηχώ με κίνδυνο να μας πιάσουν οι τούρκοι, αποφασίσαμε να πυροδοτήσουμε τη νάρκη και ό,τι γίνει. Μόλις σταματήσαμε να τρέχουμε, οι αριστεροί που μας κυνηγούσαν φοβήθηκαν και σταμάτησαν την καταδίωξη και επέστρεψαν πίσω. Τότε εμείς, μετά από αρκετή ώρα παραμονής και ξεκούραση, πήγαμε και κρύψαμε τη νάρκη προσωρινά στο χωράφι μου έξω από το χωριό.

Αυτά τα αναφέρω για να φαίνονται τα έργα και ημέρες, καθώς και η προσφορά και δράσις των κομμουνιστών στη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α.

Μετά τιμής

Ανδρέας Σωτηρίου

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Παναγιώτης Ιωάννου Μάτσιος
18, Ανδρέα Σουρουκλή
Δασούπολη - Στρόβολος
5.10.2002

Είμαι ο Παναγιώτης Ιωάννου Μάτσιος από το Έξω Μετόχι, και τώρα κάτοικος Δασουπόλεως στον Στρόβολο, και φέρνω εις γνώση σας το ακόλουθο γεγονός που συνέβη εις το Έξω Μετόχι τον Νοέμβριο 1958.

Επί τρεις συνεχείς βραδιές από την 8ην νυκτερινήν μέχρι αργά τις πρωινές ώρες τοποθετούσα ηλεκτρική νάρκη, εναντίον των Άγγλων κοντά στο ντεπόζιτο νερού στον δρόμο Έξω Μετοχίου προς το τουρκικό χωριό Επηχώ. Την τέταρτη που ήτο Κυριακή, πήγα τη συνηθισμένη ώρα να πάρω τη νάρκη όπου την είχα κρυμμένη και να την τοποθετήσω. Μόλις πήγα να την πάρω όρμησαν κατά πάνω μου παραμονεύοντες αριστεροί της ομάδος επαγρύπνησης για να με συλλάβουν. Εγώ τότε έτρεξα με όλην την δύναμη που είχα για να γλυτώσω από την καταδίωξη τών αριστερών. Τους ξέφυγα και μπήκα στο χωριό από τη νότια πλευρά, αφού έκανα τον γύρο του χωριού από τα βόρεια προς νότια. Στον δρόμο, μέσα στο χωριό, συνάντησα τον Ανδρέα Σωτηρίου μέλος της οργάνωσης και του ανέφερα όλα όσα συνέβησαν. Του ζήτησα να με συνοδεύσει και να πάμε μαζί να τοποθετήσουμε τη νάρκη. Πράγματι ήρθε μαζί μου και όταν πήγαμε να πάρουμε τη νάρκη που την είχα κρυμμένη σε χωράφι κοντά στον δρόμο, ξαφνικά πετάχτηκαν αρκετοί αριστεροί που ήσαν κρυμμένοι, όρμησαν προς το μέρος μας για να μας συλλάβουν φωνάζοντας: «Πιάστε τους πάνω τους ρε κοπέλια».

Στην προσπάθειά μας να αποφύγουμε τη σύλληψη και τον εξευτελισμό, με άγνωστες συνέπειες, ίσως και δολοφονία μας, και την παράδοσή μας εις τους Άγγλους, αρχίσαμε να τρέχουμε φορτωμένοι τη νάρκη προς την Επηχώ. Στον κίνδυνο να εισέλθουμε εις το τούρκικο χωριό Επηχώ, με κίνδυνο να μας συλλάβουν οι τούρκοι, αποφασίσαμε να πυροδοτήσουμε τη νάρκη και ό,τι γίνει. Όταν σταματήσαμε να τρέχουμε, οι αριστεροί που μας κυνηγούσαν φοβήθηκαν και σταμάτησαν την καταδίωξή μας και επέστρεψαν πίσω. Εμείς ύστερα από αρκετή ώρα παραμονής και αγωνίας, αφού ξεκουραστήκαμε, πήραμε τη νάρκη και την κρύψαμε προσωρινά στο χωράφι του Ανδρέα Σωτηρίου έξω από το χωριό και πήγαμε με μεγάλη προφύλαξη στα σπίτια μας.

Η αναφορά αυτή γίνεται για ενημέρωση για τα έργα των αριστερών στη διάρκεια του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959.

Μετά τιμής

Παναγιώτης Ιωάννου Μάτσιος

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Τα γεγονότα της 4ης Απριλίου 1958 που έγιναν στο Έξω Μετόχι

Κώστας Κυριάκου Τζίρκας

Ο Κώστας Κυριάκου Παρασκευά (Τζίρκας) από το Έξω Μετόχι μας έδωσε την πιο κάτω περιγραφή για τα γεγονότα της 4ης Απριλίου 1958 που συνέβηκαν στο χωριό.

Ήμουν 14 χρόνων, μαθητής της δεύτερης τάξης του γυμνασίου κατά την ημερομηνία εκείνη. Τη νύχτα εκείνη ξήσαμε ένα φοβερό εφιάλτη. Οι κομμουνιστές του χωριού μας, μάς έρριχναν πέτρες στα παράθυρα και στην πόρτα του σπιτιού μας για να ξεθυμάνουν. Ακολούθως συνόδευσαν τους Άγγλους αστυνομικούς στο σπίτι μας, στους οποίους υπόδειξαν τον αδελφό μου Γεώργιο Κυριάκου τον οποίο συνέλαβαν.

Εκείνο το βράδυ παρουσιάστηκαν προσωπιδοφόροι στο χωριό και ρίχτηκαν πυροβολισμοί, πριν έρθουν να μας πετροβολήσουν. Αργότερα μια ομάδα από 10 άτομα ήρθαν έξω από το σπίτι μας και χωρίς καμμιάν αιτία άρχισαν να ρίχνουν πέτρες στα παράθυρα και στην πόρτα του σπιτιού μας. Μας ύβριζαν συνέχεια με ακατονόμαστες ύβρεις ενώ προσπαθούσαν να σπάσουν και την πόρτα.

Μοναδικά όπλα που είχαμε για να υπερασπιστούμε τους εαυτούς μας και το σπίτι μας ήταν γεωργικά εργαλεία σαν φτυάρια και δικράνια. Μέσα σε εκείνες τις απαίσιες και τραγικές στιγμές είχα αναγνωρίσει δύο από τα πρόσωπα που μας πετροβολούσαν. Ήταν ο και ο Ενώ αυτοί οι υβριστές και ταραχοποιοί συνέχιζαν το εχθρικό τους έργο, παρουσιάστηκε ξαφνικά η Μαρτού Χαραλάμπους έξω από το σπίτι μας και άρχισε χωρίς φόβο να υβρίζει εκείνους που μας πετροβολούσαν και να τους καλεί να φύγουν. Πραγματικά η Μαρτού μας έσωσε εκείνη την τραγική νύχτα.

Κάναμε μια προσπάθεια να ανοίξουμε την πόρτα μας από τη νότια πλευρά, αλλά δεκτήκαμε και από εκεί ένα καταιγισμό από πέτρες και αναγκαστήκαμε να κλειστούμε ξανά στο δίκωρο του σπιτιού μας.

Ενώ οι ώρες περνούσαν ο φόβος μας μεγάλωνε. Ξαφνικά ακούστηκαν πάλι κτυπήματα στην πόρτα. Ήταν Άγγλοι αστυνομικοί που συνοδεύονταν από κομμουνιστές οι οποίοι τους οδήγησαν στο σπίτι μας.

Ένας Τούρκος διερμηνέας μάς φώναξε να ανοίξουμε και να μην φοβηθούμε. Ανοίξαμε την πόρτα και οι αστυνομικοί προέβησαν σε έρευνες. Οι κομμουνιστές υπέδειξαν στους αστυνομικούς τον αδελφό μου Γεώργιο Κυριάκου, τον οποίο

συνέλαβαν και τον οδήγησαν στο οίκημα των λαϊκών οργανώσεων. Εκεί ζήτησαν να τους παραδοθεί για να τον λιντσάρουν. Ο αδελφός μου παρέμεινε υπό κράτηση στον Κεντρικό Αστυνομικό Σταθμό Σεραγίου για 15 μέρες. Μαζί με τον αδελφό μου είχε συλληφθεί και κρατηθεί και ο Παναγιώτης Χρίστου. Αργότερα χωρίς να ανακριθούν και να κατηγορηθούν αφέθησαν ελεύθεροι.

Τα τραγικά αυτά γεγονότα θα παραμείνουν πάντοτε ανεξίτηλα στη μνήμη μου.

Κώστας Κυριάκου Τζίρκα

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Παναγιώτης Χρίστου (Κάντης)

Έξω Μετόχι

Τώρα Άγιος Ιωάννης Μαλούντας

Σχετικά με τα γεγονότα της 4.4.1958, επιθυμώ να αναφέρω τα ακόλουθα: Το βράδυ της Πέμπτης 4.4.1958, μετά το δελτίο ειδήσεων που το ακούσαμε εις το σωματείο Θ.Ο.Ι Έξω Μετοχίου, οι παρευρισκόμενοι θαμώνες έφυγαν. Έκλεισα το σωματείο και παρέμεινα μέσα να καθαρίσω και να τακτοποιήσω το σωματείο διότι εκτελούσα χρέη καφετζή.

Ήτο γύρω στις 8μ.μ. όταν έκλεισα και πήγαινα προς το πατρικό μου σπίτι. Ενώ βρισκόμουν στον δρόμο ακούστηκαν σφυρίγματα και σχεδόν ταυτόχρονα να κτυπά η καμπάνα, και ακολούθως φωνές και ύβρεις που καλούσαν σε βοήθεια τους κατοίκους του χωριού, και ταυτόχρονα ακούστηκαν 5-6 πυροβολισμοί. Εκείνη τη στιγμή που έμπαινα στο πέραςμα του σπιτιού μου, ομάδα αριστερών που έτρεχαν προς το κέντρο του χωριού, άρχισαν να με βρίζουν και να με πετροβολούν. Έτρεξα για να κρυφτώ στο σπίτι, αλλά αυτοί με ακολούθησαν, και έτσι αναγκάστηκα να πηδήσω τον τοίχο του γείτονα και στη συνέχεια έφυγα φοβούμενος για τη ζωή μου, όπου κρύφτηκα στο περιβόλι μου που ήτο βόρεια του χωριού. Εκεί υπήρχε δωμάτιο και παρέμεινα εκεί. Περί την 10ην νυκτερινήν αντελήφθηκα ομάδα Άγγλων και αριστερών κατοίκων τού χωριού που έρχονταν προς το κτήμα μου. Αναγνώρισα τους δύο αριστερούς που συνόδευαν τους Άγγλους. (Δεν αναφέρω τα ονόματα αυτά). Αναγκάστηκα να εγκαταλείψω τον κρυψώνα μου και να περιπλανώμαι στα χωράφια για δύο βράδυα. Όταν πλησίαζα στο χωριό για να πάω στο σπίτι μου συνεχώς εφρουρείτο από τους αριστερούς.

Κατόπιν ενημερώσεως που είχα στο διάστημα αυτό η αστυνομία με αναζητούσε για να δώσω εξηγήσεις της απουσίας μου από το σπίτι. Με αυτές τις συνθήκες λόγω του ότι ήμουν μέλος της Οργάνωσης, αφού ενημέρωσα τους ανωτέρους μου

για τα συμβαίνοντα στο χωριό, μου έδωσαν οδηγίες ότι αφού δεν υπήρχε λόγος, πρέπει να παρουσιαστώ στην αστυνομία και να εξηγήσω τους λόγους της απουσίας μου από το σπίτι μου εκείνο το βράδυ που αναζητήθηκα με την υπόδειξη των αριστερών και αναγκάστηκα για λόγους ασφαλείας να φύγω από το σπίτι μου.

Έτσι αναγκαστικά παρουσιάστηκα στον αστυνομικό σταθμό Κυθρέας, όπου έδωσα κατάθεση για την απουσίαν μου, και με συνέλαβαν οδηγώντας με στον Κεντρικό Αστυνομικό Σταθμό Σεραγίου στη Λευκωσία όπου κρατήθηκα για 13 μέρες χωρίς καμιά ανάκριση από τους εκεί ανακριτές. Αφέθηκα ελεύθερος χωρίς καμιά κατηγορία εναντίον μου.

Παναγιώτης Χρίστου (Κάντης)

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Παναγιώτης Ιωάννου Μάτσιος
18, Ανδρέα Σουρουκλή
Δασούπολις - Στρόβολος
5.10.2002

Είμαι από το Έξω Μετόχι και τώρα κάτοικος Δασουνπόλεως, Στρόβολος και φέρω εις γνώσιν σας γεγονότα που συνέβησαν εις το Έξω Μετόχι την 4.4.1958, με πρωταγωνιστές τους κομμουνιστές του χωριού μας.

Μέχρι το τέλος του 1957 οι σχέσεις των αριστερών με τους εθνικόφρονες του χωριού ήσαν άριστες και πολύ αρμονικές. Μάλιστα σε δύο περιπτώσεις βοήθησαν την Οργάνωσιν του χωριού έδωσε ένα στέλεχος της αριστεράς 100 σφαίρες περιστρόφου, και ένας άλλος αριστερός έδωσε ένα περίστροφο.

Όπως είναι γνωστό το Α.Κ.Ε.Λ στο τέλος του 1957 και μετά δραστηριοποίησεν τις ομάδες επαγρύπνησης με στόχο να παρακολουθούν τους αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α και γενικά τους εθνικόφρονες και τις οικογένειές των, που νόμιζαν ότι είχαν σχέση με την Οργάνωσιν. Παράλληλα με τη συμπεριφορά τους αυτή, προκαλούσαν διαιρετικά επεισόδια με στόχο να αναγκάσουν τους αγωνιστές να παρέμβουν.

Στο χωριό μας που ως γνωστόν ήσαν πολυάριθμοι και πολύ περισσότεροι, ήσαν πολύ προκλητικοί και ενοχλούσαν διαρκώς με τις παρακολουθήσεις των. Αυτή η συμπεριφορά και στάσις των αριστερών, ανεφέρθη στην Οργάνωσιν.

Την 4ην Απριλίου 1958 και ώρα 8ην νυκτερινήν η Οργάνωσις απέστειλε εις το χωριό μας 5-7 αγωνιστές οι οποίοι έφεραν προσωπίδες για λόγους ασφαλείας να μην αναγνωρισθούν και προδοθούν εις τους Άγγλους. Σκοπός τους ήτο να τους

νουθετήσουν και ότι δεν είχαν να φοβηθούν τίποτε από την Οργάνωσιν, να σταματήσουν τις παρακολουθήσεις των αγωνιστών και ότι οι πράξεις των ήταν απαραίδεκτες και βοηθούσαν τους εχθρούς μας Άγγλους και η Ε.Ο.Κ.Α αγωνίζεται μόνον εναντίον τον Άγγλων. Οι αγωνιστές πήγαν στο γραφείο της εταιρείας αυτοκινήτων και ζήτησαν ονομαστικά τον Αυξέντην Γιωργαλλή (όπως ελέχθη από τους παρευρισκομένους). Εκείνη τη στιγμή οι ομάδες επαγρύπνησης αντελήφθησαν την παρουσίαν των αγωνιστών, σήμαναν συναγεμιά, σφυρίζοντας συνθηματικά και κτυπώντας την καμπάνα. Τότε οι θαμώνες των καφενείων και όλοι οι κάτοικοι του χωριού, βγήκαν στους δρόμους οπλισμένοι με κάθε είδος αιχμηρών οργάνων, και άρχισαν πετροβολητό, και με φωνές έκαναν επίθεσιν εναντίον των αγωνιστών με σκοπό να τους περικυκλώσουν και να τους συλλάβουν. Οι αγωνιστές πρό του κινδύνου να περικυκλωθούν και να συλληφθούν αναγκάστηκαν να οπισθοχωρήσουν πυροβολώντας στον αέρα για εκφοβισμό, εκ των σφαιριδίων που ρίχθηκαν τραυματίστηκαν πέντε αριστεροί επιπόλαια και ελαφρά.

Η καταδίωξις των αγωνιστών συνεχίσθη από τους αριστερούς και έξω από το χωριό μέσα στα χωράφια όπου χάθηκαν τα ίχνη τους.

Από εκείνη τη στιγμή οι εθνικόφρονες κάτοικοι του χωριού, και τα σπίτια τους περικυκλώθησαν από τους αριστερούς, έζησαν μέσα στον φόβο και τον τρόμο, τις απειλές για τη ζωή των και τις ακατανόμαστες ύβρεις. Όταν έφθασαν στο χωριό αστυνομικές δυνάμεις και στρατός που ειδοποιήθηκαν από τους αριστερούς που τους συνόδευαν στα σπίτια των εθνικοφρόνων και τα ερευνούσαν για να βρουν όπλα και αγωνιστές.

Μεταξύ των περικυκλωθέντων σπιτιών ήταν και τα ακόλουθα: Κυριάκου Παρασκευά όπου με υπόδειξιν των αριστερών η αστυνομία συνέλαβε τον γιό του Γεώργιο Κυριάκου, του Γιαννή Τσιρίπιλλου όπου με υπόδειξη των αριστερών συνέλαβαν τον γιό του Γεώργιο Γιαννή (Μουσικό) και τους οδήγησαν στο σωματείο του παραρτήματος των συνεχιών Π.Ε.Ο. Οι παρευρισκόμενοι αριστεροί εξαγριώθησαν και ζητούσαν από τους Άγγλους να τους παραδοθούν για να τους λιντσάρουν. Με την υπόδειξιν των αριστερών συνελήφθη και οδηγήθη στην αστυνομία όπου παρέμεινεν υπό κράτησιν για 15 μέρες ο Γεώργιος Κυριάκου, και αφέθη ελεύθερος, ενώ ο Γεώργιος Γιαννή (Μουσικός) αφέθη ελεύθερος και πήγε σπίτι του. Επίσης περικυκλώθηκε το πατρικό σπίτι του Παναγιώτη Χρίστου (Γκάβνη) από τους αριστερούς που όταν τους είδε φοβήθηκε για τη ζωή του, και έφυγεν όπου κρυβόταν για τέσσερις μέρες στα χωράφια. Κατόπιν υποδείξεως του τομεάρχη παρεδόθη μόνος του στην αστυνομία όπου παρέμεινεν υπό κράτησιν για δέκα πέντε μέρες και αφέθη ελεύθερος. Το δικό μου πατρικό σπίτι περικυκλώθηκε από τους αριστερούς οι οποίοι μου φώναζαν και με απειλούσαν λέγο-

ντάς μου «Καλά ρε παλληκάρι του Μάτσιου απόψε εκάμετε το δικό σας αύριο πού θα πάτε»;

Την επόμενη μέρα που οι αριστεροί απαγόρευσαν την κάθοδο των λεωφορείων εις τη Λευκωσία, οι εργαζόμενοι αναγκάστηκαν να παραμείνουν στο χωριό και να χάσουν τα μεροκάματά τους. Ενώ το βράδυ έκαναν συγκέντρωσιν καταδικάζοντας την παρουσίαν ανδρών της Ε.Ο.Κ.Α.

Το πρωί που δεν βρήκα λεωφορείο του χωριού αναγκάστηκα να πάω στον κύριο δρόμο ίσως βρω ευκαιρία για τη Λευκωσία. Δεν τα κατάφερα και επιστρέφοντας κάθησα στο καφενείο του Γεώργιου Πετρακίδη όπου πήρα ένα ποτό. Φεύγοντας για το σπίτι μου στο γεφύρι (του Γιώργου Πετρακίδη όπως αποκαλείται) συνάντησα ομάδα αριστερών από 15 άτομα, μου έκοψαν τον δρόμο και περικυκλώνοντάς με άρχισαν να με βρίζουν και να με κτυπούν λέγοντάς μου ότι το βράδυ ήμουν μαζί με τους μασκοφόρους». Με έριξαν κάτω και με κτυπούσαν σε όλο το σώμα με κλωτσιές, με ξύλα και όπως μπορούσαν. Ο καφετζής Γεώργιος Πετρακίδης αντελήφθη τον ξυλοδαρμό και έτρεξεν προς βοήθειά μου. Πράγματι με την επέμβασή του κατάφερε να με γλυτώσει από βέβαιο θάνατο.

Διερχόμενοι Άγγλοι στρατιώτες και αστυνομικοί τους κατάγγειλα τον ξυλοδαρμό μου. Οι Άγγλοι με έβαλαν στο λάντρόβερ της αστυνομίας που το οδηγούσε κάποιος τούρκος αξιωματικός ονόματι Ρεμίζ και με συνοδηγό Άγγλον αξιωματικό να με μεταφέρουν στο νοσοκομείο γεμάτος αίματα παντού στο σώμα μου. Ο Άγγλος έδωσε διαταγή να ξεκινήσει αλλά εκείνη τη στιγμή, ένας αριστερός πλησίασε τον τούρκον Ρεμίζ και του είπε «Πάρτε τον μέσα και δώστε του ξύλο ήτο και αυτός εψές (βράδυ) μαζί με τους μασκοφόρους της Ε.Ο.Κ.Α, που μας έπαιξαν». Ο Άγγλος του ζήτησεν πάλι να ξεκινήσει, και ο τούρκος του απάντησεν ότι έχει μια πληροφορία και του μετέφρασεν τι του είπε για μένα ο αριστερός. Ακολούθως με μετέφεραν στο νοσοκομείο Λευκωσίας όπου μου έκαναν συρραφές στο κεφάλι σε τρία σημεία. Μετά το νοσοκομείο η αστυνομία με πέρασε από τον αστυνομικό σταθμό Ομορφίτας και Κυθρέας. Στην κατάθεσή μου που έδωσα στην αστυνομία, κατονόμασα αυτούς που με κτύπησαν βάρβαρα και βάνανυσα. Τους παρουσίασαν στο δικαστήριο και λόγω ελλείψεως άλλης μαρτυρίας εκτός της δικής μου δεν καταδικάσθησαν.

Μετά την κατάθεσίν μου εις τον αστυνομικό σταθμόν Κυθρέας, οι Άγγλοι με έβαλαν σε λάντρόβερ και με συνοδείαν 2 τεθωρακισμένων, ένα μπροστά και ένα πίσω απότο λάντρόβερ με μετέφεραν στο σπίτι μου. Μου επέβαλαν τριήμερον περιορισμό να μη βγω έξω από το σπίτι, και ερχόταν η αστυνομία και έλεγχε δύο φορές την ημέραν εάν είμαι μέσα στο σπίτι.

Όλα αυτά τα αναφέρω για ενημέρωσιν για τα έργα των αριστερών στη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα.

Μετά τιμής

Παναγιώτης Μάτσιος

• ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Παναγιώτης Χρίστου (Κάντης)

Έξω Μετόχι

Τώρα Άγιος Ιωάννης Μαλούντας

Σχετικά με τα τραγικά γεγονότα που συνέβησαν το Σάββατο 3 Μαΐου 1958, από αριστερούς του χωριού, είχε σαν αποτέλεσμα τον κρίσιμον τραυματισμό του Κυριάκου Χ΄'Γιάννη όπου κατέληξεν εις το Γενικό Νοσοκομείον χαροπαλεύοντας.

Εκείνο το Σάββατο που ήτο το τέλος της εβδομάδος, οι εργαζόμενοι του χωριού ξεκουράζονταν στα καφεनेία. Έτσι και ο Κυριάκος καθόταν στο καφεनेίο του Γιώργου Πετρακίδη και συνομιλούσε με τον Κυριάκο Παρασκευά. Μετά το δελτίον ειδήσεων γύρω στις 8.15μ.μ., ανεχώρησαν για τα σπίτια τους. Αφού καληνύχτισαν ο ένας τον άλλον, στο μέσο του δρόμου, προχώρησεν ο Χ΄'Γιάννης για το δικό του σπίτι, και προτού ακόμη φτάσει άκουσε ένα πυροβολισμό που προερχόταν από το κέντρο του χωριού, όπου στεγαζόταν το παράρτημα των Λαϊκών Οργανώσεων. Σχεδόν ταυτόχρονα ακούστηκε και το κτύπημα της καμπάνας που καλούσε τους κατοίκους να συγκεντρωθούν. Ο Κυριάκος Χ΄'Γιάννης που ένα από τα παιδιά του ο Δημητράκης βρισκόταν στο οίκημα του Θ.Ο.Ι μαζί με τον Γεώργιον Κυριάκου, επιστρέφει πίσω όπου συναντά τον Κυριάκο Παρασκευά όπου μαζί και οι δυο προχωρούν προς το σωματείο για να βρουν τα παιδιά τους. Κοντά στο σπίτι του Πέτρου Τσιουπανέ, αντελήφθησαν πολλούς αριστερούς οπλισμένους με κάθε είδους αιχμηρά αντικείμενα, Στάθηκαν στην απέναντι όχθη του ποταμού και διερωτώντο τι συνέβαινε. Τότε ο αγροφύλακας του χωριού Δημήτρης Γιόκας πέρασε τον ποταμό και πήγε προς το μέρος τους, και τους είπεν ότι τα παιδιά τους είναι ασφαλισμένα.

Όμως πρέπει να στραφούμε πίσω στον Γιώργο, τον Δημητράκη και τον Παναγιώτη Ιωάννου που και αυτοί μετά το δελτίο ειδήσεων αναχώρησαν και ενώ πήγαιναν προς τα σπίτια τους, άκουσαν πυροβολισμό και σχεδόν ταυτόχρονα ακούγεται η καμπάνα να κτυπά συνεχώς, και όταν πλησίασαν στο γεφύρι του Χ΄'Γιάννη, δέχτηκαν λιθοβολισμούς και βρισιές από τους παρευρισκόμενους αριστερούς κατοίκους. Ενώ ο Δημητράκης και ο Γιώργος τρέχοντας προσπαθούν να απομακρυνθούν, ενώ ο Παναγιώτης δέχεται επίθεση με μαχαίρι από γνωστό αρι-

στερό, οπότε επεμβαίνει ο θεός του Ανδρόνικος Βαλιαντή, και του έσωσε τη ζωή. Οι δυο πρώτοι τρέχοντας ζήτησαν βοήθεια στο σπίτι του Πέτρου Τσιουκπανέ, ο οποίος μπροστά στις άγριες φωνές και διαθέσεις των αριστερών, τους άνοιξε την πόρτα και τους έβαλε μέσα στο σπίτι και τους γλύτωσε τη ζωή. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι η γυναίκα τού Πέτρου είχε γεννήσει πριν δυο μέρες και βρισκόταν στο στρώμα.

Με φοβέρες και με απειλητικές διαθέσεις προσπάθησαν επανειλημμένα να παραβιάσουν την πόρτα, βρίζοντας την οικογένεια Τσιουκπανέ, γιατί πρόσφερε προστασία στα δυό παλληκάρια του χωριού. Ο Πέτρος βλέποντας τον κίνδυνο να σπάσουν την πόρτα του σπιτιού του για να μουν μέσα, συμβούλευσε τον Δημητράκη και τον Γιώργο να φύγουν υποδεικνύοντάς τους κάποια έξοδο διαφυγής από το πίσω μέρος του σπιτιού. Σε χρόνο μηδέν οι δυο νέοι πήδησαν τον φράκτην, ξέφυγαν και πήγαν στα σπίτια τους.

Ο Κυριάκος Χ' Γιάννης μαζί με τον Κυριάκο Παρασκευά, αγνοούσαν και ήθελαν να μάθουν για την τύχη των παιδιών τους. Ο αγροφύλακας τους παροτρύνει για δεύτερη φορά να φύγουν. Εκείνη τη στιγμή που το πλήθος των αριστερών ήτο εξαγριωμένο για την συμπεριφορά του Πέτρου Τσιακοπανέ, βλέποντας και τους δυο να στέκονται στην άλλη όχθη του ποταμού, όρμησαν εναντίον τους. Ο Κυριάκος Παρασκευά ξέφυγε πρώτος και άρχισε να τρέχει προς το σπίτι του, ενώ ο Κυριάκος Χ' Γιάννης τρέχει προς το σπίτι της αδελφής του Θεώνας, που ήτο κοντά. Μια άλλη ομάδα αριστερών ανέκοψαν την πορεία του και άρχισαν να τον κτυπούν με κάθε είδους φονικό όργανο. Ενώ βρισκόταν στο έδαφος και συνειδητοποιώντας τις προθέσεις των αριστερών ότι κινδυνεύει, έβγαλε μian απελπισμένη κραυγή και φώναξε της αδελφής του. **«Βοήθεια ρα Θεώνα έννα με σκοτώσουν»**, ήταν τα μόνα λόγια που βγήκαν από το στόμα του Κυριάκου. Κάποιοι που άκουσαν την απελπισμένη κραυγή του, ράγισε η καρδιά τους. Μόνο η καρδιά των αδιάστακτων και επίδοξων δολοφόνων δεν ράγισε. Ο Κυριάκος δέχτηκε αλλεπάλληλα κτυπήματα και άρχισεν να σφαδάζει μέσα στο χωράφι χωρίς να μπορεί να αντισταθεί. Έχασε τις αισθήσεις του όταν έφθασε η αδελφή του Μαρία, που ήτο κάπως αργά, αλλά τελικά του έσωσε την τελευταία στιγμή τη ζωή, πέφτοντας πάνω στο σώμα του αδελφού της για να τον προφυλάξει. Η Μαρία έβγαλε μιά απεγνωσμένη αγωνιώδη κραυγή γεμάτη πόνο. «Τι σας έκαμεν ο αδελφός μου, φονιάδες»; Αυτοί σταμάτησαν και άρχισαν να φεύγουν για τα σπίτια τους, εγκαταλείποντας τα φονικά όπλα τους στον τόπο του εγκλήματος. Ο Κυριάκος είχε πληγωθεί κρίσιμα και βρισκόταν πεσμένος στο χωράφι. Είχε χάσει τις αισθήσεις του. Η Μαρία φώναξε απεγνωσμένα κάποιον να φέρει αυτοκίνητο για να μεταφέρουν τον Κυριάκο στο Νοσοκομείο. Ο μοναδικός που τόλμησε να βοηθήσει ήταν ο Θεόφιλος Γρηγόρη αδελφότεκνος του Κυριάκου, αλλά αριστερών

φρονιμάτων. Με ένα φορητό αυτοκίνητο τον μετέφερε στο Γενικό Νοσοκομείο. Κατά τη διάρκεια της μεταφοράς του μέσα στο χωριό ο Θεόφιλος αποδοκιμάστηκε από τους αριστερούς. Χάρη σε αυτόν και την αδελφήν του Μαρία ο Κυριάκος γλύτωσε από βέβαιο θάνατο. Ο Κυριάκος μετεφέρθη βαριά τραυματισμένος στο Νοσοκομείο, φέροντας πολλαπλά τραύματα στα πόδια και στον λαϊμό από αιχμηρά αντικείμενα, σουβλες, δικράνια, φτυάρια κλπ. Δυο δάκτυλα έλειπαν από το δεξί χέρι του, διότι του τα απέκοψαν με το φτυάρι οι αριστεροί, και παρέμειναν στον τόπο του εγκλήματος και χάθηκαν. Τα τραύματα στο κεφάλι του ήταν πάρα πολύ σοβαρά. Είχεν υποστεί εγκεφαλική κάκωση από κτύπημα στο κεφάλι με φτυάρι. Ο Κυριάκος κρατήθηκε στο Γενικό Νοσοκομείο σχεδόν τέσσερις μήνες μέχρι να περάσει εντελώς ο κίνδυνος. Όταν βγήκε από το Γενικό Νοσοκομείο παρέμεινε πάλι κλινής στο σπίτι του. Σε όλο αυτό το διάστημα δεν δέχθηκε καμιά βοήθεια από κανένα, και τον αποκαλούσαν αριστερόπληκτο.

Για το πιο πάνω φονικό της 3ης Μαΐου 1958 η αστυνομία συνέλαβε τέσσερα πρόσωπα και εκδόθηκε διάταγμα οκταήμερης κρατήσεως των τεσσάρων που συνελήφθησαν για τον τραυματισμό του Κυριάκου. Αυτοί ήταν ο Κυριάκος Γιωργαλλή, Γεώργιος Στυλλή, Ανδρέας Χαραλάμπους, και Γιάγκος Πέτρου. Τα ονόματα αυτά δημοσιεύονται στην εφημερίδα Χαραυγή την 6ην Μαΐου 1958.

Παναγιώτης Χρίστου (Κάντης)

γ) Με την τακτική της αντιπαράθεσης και του συνθήματος «κάτω η μάσκα», η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ οδήγησε φανατικούς οπαδούς της αριστεράς σε πράξεις που έθεταν σε κίνδυνο τον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α και τη ζωή των αγωνιστών, με αποτέλεσμα τα τραγικά επεισόδια με θύματα τα 4 άτομα της κατηγορίας «Ε».

Η πιο κλασσική περίπτωση είναι η περίπτωση του Μιχάλη Πέτρου από τη Λύση. Η ομάδα των αγωνιστών της Ε.Ο.Κ.Α που πήγε στη Λύση για να κάνει παρατηρήσεις στον Γιάννη Κολάνη ούτε καν τον κτύπησε, αντίθετα όταν ο Κολάνης προκλητικά απαίτησε από τον υπεύθυνο των αγωνιστών «αν είσαι άνδρας βγάλε τη μάσκα», ο αγωνιστής, μετέπειτα ήρωας Ηλίας Παπακυριακού, έβγαλε την προσοπίδα για να δείξει ότι δεν πήγε εκεί σαν αντίπαλος και δεδομένου ότι ο Παπακυριακού ήταν τότε καταζητούμενος και αποφασισμένος να μη συλληφθεί, πράγμα που απέδειξε στις 2/9/1958 στον αχυρώνα του Λιοπετρίου. Οι οπαδοί όμως του Α.Κ.Ε.Λ, υπακούοντας στις εντολές και το σύνθημα «κάτω η μάσκα», προχώρησαν προς τους αγωνιστές, τους περικύκλωσαν, τους επετέθηκαν και προσπάθησαν να τους αφοπλίσουν. Ο Μιχάλης Πέτρου πλήρωσε με τη ζωή του την πολιτική του Α.Κ.Ε.Λ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «ΣΤ» (Θανόντες από φυσικά αίτια ύστερα από εκφοβισμό)

ΣΑΒΒΑΣ ΜΕΝΟΙΚΟΣ από τις Γούφες

Όπως αναφέραμε στην εισαγωγή, η Ε.Ο.Κ.Α αναγκάστηκε να λάβει διάφορα μέτρα και επέβαλε διάφορες τιμωρίες μεταξύ των οποίων εκτός από την εκτέλεση, ήταν ο ξυλοδαρμός, η διαπόμευση, το κόψιμο των μαλιών και άλλα. Στις 23.5.58 ομάδα της Ε.Ο.Κ.Α ξυλοκόπησε τον Μενοίκου και τον έδεσε για παραδειγματισμό επί δένδρου ως προειδοποίηση για τις πράξεις που αναφέρονται στο ακόλουθο φυλλάδιο της Ε.Ο.Κ.Α που κυκλοφόρησε γι' αυτό τον λόγο:

ΦΥΛΛΑΔΙΟ Ε.Ο.Κ.Α « ΙΔΟΥ ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ »

ΣΑΒΒΑΣ ΜΕΝΟΙΚΟΣ ΕΚ ΓΟΥΦΩΝ

Ούτος συνελήφθη και αφού εξυλοκοπήθη εδέθη επί δέντρου παρά την Εκκλησίαν Αρχαγγέλου Λευκονοίκου. Είναι ψεύδος ότι εφονεύθη υπό του πλήθους διά λιθοβολισμού. Όσοι είδαν τον νεκρόν του, ομολογούν ότι ουδέν τραύμα έφερεν επί του σώματός του. Πριν αποθάνει ομολόγησε τα σφάλματά του και εξήτησε συγγνώμην υποσχόμενος ότι δεν θα υποπέσει εκ νέου εις ταύτα, κατονομάσας μάλιστα και εκείνους οι οποίοι τον παρώτρυναν εις αντεθνικάς πράξεις.

Ιδού διατί εδάρη:-

Εξυλοκόπη μικρά παιδιά οσάκις ταύτα εκραύγαζον συνθήματα υπέρ του κινήματός μας και του Εθνάρχου.

Κατά τας εκδηλώσεις μαθητών επί τη επετείω του ηρωϊκού θανάτου του μ. Αυξεντίου ούτος εξυλοκόπησε τινάς τούτων και εξέσχισεν ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΣΗΜΑΙΑ.

Ηπείλη δημοσία ότι εάν η Ε.Ο.Κ.Α συνεχίση την δράσιν της θα αποκαλύψη ονόματα μελών μας εις τας Αρχάς.

Κατονόμαζε δημοσία ονόματα ατόμων υποστηριζόντων τον αγώνα μας κατά τον γνωστόν Α.Κ.Ε.Λικόν τρόπον: «ξέρω εγώ πως «ο τάδε και τάδε» είναι μέλη της Ε.Ο.Κ.Α ή ότι ούτοι υποστηρίζουν την Ε.Ο.Κ.Α.»

Επί πλέον ο κατά τον Ζιαρτίδη ΤΙΜΙΟΣ αυτός συνδικαλιστής, δεν ήτο παρά ένας ΑΠΑΤΕΩΝ καταδικασθείς διά τούτο πολλάκις εις φυλάκισιν.

Ο θάνατος του ήταν αποτέλεσμα καρδιακής προσβολής και ουχί λόγω λιθοβολισμού από το αγανακτισμένο πλήθος. Τούτο ανεκοινώθη και επισήμως από το Κυβερνητικό Ραδιοφωνικό Ίδρυμα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «Ζ» (Εκτελεσθέντες από την Ε.Ο.Κ.Α ως προδότες)

1. ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΚΚΑΣ από το χωριό Πέρα Ορεινής

Εκτελέστηκε στις 25.5.1958

Για την εκτέλεσή του γίνεται αναφορά στο ακόλουθο φυλλάδιο της Ε.Ο.Κ.Α που κυκλοφόρησε γι' αυτό τον λόγο:

ΦΥΛΛΑΔΙΟ Ε.Ο.Κ.Α «ΙΔΟΥ ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ»

.....
.....
.....

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΚΚΑΣ

Εξετελέσθη διότι:

Επρομήθευσεν εις τρεις Άγγλους βράκες και γαϊδούρια και τους εβοήθησε να μεταβούν εις ΓΟΥΡΙ.

Εις την οικίαν του εσύχναζαν Άγγλοι με πολιτικήν περιβολήν και τους συνόδευεν εις περιπολίας.

Κατά την ημέραν της συλλήψεως μέλους μας εις παρακείμενον χωρίον εθεάθη επιστρέφων εις το χωρίον του εντός αυτοκινήτου φέροντος ασύρματον με δύο Άγγλους.

Το ότι συνηργάζετο με τους Άγγλους συνάγεται και από τα εξής:

α) Ο πατήρ του όταν ήκουσε τους πυροβολισμούς ευρισκόμενος εις παρακείμενον καφενέιον, εφώναξεν: εν τον γυιον μου που σκοτώσαν.

β) Η γυναίκα του θρηνηολογούσα έλεγε: Δεν σου είπα να σταματήσεις και δεν μου άκουσες; Τώρα τι εκατάλαβες;

Τον προδότην τούτον ο Ζιαρτίδης διεκδικεί ως παλαιοσυντεχνιακόν και χαρακτηρίζει τα ελατήρια του φόνου του ως ΚΟΜΜΑΤΙΚΑ.

2. ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΗΣ από το Φρέναρος.

3. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΟΡΝΙΘΑΡΗΣ από το Φρέναρος.

Εκτελέστηκαν από την Ε.Ο.Κ.Α στις 10.12.1956 για συνεργασία με τους Άγγλους κατακτητές.

4. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΛΥΤΕΧΝΗΣ από το Λευκόνοικο.

Εκτελέστηκε το 1958 για συνεργασία με τους Άγγλους.

5. ΝΙΚΟΛΑΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ από τον Άγιο Θεόδωρο Αग्रού.

Εκτελέστηκε στις 18.6.1958 για συνεργασία με τους Άγγλους.

6. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΤΣΟΥΚΟΣ από τη Γύψου.

Εκτελέστηκε στις 23.5.58 για συνεργασία με τους Άγγλους.

7. ΚΩΣΤΑΣ ΣΦΙΓΓΟΣ από την Ξυλοτύμπου.

Εκτελέστηκε στις 11.11.1956 για συνεργασία με τους Άγγλους.

8. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ από την Αχερίτου.

Εκτελέστηκε στις 29.5.58 για συνεργασία με τους Άγγλους.

Για τους πιο πάνω η Ε.Ο.Κ.Α ανέλαβε πλήρως την ευθύνη για την εκτέλεσή τους ως συνεργάτες των Αποικιοκρατών και δεν θεωρείται σκόπιμο ούτε υπάρχον σχετικοί φάκελοι για να παρουσιαστούν. Αλλά κι' αν ακόμα υπάρχουν δεν πρόκειται να στηθούν δικαστήρια.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο εκ των μελών του Πολιτικού Γραφείου του Α.Κ.Ε.Λ και σήμερα Γενικός Γραμματέας του κ. Άντρος Κυπριανού, σε τηλεφωνική επικοινωνία του στο «Πρωινό Δρομολόγιο» απαντώντας σχετικά με το θέμα της εισαγωγής από το Α.Κ.Ε.Λ φορτίου πιστολιών την περίοδο 1970-1971 απάντησε: «Έχουν περάσει τόσα χρόνια, τα έγγραφα δεν υπάρχουν. Δεν πρέπει να αναμοχλεύουμε τα παλιά».

Το Α.Κ.Ε.Λ, ένα οργανωμένο κόμμα, που εργάζεται κάτω από συνθήκες νομιμότητας, με όλα τα σύγχρονα μέσα στη διάθεσή του, χωρίς να διώκεται από κανένα και χωρίς να ενεργεί κάτω από συνθήκες εκτάκτου ανάγκης, ισχυρίζεται ότι δεν είναι δυνατό να υπάρχουν τα έγγραφα εισαγωγής του οπλισμού που έγινε με τη διαπλοκή Κυβερνήσεων και έχει την απαίτηση η Ε.Ο.Κ.Α και οι αγωνιστές που ζούσαν στην παρανομία και υπό συνθήκες καταδίωξης, χωρίς κανένα μέσο στη διάθεσή τους και κάτω από πρωτόγονες συνθήκες και πριν από 58 χρόνια, να παρουσιάσουν στοιχεία για την περίοδο 1955-1959, όταν η κατοχή οποιουδήποτε επαναστατικού στοιχείου σήμαινε βασανιστήρια, φυλακές, θάνατο.

ΚΡΙΣΕΙΣ, ΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΓΕΝΙΚΑ

Ο Αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α του 1955-1959 έχει γραφτεί στις σελίδες της Ιστορίας ως η κορυφαία στιγμή του Κυπριακού Ελληνισμού στην τρισχιλιετή ιστορία του. Ο αγώνας ήταν απελευθερωτικός-αντιαποικιακός ενάντια στη Βρετανική κατοχή και με αίτημα «Ελευθερία - Ένωση».

Η Ε.Ο.Κ.Α δεν ήταν η «οργάνωση του Γρίβα» όπως την θέλει το Α.Κ.Ε.Λ. Ήταν η Οργάνωση του Κυπριακού ελληνισμού με επικεφαλής τον Μακάριο και την Εθναρχούσα εκκλησία και με στρατιωτικό αρχηγό τον απαράμιλλο Γεώργιο Γρίβα ΔΙΠΕΝΗ.

Η αδέκαστη Ιστορία θα εκφέρει την κρίση της τόσο για τον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α και τον ΔΙΠΕΝΗ, όσο και για την προδοτική στάση της ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ. Η πληρωμένη συγγραφή εντύπων για να δώσουν στον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α «άλλη όψη» και οι θέσεις των επαναπροσεγγιστών «ιστορικών» με στόχο την παραχάραξη της ιστορίας καθ' υπόδειξη ξένων κέντρων, είναι μια μάταιη προσπάθεια. Ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α είναι καθαρός σαν κρύσταλο και όση λάσπη και βρωμιά και να του ρίξουν, δεν θα μπορέσουν να τον σπιλώσουν. Η ιστορία της Κύπρου είναι γραμμένη με το αίμα και τα ολοκαυτώματα των ηρώων μας.

Ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α ουδέποτε ξέφυγε από τους στόχους του και ουδέποτε πήρε την μορφή ταξικού - ιδεολογικού αγώνα, παρόλες τις προσπάθειες που κατέβαλαν οι εχθροί του λαού μας και οι συνεργάτες των Άγγλων. Όπως αναφέραμε στον ΠΡΟΛΟΓΟ, ο ΔΙΠΕΝΗΣ ήταν σταθερός στους στόχους και τις επιδιώξεις του. Στην πρώτη του προκήρυξη καλεί όλους, όλο τον Κυπριακό λαό, να συμμετάσχει στον αγώνα.

Στην επιστολή του προς ΑΘΑΝΑΤΟΝ, την οποία παραθέτουμε, θέτει ξεκάθαρα τις θέσεις του έναντι της τότε Α.Κ.Ε.Λικής Ηγεσίας. Τους ίδιους στόχους ξεκαθάρισε με την ομιλία του στην Κυπριακή Βουλή των Αντιπροσώπων στις 6/7/1964, θέτοντας την Κύπρο πάνω από ιδεολογικές αντιπαραθέσεις εν όψει των κινδύνων που διέτρεχε η Κύπρος.

ABANATON,

Adress: 511 rue d'Argentan, Supérieur m. n. 13, 1717, J₂

- [illegible]

Αγαπώμενοι δι' ἡμεῶν με: Ἡλιού. ὁρθή καὶ εὐχὴ
να πραγματοποιηθῇ

ΑΤΛΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΘΑΝΑΤΟΝ

ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΔΙΓΕΝΗ ΠΡΟΣ «ΑΘΑΝΑΤΟΝ»

ΑΘΑΝΑΤΟΝ

Απαντώ επί των υπολοίπων σημείων της από 13 επιστολής σας.

1. Είμαι απολύτως σύμφωνος όπως γίνει διάσκεψη των δυσारेστημένων αριστερών.

Μία αριστερά ηγεσία Πατριωτική θα είχε εκ μέρους μας ολόθερμο αγκάλιασμα. Γιατί, όπως ετόνισα και άλλοτε ο αγώνας είναι κοινός υπέρ βωμών και εστιών και όχι ιδεολογικός για να αλληλοτρωγώμεθα. Αι κοινωνικαί αντιλήψεις δύνανται να συζητηθούν ήρεμα εις μίαν Κύπρον δική μας, όπου ο καθένας μπορεί τότε να τας έκφραση ελευθέρως. Εμείς τώρα κάμνουμε το αντίθετο. Σκεπτόμεθα πώς να επικρατήσωμε ιδεολογικώς - πολιτικώς, την στιγμήν που δεν μπορούμε να μιλήσωμε ελεύθερα, αφού είμεθα υπό τον βούρδουλα του τυράννου. Πρώτον βήμα συνεπώς: Ανατροπή της κομμουνιστικής ηγεσίας ως εθνικώς αναξίας και ανάδειξη ετέρας Πατριωτικής, με Εθνικόν παλμόν. Αφού επιτευχθεί το τοιούτον, θα προχωρήσωμε σε ειλικρινή και έντιμον συνεργασίαν εθνικήν, μέσα στην οποίαν πρέπει να συμπεριλαμβάνεται και η καθοδήγηση του εργατικού κόσμου επί νέων βάσεων αναδιοργάνωσής του, ώστε να μη παρασέρνεται από τους εργατοκάπηλους.

2. Η παράγραφος αυτή είναι άσχετη με το θέμα και γι' αυτό παραλείπεται.

3. Δεν πρέπει εμείς να αναμιχθώμεν εις επαγγελματικές αντιζηλίας μεταξύ «Ελευθερίας» και «Times of Cyprus», διότι τότε θα καταποντισθώμεν. Αλλ' ούτε και επιτρέπεται να χρησιμοποιείται υπό οιοδήποτε το όνομα της Οργανώσεως εις επαγγελματικές των διαφοράς.

4. Η σκέψις αποστολής εις Αθήνας υπό Times of Cyprus δι' επαφήν με Ηλιού, πολύ ορθή και εύχομαι να πραγματοποιηθή.

ΑΤΛΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 6ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1964

(Ώρα Ενάρξεως 11.00 π.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω την έναρξιν της Εργασίας της συνεδρίας αυτής. Παρακαλούνται οι κύριοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η σημερινή συνεδρίασις της Βουλής λαμβάνει χώραν ούτως ώστε το Σώμα να αποτίση φόρον τιμής προς τον Στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν Διγενήν.

Παρακαλώ τον Γενικόν Διευθυντήν του Γραφείου της Βουλής να πληροφορήση τον Στρατηγόν ότι το Σώμα είναι έτοιμον να τον δεχθή.

Έρχεται εις την αίθουσαν της Βουλής ο Στρατηγός Γεώργιος Γρίβας Διγενής.

(Χειροκροτήματα παραταταμένα εκ μέρους των παρευρισκομένων).

Έντιμοι κύριοι Βουλευταί,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων υποδέχεται σήμερα τον Στρατηγόν Γρίβαν Διγενήν, τον θρυλικόν Αρχηγόν της Ε.Ο.Κ.Α, του οποίου αι υπηρεσίαι προς την Κύπρον και το έθνος είναι ανεκτίμητοι, και τον οποίον ολόκληρος ο Κυπριακός Ελληνισμός ευγνωμονεί.

Είναι εις όλους σας γνωστοί οι αγώνες και η δράσις του, συνεπεία των οποίων η φήμη του εξεπέρασε τα Ελληνικά σύνορα και τον κατέστησε σύμβολον ελευθερίας και ανεξαρτησίας των λαών.

Με εθνικήν υπερηφάνειαν δεχόμεθα σήμερα εις τον χώρον αυτόν των αντιπροσώπων του Κυπριακού λαού, τον ηρωικόν μαχητήν και ένδοξον Αρχηγόν του απελευθερωτικού μας αγώνος.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων αισθανομένη μεγίστην ευγνωμοσύνην προς τον Στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν Διγενήν και αποτίουσα ελάχιστον φόρον τιμής εις αυτόν τον εκάλεσε να προσφωνήση το Σώμα τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκ μέρους του Πατριωτικού Μετώπου θα προσφωνήση τον Στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν Διγενήν ο έντιμος Βουλευτής κ. Τίτος Φάνος εις τον οποίον δίδω τον λόγον.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Στρατηγέ μου, έντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

«Όποιος πολεμεί διά την πίστιν και διά την ελευθερίαν της Πατρίδος και του Γένους αυτός θέλει λάβει από τον Θεόν αιώνιον δόξαν και αμάραντον στέφανον. Είναι όμως δίκαιον και εδώ εις τον κόσμον να τιμάται».

Οι έξοχοι ούτοι λόγοι προερχόμενοι εκ των νόμων τους οποίους εψήφισαν οι Πρόκριτοι της νήσου Ύδρας την 16ην Μαΐου 1821, εκφράζουν κατά τον λακωνικώτερον και σαφέστερον τρόπον, εκείνο ακριβώς το οποίον η Κυπριακή Βουλή των Αντιπροσώπων και ολόκληρος ο Κυπριακός λαός αισθάνονται διά τον θρυλικόν αρχηγόν της Ε.Ο.Κ.Α Στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν Διγενήν.

Αποτελεί υψίστην τιμήν διά την Κοινοβουλευτικήν Ομάδα του Πατριωτικού Μετώπου να απευθύνη δι' εμού χαιρετισμόν απείρου αγάπης, θαυμασμού και αϊδίου ευγνωμοσύνης προς τον διακεκριμένον στρατιώτην της πατρίδος, τον μέγαν εθνικόν ήρωα της Κύπρου, τον ένδοξον πολέμαρχον της Ε.Ο.Κ.Α Διγενήν.

Ο Διγενής αποτελεί σύμβολον όχι μόνον του Κυπριακού Ελληνισμού αλλ' ολόκληρου του Ελληνικού Έθνους, σύμβολον προγονικής αρετής και ανδρείας, σύμβολον πίστεως ακραδάντου εις τα αθάνατα ιδεώδη της πατρίδος, σύμβολον υπερτάτων αγώνων και θυσιών διά την διεκδίκησιν των απαράγραπτων εθνικών δικαιών.

Γαλουχημένος ο Διγενής με τα νάματα της αριστοτόκου φυλής μας, εμπεποτισμένος με τας υψηλάς ιδέας του Ελληνικού πνεύματος και δονούμενος από το πάθος της ελευθερίας, απεδύθη εις πολλούς και σκληρούς αγώνας διά την διαφύλαξιν αλωβήτου της ιεράς προγονικής παρακαταθήκης. Αναλαβών δε και διεξαγαγών τον επικόν αγώνα διά την απολύτρωσιν της ιδιαιτέρας αυτού πατρίδος εκ του ειδικτούς Αγγλικού ζυγού, εγένετο ελπιδοφόρος προάγγελος της ολοκληρωτικής εθνικής αποκαταστάσεως της Κύπρου.

Η ρήσις του απετέλεσε πάντοτε εθνική επιταγήν.

Όταν την 1ην Απριλίου 1955 κηρύττων την έναρξιν της Κυπριακής επαναστάσεως εκάλει τους Έλληνας της Κύπρου εις τας επάλξεις του εθνικού χρέους, διά

των λέξεων «Έλληνες όπου και αν ευρίσκεσθε ακούσατε την φωνήν μας: Εμπρός όλοι μαζί για την λευτεριά της Κύπρου μας», αληθής μέθη ελευθερίας συμπαρώρησε μικρούς και μεγάλους, αγρότας και αστούς, πτωχούς και πλουσίους, άνδρας και γυναίκας εις τον υπέρ ελευθερίας αγώνα.

Και επηκολούθησεν ένας τιτάνιος αγών τεσσάρων ολοκλήρων ετών, κατά τον οποίον ο Διγενής επικεφαλής της ευκλεούς χορείας των αθανάτων ηρώων και μαρτύρων της θρυλικής Ε.Ο.Κ.Α, έγγραψε σελίδας αφθίτου δόξης και Ελληνικού μεγαλείου, εκδιώξας εκ της μαρτυρικής Κυπριακής γης τους Βρεττανούς κυριαρχους. Όταν δε την 17ην Μαρτίου 1959 επιστρέφων νικητής εκ Κύπρου εις την Ελλάδα εκάλει τον λαόν όπως συσπειρωθή περίξ του ετέρου εθνικού συμβόλου της Κυπριακής Εποποιίας του Εθνάρχη Μακαρίου, ο λαός υπήκουσεν εκ νέου εις την φωνήν του Αρχηγού, εις την φωνήν της πατρίδος.

Και ιδού σήμερον, ο θρυλικός Διγενής ευρίσκεται και πάλιν εν τω μέσω ημών.

Η επιστροφή του εις την ιδιαιτέραν αυτού πατρίδα, που τόσον ηγάπησε και τόσον ηγαπήθη υπ' αυτής, κατά την κρισιμωτάτην ταύτην καμπήν της ιστορίας της, πληροί με άδολον χαράν, ιεράν συγκίνησιν και ανέκφραστον εθνουσιασμόν τας καρδιάς όλων των Ελλήνων της Κύπρου.

Το κήρυγμά του υπέρ της καθολικής ενότητος του Κυπριακού λαού εις τον αγώνα υπέρ της αυτοδιαθέσεως εχαιρετίσθη υφ' όλων ως κήρυγμα εθνικής σωτηρίας.

Και ο λαός, πειθαρχών διά μίαν εισέτι φοράν εις την γνώριμον φωνήν του Διγενή, θα εξακολουθήση αποφασιστικός, ηνωμένος και συσπειρωμένος περίξ της εθνικής αυτού ηγεσίας να αγωνίζεται μέχρι τέλους διά την ταχείαν εκπλήρωσιν των προαιωνίων και αναλλοιώτων πόθων του.

Στρατηγέ μου, απευθύνων προς υμάς τας εγκαρδίους ευχάς και τας θερμοτάτας ευχαριστίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδος του Πατριωτικού Μετώπου διά την υφ' υμών προσγιγνομένην εις την Βουλήν υψίστην τιμήν όπως ακούση σήμερον την φωνήν σας, επιτακτικήν και στεντορείαν εντός της αιθούσης ταύτης, επιτρέψετε μου να επαναλάβω ότι ολόκληρος η Βουλή και σύσσωμος ο λαός ευρίσκονται μαζί σας, μαζί με τον Εθνάρχην Μακάριον, επί των επάλξεων του διεξαγομένου ιερού αγώνος δι' ενάσκησιν του αναφαιρέτου και απαραγράπτου δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως υπό του Κυπριακού λαού, ήτις αναμφιβόλως θα οδηγήση οριστικώς και αμετακλήτως εις την πολυπόθητον εθνικήν αποκατάστασιν του πολυπαθούς και αιματοβρέκτου αυτού τμήματος της Ελληνικής γης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκ μέρους των Βουλευτών της Αριστεράς θα προσφωνήση τον Στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν Διγενήν ο έντιμος Βουλευτής κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Στρατηγέ μου, έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Στρατηγέ,

Εκ μέρους των Βουλευτών της Αριστεράς, σας χαιρετούμεν και σας καλωσορίζομεν εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων και εις την σημερινήν τελετήν, η οποία, διά της ομοθύμου συμμετοχής όλων μας, εκφράζει τόσον την προς το πρόσωπόν σας εκτίμησιν, όσον και την αδιάσπαστον ενότητα του λαού μας, εις τον αγώνα διά την εκπλήρωσιν των εθνικών του πόθων.

Την αναγκαιότητα αυτής της ενότητας χαίρομεν ιδιαιτέρως διότι έχετε επανειλημμένως τονίσει από της στιγμής της επανόδου σας εις την αγωνιζομένην και μαρτυρικήν Κύπρον. Η τοιαύτη θέσις σας, ως και η θέσις σας διά την ειρηνικήν συμβίωσιν Ελλήνων και Τούρκων, την οποίαν επίσης επικρωτούμεν, συνιστά θετικήν συμβολήν εις τον διεξαγόμενον αγώνα μας και ευελπιστούμεν ότι θα συνεχίση να αποτελή και εις το μέλλον τον γνώμονα των ενεργειών όλων μας, εις τον δύσκολον δρόμον τον οποίον έχομεν εισέτι να διανύσωμεν.

Διότι πιστεύομεν ακραδάντως ότι η ενότης του λαού, ανεξαρτήτως ιδεολογικών, ή προσωπικών διαφορών, και η ενότης λαού και Κυβερνήσεως, αποτελεί σήμερον την πρώτην και απαραίτητον προϋπόθεσιν διά την επιτυχή διεξαγωγήν του αγώνος μας, διά την κατάργησιν μέσω του Ο.Η.Ε όλων των δεσμεύσεων της ανεξαρτησίας μας και διά την άσκησιν ούτω υφ' ημών του απαραγραπτου διά κάθε λαόν δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως.

Το δικαίωμα τούτο μάς το έχουν στερήσει και μάς το αρνούνται εκείνοι οι οποίοι κόπτονται διά τα ιδανικά της ελευθερίας, χρησιμοποιούντες προς τούτο ως πειθήνια όργανά των μίαν έξαλλον σωβινιστικήν μερίδα Τουρκοκυπρίων. Όλα τα δεινά μας προέρχονται από αυτήν την άδικον και καταχθόνιον ιμπεριαλιστικήν πολιτικήν συνωμοσιών, επεμβάσεων, απειλών και πιέσεων. Εναντίον αυτής της πολιτικής, συνεπώς, στρέφονται και πρέπει να στρέφονται τα πυρά όλων μας.

Είμεθα όλοι υπερήφανοι διότι ο λαός μας παραμένει ακλόνητος και είναι αποφασισμένος, υπό την ηγεσίαν της Κυβερνήσεώς του, με επί κεφαλής τον Πρόεδρον Μακάριον, και με την ενότητά του και με την πολύτιμον διεθνή συμπαράστασιν, να φέρη εις αποτελεσματικόν και αίσιον πέρας τον αγώνα του.

Η παρουσία σας σήμερα εις Κύπρον αναμένομεν ότι θα συμβάλῃ εις την περαιτέρω ενίσχυσιν της καθολικῆς ἐνότητος καὶ ὅτι, ἠνωμένοι ὅλοι, θα βαδίσωμεν διὰ των ἀγώνων καὶ των θυσιῶν, πρὸς την τελικὴν νίκην.

Με αὐτὰ τα συναισθήματα καὶ με αὐτὴν την ἐλπίδα σας χαιρετούμεν καὶ πάλιν καὶ σας καλωσορίζομεν.

(Ὁ Στρατηγὸς προσέρχεται εἰς τὸ βῆμα χειροκροτούμενος ἐνθουσιωδῶς).

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

(Γ. Γρίβας-Διγενής)

Εἶναι πράγματι μεγάλη ἡ χαρὰ μου ἀλλὰ καὶ ἡ συγκίνησις διότι εὐρίσκομαι ἐν τῷ μέσῳ των Μελῶν της Εθνικῆς Κυπριακῆς ἀντιπροσωπείας. Ευχαριστῶ τον κ. Πρόεδρον της Βουλῆς καθὼς καὶ τους ἀντιπροσώπους των ἄλλων κομμάτων δ' ὅσα εἶπον καὶ τα ὁποῖα με συνεκίνησαν βαθέως. Εἰδὼ δὲν εὐρίσκομαι ὡς πολιτικός ἀλλὰ ὡς ἱεραπόστολος μιᾶς ιδέας, της Ἐνώσεως. Συνεπῶς δὲν θα σας ομιλήσω ὡς πολιτικός ἀλλὰ ὡς ἑνας ἐθνικός ἡγέτης, ὁ δὲ λόγος τον ὁποῖον θα ἐκφωνήσω δὲν θα εἶναι πολιτικός ἀλλὰ θα εἶναι μᾶλλον παραινέσεις ἐθνικαὶ καὶ ὑποθήκαι ἐθνικαί. Δὲν ἀπευθύνομαι αὐτὴν την στιγμὴν πρὸς τα κόμματα της Βουλῆς ἀλλὰ ἀπευθύνομαι πρὸς τὸ σύνολον της Βουλῆς ὡς ἑν ἐνιαῖον ἐθνικὸν σύνολον.

Ἔδωσα τὴν χεῖρα εἰς ὅλους, πρὸς δὲ τους ἐκπροσώπους της Ἀριστεράς ὅταν με συνήντησαν τους εἶπα τα ἐξῆς:

Μας χωρίζουν ἰδεολογικοὶ ἀγῶνες μακροχρόνιοι, ἀλλὰ σήμερα οἱ ἀγῶνες αὐτοὶ πρέπει νὰ τεθοῦν κατὰ μέρος καὶ νὰ διεξαγάγωμεν ἑναν ἄλλον ἀγῶνα, ἑναν ἀγῶνα ἐθνικόν, διότι πρῶτον πρέπει νὰ δημιουργήσωμεν τὸ κράτος, πρέπει νὰ καταστήσωμεν τὴν Κύπρον μας ἐλευθέραν καὶ αἱ ἰδεολογικαὶ διαφοραὶ καὶ οἱ ἀγῶνες οἱ πολιτικοὶ δύνανται τότε νὰ διεξαχθοῦν ἀλλὰ μόνον εἰς μίαν Κύπρον πραγματικῶς ἐλευθέραν.

Νομίζω ὅτι καὶ οἱ ἐκπρόσωποι της Ἀριστεράς με κατενόησαν, καὶ ὑπὸ τας συνθήκας αὐτάς καὶ ἡ ἐνότης ολοκλήρου του Ἑλληνικοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ εἰς τὴν ἐπίτευξιν του σκοποῦ του, περὶ της ἐνώσεως της Κύπρου μετὰ της Ἑλλάδος, δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ καὶ δυνάμεθα ὅλοι νὰ βαδίσωμεν χειροπιαστά πρὸς τον σκοπὸν αὐτόν, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ σκοπὸς ὅλων των Ἑλλήνων.

Δὲν εἶναι σύνηθες μὴ μέλος της Βουλῆς νὰ ομιλῇ ἐν αὐτῇ. Δι' αὐτὸ καὶ τὴν προσγενομένην μοι τιμὴν τὴν θεωρῶ ἐξαιρετικὴν. Ἀποδίδοντες ὑμεῖς τιμὴν εἰς ἑναν ἐθνικόν ἀγωνιστὴν ἐκπληροῖτε καὶ ἑνα καθήκον πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν Κυπριακὴν πολιτείαν, καὶ δίδετε βραβεῖον ἀγώνων καὶ ἀρετῆς ὠφέλιμον τόσον διὰ τους

επιζώντας όσον και διά τους επιγιγνομένους. Διότι «όπου μέγιστα ορίζονται βραβεία αρετής εκεί και μέγιστοι πολίται οικούν την πόλιν».

Ομολογουμένως εσκέφθην πολύ τι έπρεπε να είπω προς υμάς, αλλά το φλέγον ζήτημα σήμερα, όχι μόνον διά την Κύπρον αλλά και δι' ολόκληρον τον Ελληνισμόν, είναι το Κυπριακόν, και επί του ζητήματος αυτού θα μου επιτρέψετε να απευθύνω ολίγας λέξεις. Υμείς εκπροσωπείτε τον Ελληνικόν Κυπριακόν λαόν και συνεπώς πρέπει να είσθε οι φορείς των σκέψεών του αλλά πρέπει να είσθε και οι καθοδηγηταί του.

Υπάρχουν άτομα σήμερα τα οποία ελλείψει μορφώσεως δεν δύνανται να κρίνουν ποία πολιτεία είναι εκείνη η οποία θα εξασφαλίση την ευδαιμονίαν των, και πίπτουν θύματα της ξένης προπαγάνδας. Αφ' ετέρου υπάρχουν άτομα τα οποία θεωρούν το ατομικόν συμφέρον υπεράνω του συμφέροντος του συνόλου, αγνοούντες ότι και η ευδαιμονία η ιδική των εξαρτάται από την ευδαιμονίαν της πολιτείας εντός της οποίας ζουν. Συνεπώς ο σκοπός όλων πρέπει να τείνη εκεί εις το να επιζητήσωμεν την ένωσιν της Κύπρου μετά της μητρός Ελλάδος, και αυτός πρέπει να είναι ο σκοπός μας.

Και ήδη ερωτώ: εξεπληρώσαμεν όλοι το καθήκον μας αυτό; Διεφωτίσαμεν τον κόσμον επί του σκοπού αυτού; Εάν ναι, τότε πρέπει να έχωμεν την συνειδησίμ μας αναπεπαυμένην. Εάν όμως όχι, τότε πρέπει έκαστος να σκεφθή τι πρέπει να επιτελέση. Να μου επιτρέψετε δε να είπω ακόμη ότι είναι χρέος και της Βουλής, ως Σώμα πλέον, να λάβη θέσιν επί του ζητήματος τούτου. Θέλομεν την ένωσιν, θέλομεν την ένωσιν ως μίαν υποθήκην εθνικήν, θέλομεν την ένωσιν διότι είμεθα Έλληνες την συνειδησίμ και την καταγωγήν. Θέλομεν την ένωσιν διότι αυτό ήτο το όραμα ολοκλήρων γενεών. Αυτό όμως δεν είναι απλώς ιδεαλισμός, αλλά κάτι το οποίον εμπίπτει και εις τον ρεαλισμόν. Διότι οι λαοί, οι οποίοι λησμονούν τας εθνικάς υποθήκας, λησμονούν την καταγωγήν των, σιγά σιγά φθίνουν, μαραίνονται και υποκύπτουν εις την δύναμιν του ισχυροτέρου, του κατακτητού. Και τότε, όταν χάσουν την ελευθερίαν των, χάνουν και την ευδαιμονίαν των, διότι όπως είπε και ο μέγας Περικλής «η ευδαιμονία του ατόμου έγκειται εν τη ελευθερία».

Υπάρχουν όμως και μερικοί οι οποίοι λέγουν, θέλομεν την ελευθερίαν; Είναι αύτη επιτευκτή;

Τα άτομα αυτά δεν έχουν το κριτήριον του τι είναι δυνατόν να επιτευχθή. Τούτο βέβαια προέρχεται ίσως από την άγνοιαν των στοιχείων εκείνων τα οποία αποτελούν την επιτυχίαν αλλά πολλάς φορές το κριτήριον αυτό είναι ένα προτέρημα, το οποίον προέρχεται από το ψυχικόν χάρισμα της διαισθήσεως.

Ενθυμούμαι ότι όταν ανέλαβα τον απελευθερωτικό αγώνα πολλοί με απέτρεπον. Με απέτρεπον τόσοι πολιτικοί όσοι και στρατιωτικοί, ότι ήτο παραφροσύνη αυτό το οποίο κάμνω. Εν τούτοις, εκείνο που οι άλλοι εθεώρουν παραφροσύνην επέτυχεν. Όταν προτού αρχίση ο αγών εν Κύπρω μερικοί εξ υμών ήλθαν και με συνήντησαν και με ηρώτησαν πώς βλέπω την λύσιν του Κυπριακού, τους είπα καθαρά και ξάστερα ότι μία λύσις υπάρχει, η ένωσις, και αυτό μπορεί να επιτευχθή εντός ελαχίστου χρονικού διαστήματος αρκεί να προχωρήσωμεν ηνωμένοι και προγραμματισμένοι. Αντελήφθην τότε ότι με εκοίταξαν με σκεπτικισμόν και ίσως εκίνησαν και την κεφαλήν των ότι εξήτουν πράγματα ακατόρθωτα. Σήμερα αντιλαμβάνεσθε και σεις ότι αυτό μπορεί να γίνη πραγματικότητα αρκεί να τηρηθούν ωρισμένοι προϋποθέσεις.

Κύριοι, είναι η πίστις αυτή όπου με καθοδηγεί και με πείθει ότι, ωρισμένα πράγματα τα οποία θεωρούν τινές ακατόρθωτα, εμπίπτουν εις τας ανθρωπίνας δυνατότητας. Την πίστιν αυτήν την έχω πάντοτε και η οποία με καθωδήγησεν εις όλας τας πράξεις μου. Την στιγμήν κατά την οποίαν υπάρχει η πίστις και η θέλησις όλα επιτυγχάνονται.

Είμαι πεπεισμένος ότι τόσοι η Ελληνική όσοι και η Κυπριακή Κυβέρνησις πιστεύουν εις την ιδέαν της Ενώσεως. Αυτό είναι ένα μεγάλο βήμα.

Δεύτερον βήμα είναι να καταστήσωμεν αυτό κτήμα όλων των Ελλήνων και θα το επιτύχωμεν διά της διαφωτίσεως.

Τρίτον είναι να προχωρήσωμεν όλοι ηνωμένοι χωρίς να λάβωμεν υπ' όψιν δυσκολίας, διότι όλα τα εμπόδια και όλαι αι δυσκολίαι θα είναι δυνατόν να υπερβληθούν. Αλλά αυτά τα καθήκοντα δεν είναι μόνον της πολιτείας, είναι καθήκοντα και υμών, δι' αυτό ζητούμεν την συμβολήν σας, ούτως ώστε αυτά τα τρία ζητήματα να γίνουν βίωμα όλων ανεξαρχήτως των Ελλήνων Κυπρίων.

Ως προς την τακτικήν του αγώνος, πιστεύω ακράδαντα ότι πρέπει να ακολουθήσωμεν την δι' ειρηνικών μέσων. Υπάρχουν διεθνείς Οργανισμοί, οι οποίοι ακριβώς ιδρύθησαν δι' αυτόν τον σκοπόν, την επίλυσιν των διεθνών διαφορών. Οι Οργανισμοί αυτοί έθεσαν ωρισμένας βασικάς αρχάς και μία των βασικών αρχών είναι η αρχή της αυτοδιαθέσεως των λαών. Αυτή η αρχή οφείλει να εφαρμοσθή και διά το Κυπριακόν.

Δυστυχώς όμως υπάρχουν κράτη τα οποία έβαλον την υπογραφήν των κάτωθεν της αρχής αυτής και τα οποία θέλουν να την φαλκιδεύσουν, θέλουν διά διαφόρων άλλων μέσων, δικολαβικών ως επί το πλείστον, να την καταστρατηγήσουν. Τοιουτοτρόπως κατ' άλλους μεν δεν δύναται να εφαρμοσθή, κατ' άλλους δε δύναται να εφαρμοσθή αλλά κατά διάφορον τρόπον. Ηκούσθη από στόματα επισήμων

Άγγλων να λέγεται ότι βέβαια η αυτοδιάθεσις ως αρχή είναι σεβαστή αλλά δεν δύναται να εφαρμοσθή διά την Κύπρον. Αλλά, κύριοι, η αρχή είναι αρχή και εφαρμόζεται ανεξαρτήτως τόπου, χρόνου και προσώπων.

Εξ άλλου, η Τουρκία λέγει να εφαρμοσθή η αρχή της αυτοδιαθέσεως και διά τας δύο κοινότητας. Αυτό όμως η Τουρκία δεν το έλαβεν υπ' όψιν όταν εξήτησε να γίνη δημοψήφισμα διά το Σαντζάκιον της Αλεξανδρέττας, το οποίον προσήρτησε με μίαν πλειοψηφίαν 53% ή 55% αν δεν απατώμαι, ενώ εις την Κύπρον η αναλογία του Ελληνικού πληθυσμού είναι περίπου 82%. Βλέπετε λοιπόν ότι έκαστος ερμηνεύει την αρχήν αυτήν κατά το δοκούν. Τα κράτη αυτά δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά θέτουν αυτά τα ίδια τορπίλλην εις το οικοδόμημα εκείνο το οποίον ιδρύθη διά την επίλυσιν των διεθνών διαφορών δι' ειρηνικών μέσων, δηλαδή τον Ο.Η.Ε. Ημείς πιστεύομεν εις τον Ο. Η. Ε και θα τον συνδράμωμεν με όλας μας τας δυνάμεις διά να εύρη την λύσιν εκείνην η οποία επιβάλλεται εις το Κυπριακόν και σύμφωνα προς τας αρχάς τας οποίας πιστεύει. Εάν όμως δεν επικρατήση το δίκαιον και μας επιβληθή ο πόλεμος, ε, τότε θα τον δεχθώμεν, αλλά εις τον πόλεμον αυτόν θα νικήσωμεν.

Κύριοι Βουλευταί,

Το ψυχικόν σθένος των ατόμων και των εθνών φαίνεται εις τας δυσκόλους στιγμάς. Η Κύπρος σήμερα διέρχεται την δυσκολωτέραν καμπήν της ιστορίας της, διότι η δοθησομένη λύσις σήμερον θα βαρύνη και τας επομένας γενεάς, αι οποίαι θα μας κρίνουν δι' εκείνο το οποίον θα τους κληροδοτήσωμεν. Είμαι βέβαιος ότι η παρούσα Ελληνική Κυπριακή γενεά θα είναι η ευτυχεστέρα όλων, διότι εις αυτήν θα τύχη το φορτίον αλλά και η τιμή να φέρη εις πέρας εκείνο το οποίον γενεαί ολόκληροι ωνειροπόλουν, την Ένωσιν της Κύπρου με την Ελλάδα, και να παραδώσουν αυτό το επίτευγμα ως έν φυλακτόν εις τας επερχομένας Ελληνικάς γενεάς.

Σας ευχαριστώ και σας παρακαλώ να αναφωνήσωμεν:

ΖΗΤΩ Η ΕΝΩΣΙΣ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω την λήξιν της συνεδρίας αυτής.

Η αδικαιολόγητη και προδοτική στάση της ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ που εκδηλώθηκε με την έναρξη του αγώνα θα συνεχισθεί δυστυχώς και καθ' όλη τη διάρκειά του. Σε αρκετές περιπτώσεις ηγετικά στελέχη του Α.Κ.Ε.Λ οδήγησαν φανατικά μέλη ή συνοδοιπόρους του Α.Κ.Ε.Λ σε ανοικτή ρήξη με την Ε.Ο.Κ.Α τους αγωνιστές.

Η στάση αυτή της ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ και το μίσος τους κατά του Αγώνα εκδηλώθηκε πολύ έντονα, όταν ηγετικά και άλλα μέλη του Α.Κ.Ε.Λ και της Αριστεράς γενικότερα εντάχθηκαν στις τάξεις της Ε.Ο.Κ.Α και προσέφεραν μάλιστα σημαντικές υπηρεσίες στον Αγώνα.

Σε φυλλάδια της Ο.Α.Ε. (ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΙΣΤΕΡΩΝ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΝΩΝ) απάντησε η Κ.Ε του Α.Κ.Ε.Λ. Από την ανακοίνωση αυτή της Κ.Ε είναι ξεκάθαρο πώς έβλεπε η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ τον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. Ήθελε και προσπάθησε πολύ να τον παρουσιάσει ως **«αντικομμουνιστική εκστρατεία του μονοπωλιακού κεφαλαίου»**.

● ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΗ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ ΤΗΣ Ο.Α.Ε

Αριστεροί πατριώτες,

Μέσα σε τούτη την κρίσιμη καμπή του εθνικοαπελευθερωτικού μας αγώνα, με τους Άγγλους ν'αγωνιούν να διασπάσουν τας δυνάμεις του Κυπριακού λαού, με το λαϊκό κίνημα γονατισμένο κάτω από το βάρος της προδοσίας μιας δεξιάς ηγεσίας, ξεκινά η ανάγκη της οργανωτικής συσπείρωσης των υγιών αριστερών πατριωτικών δυνάμεων του Κυπριακού λαού. Τώρα είναι καιρός να επικοινωνήσουμε μαζί σας, ν'ανταλλάξουμε σκέψεις και συμπεράσματα και να προχωρήσουμε στην εφαρμογή ενός προγράμματος που θα βγάλη το λαϊκό κίνημα από το βουρλωμένο τέλμα στο οποίο το έσπρωξαν δυνάμεις ξένες προς τα εθνικά συμφέροντα του Κυπριακού λαού και της εργατικής τάξης. Πού βρισκόμαστε σήμερα και πού πάμε; Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή.

Μέσα σε μια αποπνιχτική ατμόσφαιρα εθνικής καταπίεσης, με φμωμένο το στόμα, με δεμένα τα χέρια, με το λαό γονατισμένο από τη χρεωκοπία, με τ'αγροτικά χρέη ν'ανέρχονται σε πολλά εκατομύρια λίρες, με τες πολεμικές βάσεις σε πλήρη οργασμό, ο πατριωτικός λαός της Κύπρου δεν είχε άλλη διέξοδο από του **να πάρη το όπλο στο χέρι**, να σηκώσει το αγωνιστικό μπαϊράκι της εθνικής επανάστασης για να ξαναγράφη Σούλια και Μεσολόγγια, Άρκαδία και Μαραθώνες. Σ' ένα τέτοιο αγώνα ποια είναι η φυσική τοποθέτηση του λαϊκού κινήματος; Σ' ένα αγώνα ενάντια στο διεθνή ιμπεριαλισμό, στον ξένο κατακτητή και στις πολεμικές βάσεις; Ασφαλώς στην πρώτη γραμμή, ασφαλώς στην πρωτοπορία. Κι' όπως η ηγεσία του λαϊκού μας κινήματος, τυφλωμένη, ανίκανη ή παρασυρμένη από προδοτικά στε-

λέχη, αφού κατασυκοφάντησε τον υπέροχο αγώνα του λαού, αφού αναμάσησε ανοησίες περί Ιντέλλιτζεντ Σέρβις και Εφ Μπι Άϊ, αφού ύβρισε τους αγωνιστές και την ηγεσία τους, συνθηκολόγησε στην αναγνώριση πατριωτισμού στους μαχητές της ΕΟΚΑ, μα και στην επιμονή πως η τακτική της ένοπλης μάχης δεν ωφέλησε τον τόπο μας. Κι' έτσι όταν καρατομιόνταν οι Καραολήδες και οι Δημητρίου, όταν οι Αυξεντίου ανάδευαν στα σπλάχνα της Κυπριακής γης και της Κυπριακής καρδιάς, ο λαός αυτός – ο τόσον ασήμαντος αλλά ωστόσο βαρυσήμαντος λαός – τίναξε τα συθέμελα της αυτοκρατορίας στον αέρα με το όπλο και το αίμα, η ηγεσία απ' εδώ κι' ο Ζιαρτίδης απ' τη Βιέννη, και το Λονδίνο κρατούσαν το εργατικό κίνημα μακρινά από την πάλη, μακρινά από την επανάσταση, μακρινά από τον αγώνα. Από την άλλη φώναζαν ενότητα. Πώς θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ενότητα ανάμεσα στον οπλοφόρο και στον κατήγορό του, ανάμεσα στον αγωνιζόμενο και τον συκοφάντη; Τέτοιου είδους ενότητα είναι ακατανόητη και ανεδαφική. Η ενότητα είναι μια οργανική ανάγκη κάθε εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα, μα μια ενότητα, υγιής και αγωνιστική, ενότητα γραμμής και ταχτικής.

Κι ήλθε η ώρα που τα τιμημένα όπλα σίγασαν για να εξαντλήσουν κάθε δυνατότητα διεξόδου, για να καταδείξουν σ'όλον τον κόσμο ποιοι είναι οι ένοχοι. Σίγασαν μα στέκονται πάντα σ' επιφυλακή για να προασπίσουν και πάλιν τα εθνικοαπελευθερωτικά συμφέροντα αν έτσι το απαιτήσει η ανάγκη. Και σε τούτη την κρίσιμη ώρα της ένοπλης αναμονής η ηγεσία προδίνει άλλη μια φορά. Ο Ζιαρτίδης – του οποίου μια άλλη φορά θα δώσουμε όλο το πραγματικά προδοτικό περιεχόμενο, ξαναγύρησε στον ησυχασμένο τόπο, όπως οι λογής, λογής φυγομάχοι πολιτικάντηδες ξαναγύρησαν στην Ελλάδα μετά την κατοχή. Λιποτάκτης όπως κι εκείνοι, δεν έχει θέση στην πολιτική ζωή του τόπου, όπως δεν θάπρεπε νάχουν κι εκείνοι. Ήλθε για να σπείρη τον σπόρο της διχονοίας και του εμφυλίου σπαραγμού. Έχουμε στοιχεία που δείχνουν καθαρά πως **η εντολή ήταν να μην μένουν οι «μασκοφόροι» ανενόχλητοι, αλλά να χτυπιούνται.** Έτσι εξηγούνται τα τελευταία άτυχα και θλιβερά επεισόδια που στοίχισαν τη ζωή μερικών παιδιών του λαού. Για τους ξελαρυγγισμούς του Ζιαρτίδη «υπάρχει οργανωμένο σχέδιο για την εξόντωση των στελεχών του λαϊκού κινήματος», «Κάτω οι μασκοφόροι», κλπ, ξαναφανατίζει τους αφελείς από την παράταξή μας και τους στρέφει ενάντια στην πατριωτική, στρατιωτική οργάνωση του Κυπριακού λαού, αντί να τον στρέφει ενάντια στους Άγγλους. Συγχρονίζοντας δε τη δράση του με τους Άγγλους επεχτείνει τα επεισόδια, οξύνει την ένταση ανάμεσα στο λαό, ενώ ταυτόχρονα, άκουσον άκουσον –κάνει έκκληση να αρθρή η ένταση ανάμεσα στην Κυβέρνηση και το λαό και μιλά προς τον Κυβερνήτη με τρόπο που αναγνωρίζει Κυπριακό πατριωτισμό. Μα η ένταση δεν θα αρθρή αν δεν φύγουν οι Άγγλοι. Η ένταση ανάμεσα σε μια ξένη κυβέρνηση κι' ένα ντόπιο λαό.

Αδέλφια, η ΕΟΚΑ επανειλημμένα δήλωσε πως είναι μόνο μία στρατιωτική οργάνωση με σκοπό το διωξιμο του κατακτητή. Από την άλλη η γραμμή του Μακαρίου απεδείχτηκε η ορθή, μαχητική, προοδευτική γραμμή. Δεν είναι καιρός τώρα για κοινωνικοπολιτικές διαφορές. Όσοι συμφωνούμε πως ο αγώνας για αυτοδιάθεση θα πρέπει νάναι αδιάλλακτος κι όταν η ανάγκη το καλεί ο λαός μπορεί να προσφεύγει στα όπλα, όσοι συμφωνούμε πως μια μονολιθική εμφάνιση της ηγεσίας ωφελεί τον αγώνα, όσοι ορκιζόμαστε ότι δεν θα κοιμηθούμε μια ήσυχη νύχτα αν δεν έχουμε αυτοδιάθεση, ας συσπειρωθούμε στην οργάνωση εθνικοφρόνων αριστερών. Στον αριστερισμό μας έσπρωξε η αγάπη για τον άνθρωπο και για τη λευτεριά του. Στον αγώνα για μια τέτοια κατάκτηση κάθε θυσία είναι μικρή.

ΖΗΤΩ Η ΛΕΥΤΕΡΙΑ

ΖΗΤΩ Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΑ.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΙΣΤΕΡΩΝ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΝΩΝ (ΟΑΕ)

● ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟΥ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ ΤΟΥ Α.Κ.Ε.Λ

ΝΑ ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ «ΑΡΙΣΤΕΡΟΙ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΝΕΣ»

Τελευταία, κι' ιδιαίτερα από τον καιρό που μια φανατική μερίδα της δεξιάς παραγνωρίζοντας τις δυσκολίες που συναντά το κυπριακό και την επιτακτική ανάγκη για ενότητα, άρχισε να διεξαγάγει εντατικό αντικομμουνιστικό, αντιλαϊκό αγώνα σε βάρος του εθνικοαπελευθερωτικού κυπριακού αγώνα, έκαμαν την εμφάνισή τους μέσον του ίδιου ακριβώς μηχανισμού και φυλλάδια με την επωνυμία «οργάνωση αριστερών εθνικοφρόνων», «αριστεροί πατριώτες» και «σπάρτακος». Αντιγράφοντας την ξεφτισμένη και χρεωκοπημένη μέθοδο της συκοφαντίας, άρχισαν και αυτοί να βάλλουν ενάντια στο Α.Κ.Ε.Λ, την ηγεσία του και γενικά ενάντια στην αριστερά.

Αυτό δεν είναι τυχαίο. Δεν είναι τυχαίο να εμφανίζονται «αριστεροί εθνικόφρονες» σε μια περίοδο που το μονοπωλιακό κεφάλαιο διεξάγει αντικομμουνιστική εκστρατεία που φτάνει ίσαμε την δολοφονία λαϊκών αγωνιστών. Αποτελεί και αυτό ένα από τα πολλά μέσα που χρησιμοποιά το μονοπωλιακό κεφάλαιο για να συγχύσει, να κλονίσει την εμπιστοσύνη του εργαζόμενου λαού προς το Α.Κ.Ε.Λ, προς την ηγεσία του, να διασπάσει το λαό και τελικά να τον ρίξει στον αδελφοκτόνο σπαραγμό προς εξυπηρέτηση των συμφερόντων του.

Ποιοί είναι όμως αυτοί οι «αριστεροί εθνικόφρονες» ή «αριστεροί πατριώτες» όπως μετονομάστηκαν αργότερα; Είναι μερικοί αποστάτες που από καιρό διώχτηκαν από το κόμμα για αντικομματικές πράξεις και βρίσκονται σήμερα στην

υπηρεσία του μονοπωλιακού κεφαλαίου και μερικοί απ' αυτούς με παχυλούς μισθούς. Είναι αυτοί που ποτέ δεν πίστεψαν στον λαό και το εργατικό κίνημα και που με πρώτη ευκαιρία λιποτάχτησαν και μπήκαν στην υπηρεσία των εχθρών του λαού. Είναι αυτοί που όχι μόνο δεν βρήκαν τον τρόπο να καταδικάσουν τις δολοφονίες της Λύσης και της Κώμας του Γιαλού, αλλά αντίθετα τες υποστηρίζουν και τες ενθαρρύνουν. Είναι αυτοί που χρησιμοποιούνται σήμερα σαν εμπροσθοφυλακή του μονοπωλιακού κεφαλαίου στον αδελφοκτόνο σπαραγμό που οργανώνει.

Κύριος και μοναδικός στόχος αυτών των στοιχείων είναι το Α.Κ.Ε.Λ, η ηγεσία του, και το εργατικό κίνημα. Και σ' αυτήν τους την επίθεση χρησιμοποιούν και τα ονόματα των κομμάτων άλλων Χωρών, με σκοπό να σκορπίσουν την μεγαλύτερη δυνατή σύγχυση. Η Κ.Ε. του Α.Κ.Ε.Λ δηλώνει υπεύθυνα ότι αποτελεί ασύστολο ψεύδος, συκοφαντία και προβοκάτσια αυτό που γράφουν στα φυλλάδιά τους και διαδίδουν πως τάχα τα κόμματα των σοσιαλιστικών και άλλων Χωρών «καταδικάζουν ανεπιφύλαχτα την σημερινή ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ».

Εκτός του ότι το Α.Κ.Ε.Λ είναι ανεξάρτητο κόμμα και την πολιτική του την αποφασίζει το ίδιο κυριαρχικά, διασύρουν αυτοί οι άνθρωποι το όνομα των κομμάτων των σοσιαλιστικών Χωρών κατά το πλέον αισχρόν τρόπον.

Υποτιμώντας την νοημοσύνη του λαού, το μονοπωλιακό κεφάλαιο νομίζει πως είναι αρκετό να πιάσει μερικά αποβλημένα από το Α.Κ.Ε.Λ στοιχεία, να τα βαφτίσει «αριστερούς εθνικόφρονες» ή «αριστερούς πατριώτες», να τα προμηθεύσει με άφθονο χρήμα στην αντικομμουνιστική εκστρατεία του και να επιτύχει του σκοπού του.

Βαθειές είναι όμως οι ρίζες! Το Α.Κ.Ε.Λ και η ιδεολογία του εργατικού κινήματος είναι βαθειά ριζωμένη μέσα στην ψυχή των εργαζομένων της Κύπρου και καμιά δύναμη δεν μπορεί να την ξεριζώσει. Ο εργαζόμενος λαός αγαπά και εκτιμά το Α.Κ.Ε.Λ, γιατί είναι το κόμμα του, βγήκε μέσα από τα σπλάχνα του και εκπροσωπεί το παρόν και το μέλλον του. Το Α.Κ.Ε.Λ, όσον ποτέ άλλοτε ανθρωμένο και μονολιθικό τόσο στα κάτω όσο και στην ηγεσία του θα συνεχίσει και θ' αναπτύξει την πάλη του για ενότητα και συνεργασία στον αγώνα για την αυτοδιάθεση του κυπριακού λαού.

Όλοι οι τίμιοι εθνικόφρονες, όλος ο λαός άς επαγρυπνεί από τέτοια στοιχεία που με όπλο τους το ψέμα και την συκοφαντία απεργάζονται την διάσπαση του λαού και τον εμφύλιο σπαραγμό.

Όλοι οι Α.Κ.Ε.Λιστές, όλοι οι λαϊκοί αγωνιστές, θα ξεσκεπάσουν αμείλικτα αυτά τα όργανα του μονοπωλιακού κεφαλαίου και θα προασπίσουν με σθένος το Α.Κ.Ε.Λ, το εργατικό κίνημα και την ηγεσία του.

Ότι χρειάζεται σήμερα είναι η ενότητα όλου του λαού στην πάλη για τ' άμεσα παλλαϊκά πολιτικά αιτήματα και την αυτοδιάθεση. Κάθε ένας που με τις πράξεις του αποσπά την προσοχή του λαού απ' αυτόν τον αγώνα δεν μπορεί παρά να εξυπηρετεί ξένα προς την Κύπρο συμφέροντα.

Η Κ.Ε. ΤΟΥ Α.Κ.Ε.Λ.

Υπάρχουν εκατοντάδες φυλλάδια, έγγραφα και επιστολές που οι ιστορικοί θα μελετήσουν και θα εκφέρουν την κρίση τους. Δειγματοληπτικά παραθέτουμε μερικά απ' αυτά:

● ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α

ΟΙ ΑΔΙΟΡΘΩΤΟΙ

Η κομμουνιστική ηγεσία εν Κύπρω είναι αδιόρθωτος. Και εις τας κρισιμωτέρας ακόμη στιγμές του αγώνος ενδιαφέρεται μόνον για το κόμμα και τους ψήφους. Ενδιαφέρεται να διασπά τον αγώνα, διότι ίσως νομίζει ότι ούτω κερδίζει ψήφους, αδιαφορούσα εάν ούτω κτυπά τους αγωνιστάς, οι οποίοι καθ' όλην την διάρκειαν έφερον όλον το βάρος του αγώνος, από τον οποίον αυτή έλαμψε διά της απουσίας της.

Η προκλητική στάσις αριστερών εναντίον αγωνιστών με αλλεπάλληλα επεισόδια συνεχίζεται με αποτέλεσμα τα τελευταία αιματηρά γεγονότα της Μηλιάς.

Και ενώ η Α.Κ.Ε.Λική ηγεσία ούτε μίαν διαδήλωσιν **διαμαρτυρίας** δεν έκαμεν όταν δεκάδες Ελλήνων εφονεύοντο υπό Τούρκων, ενώ δεν συνεκινήθη και όταν **μέλη της** εδολοφονούνται υπό Τούρκων εις Λευκωσία, Γύψου, Βαρώσια, οργάνωσε διαδήλωσιν με επιθετικές διαθέσεις εναντίον ελληνικών καταστημάτων, **αλλά τούτκα**, διότι οι εθνικόφρονες της Μηλιάς, τους οποίους επροκάλεσαν οι ομοχώριοι των αριστεροί, οι οποίοι και περιουσία των κατέστρεψαν και γυναίκας με βρέφη ετραυμάτισαν, άνευ αιτίας τινός, ηναγκάσθησαν, αμυνόμενοι, να κτυπήσουν τους επιτεθέντας. Και έχει την αναίδειαν να διαμαρτύρεται, ενισχύουσα ούτω τους ταραξίαις, αντί να τους βάλη στην θέσιν τους.

Εάν την δραστηριότητα την οποίαν δείχνουν έναντι των δεξιών έδειχναν και έναντι των Αγγλοτούρκων ασφαλώς κάτι θα συνέβαλλον εις τον αγώνα. Τοιαύτην συμβολήν όμως δεν θέλουν να την δώσουν, διότι φαίνεται δεν τους συμφέρει πολιτικώς. Και κατ' αυτήν ακόμη την οξυτάτην φάσιν του αγώνος μας έναντι των Τούρκων, μας προόδιδον. Ούτω κατά την εκτέλεσιν Τούρκου εις Κάτω Βαρώσια

την 20ήν Ιουλίου, η σύζυγος τού Διομήδη Χ΄ Χρίστου, Γραμματέως των Π. Συντεχνιών ονόματι Σοφούλα και η αδελφή της Παντελίτσα Πίτσιλλου, εφώναζαν το όνομα εκείνου το οποίον ενόμισαν ότι εφόνευσε τον Τούρκον. Η Παντελίτσα έτρεχε με το μεσοφόρι και εφώναζε: «Είναι ο γυιος του θα τον προδώσω στην αστυνομίαν και ας με κόψουν κομμάτια. Ετηλεφώνησα στην αστυνομία και ακόμη εν ήρτεν». Την επομένην επανέλαβε το όνομά του σε κατάστημα.

Ο κομμουνιστής Δώρος Ζήσιμος εβγήκε σε πέτρα και εφώναζε: «ο ένας είναι ο γυιος του, όποιος ξέρει και τον άλλον να τον πη στην αστυνομίαν».

Ο κομμουνιστής Ορφανός Ανδρέας τα ίδια έλεγε.

Τον τραυματισθέντα Τούρκον μετέφερε εις το νοσοκομείον ο Παμπουρής των Π. Συντεχνιών.

Οι αριστεροί ας καμαρώσουν τους συναδέλφους των, αλλά και την ηγεσίαν τους.

Εμείς δεν κτυπάμε κομμουνιστάς, σεβόμεθα δε την ιδεολογίαν του καθενός, αλλά και δεν ανεχόμεθα να μας φράσσουν τον δρόμον μας, ποτισμένον με αίμα, εκείνοι οι οποίοι αρνούνται να χύσουν έστω και μίαν σταγόνα για την απελευθέρωσίν μας από τους Άγγλους.

Αφού δεν θέλουν ή δεν μπορούν να προσφέρουν αίμα στον αγώνα, ας καθήσουν τουλάχιστον ήσυχα. Δεν ζητούμε να μας βοηθήσουν. Θα βγάλουμε τον αγώνα μόνοι μας όπως μέχρι σήμερα. Τους ζητούμε να μη μας παρεμβάλλουν εμπόδια. Και εις την απαίτησίν μας αυτήν θα φανούμεν αμείλικτοι.

Με τέτοια νοοτροπίαν η οποία επικρατεί σήμερα στες Α.Κ.Ε.Λικές τάξεις, δίδεται το δικαίωμα στους Άγγλους να ελπίζουν ότι οι αριστεροί θα βρεθούν μια μέρα στο πλευρό μας. Γι' αυτό οι Άγγλοι επιμένουν ότι θα βρεθούν έλληνες να τους βοηθήσουν στην επιβολήν του αγγλικού σχεδίου.

Όλοι οι αριστεροί πατριώται ας το αντιληφθούν πού τους οδηγεί η ηγεσία των και μερικοί φανατικοί οπαδοί της.

Ε.Ο.Κ.Α

ΠΡΟΔΟΤΑΙ ΚΑΙ ΛΙΠΟΤΑΚΤΑΙ ΚΑΙΡΟΣΚΟΠΟΙ

Όταν σήκωσα το λάβαρο του Εθνικού μας Κινήματος κάλεσα στον στίβο της παλαίστρας, ΟΛΟΥΣ, ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ κοινωνικών ή πολιτικών φρονημάτων. **Ο Αγώνας ήτο κοινός και ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΟΛΩΝ.** Την επομένην όμως ξαφνικά ακούσαμε μαζί με την φωνή των Άγγλων και την φωνήν της αριστεράς παρατάξεως, η οποία μας απεκάλει «βαρελλότους» και «ψευτοδιγενήδες».

Τους προδότας αυτούς τους περιφρονήσαμε και κοιτάξαμε να κτυπήσουμε τον κατακτητήν. Η μάζα του Λαού μάς αγάλιασε. Έμειναν μόνον οι πληρωμένοι προδόται και οι λιποτάκται του Αγώνος, που εθεώρησαν καλό να τρυπώσουν κάπου και να ακούουν φοβισμένοι τες βροντές των βομβών μας. Οι τελευταίοι αυτοί ανήκαν ως επί το πλείστον στην παράταξη που μας έβριζε. Δυόμισιν χρόνιαν σκληροί Αγώνες που τους διεξήγαγαν μόνον οι Λεβεντονιοί της Ε.Ο.Κ.Α. Κτυπήσαμε τους Άγγλους, αλλά και τους προδότας, **σε οποιαδήποτε παράταξη και εάν ανήκαν, δεξιάν ή αριστεράν.**

Όταν σταματήσαμε την δράσι οικειοθελώς για εκεχειρία, οι προδόται και λιποτάκται του Αγώνος πήραν θάρρος. Οι πρώτοι για να συνεχίσουν την προδοσίαν τους, οι δεύτεροι όχι για να ξεπλύνουν την ατιμία τους, ή τουλάχιστον να ομολογήσουν την πλάνη τους, αλλά για να καρπωθούν **πολιτικά** οφέλη, για να κερδίσουν ψήφους. Οι καιροσκόποι αυτοί τράβηξαν ολόισια στο «ψητό» έτοιμο όπως ετοιμάστηκε πάνω στες αναμμένες φλόγες των θυσιών της Ε.Ο.Κ.Α.

Και για να το αρπάξουν εχρησιμοποίησαν την προδοσίαν και την απάτην. Προδοσίαν για να συντριβή η Ε.Ο.Κ.Α, ενώ από την άλλην μεριά εφώναζαν «ενότητα», για να μας πιάσουν στον ύπνο. Συνηθισμένο «κόλπο», με την διαφορά ότι δεν έλαβαν υπ' όψιν εάν μπορούσαν να ξεγελάσουν τον αντίπαλό τους. Έτσι, κρησφύγετά μας προδίδουν, ως του μ. Στυλιανίδη, φυλλάδιά μας ξεσχίζουν με οργανωμένα συνεργεία τους, καταδόσεις καταζητουμένων κάμνουν και κέρφιου εν συνεργασία με Άγγλους μαγειρεύουν.

(Όλα αυτά με στοιχεία και ονόματα που έχουμε στα χέρια μας, που αν μάς ζητηθή θα τα αποκαλύψουμε).

Όλους αυτούς, τους προδότας η αριστερά παράταξις ηθέλησε να τους προστατέψη ανοικτά και φώναζε: «αυτοί είναι δικοί μου». Και εμείς τους της χαρίζαμε και ευχόμεθα να της ζήσουν μαζί με όλους τους άλλους που έχει στους κόλπους της.

Αντί να χωρήση τας ευθύνας της από την προδοσίαν, την υιοθέτησε. Αντί να καταδικάση τους προδότας, τους παροτρύνη να προδίδουν και να αντιδρούν. Αντί να σιωπήση τουλάχιστον, εκβάλλει υστερικές κραυγές για τα «παιδιά της» που θέλουμε να τα τιμωρήσουμε. Κάμνει συγκεντρώσεις, φωνασκεί. Ούτε μια λέξι όμως δεν λέγει, ούτε γράφει για τες κακοποιήσεις χιλιάδων Αγωνιστών, ούτε για τα βασανιστήρια, ούτε για τες βαρβαρότητες των Άγγλων. Είδε κανείς τίποτε από αυτά

στες φυλλάδες των; Μέλι-γάλα με τους Εγγλέζους. Γιατί όχι, αφού χάρις σ' αυτούς προσπαθούν να αναστηθούν;

Δεν είναι καιρός σήμερα, θα έλθη όμως μέρα που θα αποκαλυφθή η προδοσία των και θα μείνουν κατάπληκτοι φίλοι και εχθροί των. Φωνάζουν «ενότητα» (ίσον παγίδα) για να μας κοιμήσουν και αφήσουμε τες πόρτες μας ανοιχτές για να εισβάλουν στο σπίτι μας και να τα κάμουν θάλασσα. Τα χαλινάρια που τους βάλαμε δεν πρόκειται να τα αφήσουμε γιατί τότε θα καταστρέψουν ό,τι κτίσαμε με τόσο αίμα.

«Ενότητα» φωνάζουν, ενώ από την άλλη μεριά προδίδουν. Αλλά ενότητα στην προκειμένη περίπτωση δεν λέγει τίποτε. Δεν μπορεί να συνεργασθή η εντιμότης με την ατιμία και υποουλόγηση, ο ίσιος και ντόμπρος με τον καιροσκόπο, ο Πατριώτης και Αγωνιστής με τον προδότη. Όλοι οι αγνοί πατριώτες είναι ήδη ενωμένοι. **Σας ανεχόμεθα να ακολουθήτε, δεν πρόκειται να πειράξουμε κανένα οιασδήποτε πολιτικής πεποιθήσεις και αν έχη, είτε κομμουνιστήν είτε εθνικιστήν είτε σοσιαλιστήν**, αλλά δεν θα επιτρέψωμεν σε κανένα, οποιοσδήποτε και αν είναι, να καταστρέψη ό,τι κτίσαμε με τα ίδια μας τα χέρια. Ο Κυπριακός Λαός δεν πρέπει να ανησυχή από τες φωνασκίες των καιροσκόπων και προδοτών. Είναι σύνηθες φαινόμενο αυτό σε κάθε αγώνα. Παλαίμαχοι εμείς τα ξέρουμε όλα τα «κόλπα». Ζητούμε να μας ακολουθήση πιστά και τυφλά. **Θα τον οδηγήσουμε στο τέγμα. Να είναι BEBAIOS.**

Αλλά και θα κτυπήσουμε όπου βρούμεν αντίδρασι, είτε από την δεξιάν παράταξι είτε από την αριστεράν. Δεν ανήκουμε σε κόμματα ούτε παρατάξεις. Ανήκουμε στην Κύπρο και για την Ελευθερία της εργαζόμεθα. Η Εθνική απελευθερωτική εξόρμησί μας, έβαλε βαθιές ρίζες, που ποτίστηκαν με αίμα ολοκάθαρο και αγνό Ελληνικό. Και το αίμα αυτό αφού έπνιξε κάθε προδοτική, ύπουλη ή ξενόδοουλη δύναμη, επέτρεψε να ξεπηδήσουν νέες δυνάμεις, σφριγηλές, μαχητικές, αγνές, πατριωτικές, αι οποίαι με αναπεπταμένο το Ελληνικό λάβαρο και με σύμβολα ΠΑΤΡΙΔΑ και ΘΡΗΣΚΕΙΑ, βαδίζουν γοργά και σταθερά προς τα πεπρωμένα του Έθνους, για μια Κύπρο Ελεύθερη.

Όσοι πιστοί στις τάξεις μας. Δεν κάμνουμε διάκρισι ούτε διώχνουμε κανένα, αρκεί όλοι να είναι αγνοί, έντιμοι ντόμπροι όπως και εμείς.

Συνεργαζόμεθα και με κάθε έντιμο άτομο ή παράταξιν, αδιακρίτως πεποιθήσεων.

Σέρνουμε τον χορό με καθαρό το πρόσωπο, αλλά και εθνική υπερηφάνεια.

Όσοι θέλουν ας ακολουθήσουν. Δεν θα επιτρέψουμε όμως σε κανένα να μας κόψη τον δρόμο. Αυτόν θα τον ΚΥΠΗΣΟΥΜΕ ΑΛΥΠΗΤΑ.

Αυτά προς φίλους και εχθρούς.

Ε.Ο.Κ.Α
Ο
ΑΡΧΗΓΟΣ
ΔΙΓΕΝΗΣ

ΟΙ ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΙ ΤΟΥ Α.Κ.Ε.Λ

Το Α.Κ.Ε.Λ μάς απαντά στο φυλλάδιό μας «ΠΡΟΔΟΤΑΙ ΚΑΙ ΛΙΠΟΤΑΚΤΑΙ ΚΑΙ-ΡΟΣΚΟΠΟΙ». Μας λέγει:

1. Αναγνωρίζει το σφάλμα του ότι «λαθεμένα αντιμετώπισε το ξεκίνημα της δράσης της Ε.Ο.Κ.Α με απρεπείς χαρακτηρισμούς».

Χαίρουμε για την ομολογία αυτή, η οποία έπρεπε να είχε γίνει πολύ ενωρίτερα και αυθόρμητα, χωρίς να την προκαλέσουμε εμείς.

2. «Παρά την διαφωνία του με την τακτική της Ε.Ο.Κ.Α ούτε κατέδωσε ούτε κατεπολέμησε τους Εοκιστές αλλά κράτησε στάση πατριωτική».

Εδώ θα σταματήσουμε για να συζητήσουμε: Διαφωνεί λοιπόν μαζί μας που πήραμε όπλα και κτυπήσαμε τον δυνάστη. Το Α.Κ.Ε.Λ όμως διεκήρυξε πολλάκις ότι θέλει να κυκλοφορούμε μόνον φυλλάδες, να φωνάζουμε με τες γελοίες πικετοφορίες και να διεξάγουμε «αγώνα»... ενιαίο ... παλλαϊκό... δημοκρατικό κλπ.» δηλαδή λόγια και μελάνι στο χαρτί.

Υπάρχει μια λαϊκή έκφρασις που ταιριάζει στην περίπτωση αυτή. «Όσα δεν φτάνει η αλεπού τα κάμνει κρεμαστάρια». Αφού το Α.Κ.Ε.Λ δεν έφτασε στο ύψος να κατανοήσει την θυσία μας, αφού έδειξε δειλία και φιλοτομαρισμό, θέλει τώρα να δικαιολογηθεί ότι δεν έπρεπε να γίνη ένοπλος αγών. Έτσι δείχνει ότι είναι ανιστόρητο, αλλά και διαφωνεί προς πάντας και **συμφωνεί μόνον με τους Εγγλέζους**. Διαφωνεί πλήρως ακόμη και με την Μόσχα. Στο τελευταίο Φεστιβάλ που έγινε εκεί, εγένετο θερμή υποδοχή «ηρώων» εις την Κυπριακήν αντιπροσωπείαν και ο Ρωσσιικός λαός την υπεδέχθη με φωνές: «Ε.Ο.Κ.Α» και την εξύμνησε ποικιλοτρόπως, διότι «χύνουν καθημερινώς το αίμα των υπέρ της απελευθερώσεως της Κύπρου». Με την διαφορά ότι η Κυπριακή αντιπροσωπεία που μετέσχε στο Φεστιβάλ ανήκε στην παράταξι **που δεν έχυσε ούτε μια σταγόνα αίμα!!!**

Είναι αλήθεια αυτά ή όχι;

Είναι τόσον αλήθεια ότι αληθινή είναι η πληροφορία ότι ο **Ζαχαριάδης αντικατεστάθη** εις την αρχηγίαν του Κ.Κ.Ε, διότι δεν κατώρθωσε να **πάρη στα χέρια του το Κυπριακόν κίνημα**.

Διαφωνούμεν ακόμη με την ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ όταν λέγει πως κράτησε στάση πατριωτική. Έχουμε ατράνταχτα στοιχεία στα χέρια μας, ότι η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ **εσυνέχισε την προδοσία της** και την συνεχίζει και σήμερα. Εν καιρώ θα τεθή πρό του Κυπριακού Λαού «Η ΜΑΥΡΗ ΒΙΒΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ ΤΟΥ

Α.Κ.Ε.Λ». Εμείς δεν νομίζουμε ότι είναι καιρός να δημοσιευθή τώρα. Αλλά εάν το Α.Κ.Ε.Λ νομίζει ότι το κατηγορούμεν αδίκως και πρέπει να απολογηθή τώρα και όχι βραδύτερον, τότε **είμεθα έτοιμοι να τα δημοσιεύσουμε**. Και τότε ή εμείς πρέπει να **χαρακτηρισθούμε ως συκοφάνται ή το Α.Κ.Ε.Λ να αυτοδιαλυθή μόνον του ως προδοτικόν**.

Η προδοτική στάσις του Α.Κ.Ε.Λ η οποία εσυνεχίσθη καθ' όλην την διάρκειαν του Αγώνος μας, υπεχρέωσε μερικά στελέχη του να **διαχωρίσουν τας ευθύνας των** και να αποχωρήσουν του κόμματος.

Είναι και αυτό αλήθεια ή όχι;

Αφού λοιπόν το Α.Κ.Ε.Λ παραδέχεται ότι δεν ξεκινήσαμε μαζί για τον Αγώνα, με ποιο δικαίωμα ζητεί τώρα να συνοδοιπορούμε; Συνοδοιπορία δεν είναι δυνατή. Πρώτον γιατί εμείς έχουμε προχωρήσει πολύ και έχουμε την πρωτοπορία. Δεύτερον, αφού δεν συμφωνεί με την τακτική του Αγώνος μας, πώς είναι δυνατόν να το εμπιστευθώμεν; Εκείνο που εδημιουργήσαμε με τόσες θυσίες δεν θέλουμε να εμπιστευθώμε για φύλαξη σε κανένα. Την μόνην υποχώρησι που κάνουμε είναι αυτή: **Να δεχθώμε το Α.Κ.Ε.Λ να ακολουθή ως ΟΥΡΑΓΟΣ**. Ως προς την προδοτική στάση του θα λογοδοτήση εν καιρώ ενώπιον του Κυπριακού Λαού προς τον οποίον θα παρουσιασθούν όλα τα στοιχεία.

3. Το Α.Κ.Ε.Λ ζητεί στοιχεία ενοχής για τους τελευταίους ξυλοδαρμούς και προδοσίας των οπαδών του.

Ιδού μερικά:

- Διά την ανακάλυψιν του κρησφυγέτου του μ. Στυλιανίδη εις Επισκοπειό έδωσε πληροφορίες ο κομμουνιστής Βασίλης Παναγή εξ Εργατών.
- Την 22.8.57 ο αρχιβασιανιστής Ντίαρ επεσκέφθη το οίκημα των Π.Σ Βαρωσίων όπου είχε σύσκεψιν. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας και ώραν 5μ.μ. είχε πάλιν σύσκεψιν εις το οίκημα των Π.Σ με τους Λαμπριάν Χατζηχρίστου και Δημ. Παφίτην εκ Μανδριών, άπαντας Παλαιοσυντεχνιακούς. Αποτέλεσμα της τοιαύτης συσκέψεως ήτο την νύκτα της ίδιας ημέρας να επιβληθή κέρφιον στο χωριό του Παφίτη, τες Μάνδρες, προς ανακάλυψιν όπλων και καταζητουμένων. Χαρακτηριστικό της προδοτικής αυτής συνεργασίας είναι και το εξής: Εργάτες ερωτήσαντες τους ηγετίσκους τι ήθελε ο Ντίαρ, απήντησαν ότι εξήτει τον Ασπρήν για να του προμηθεύση εργάτας και επειδή ούτος έλειπε τον εδέχθησαν ούτοι. Και όμως ο **Ασπρής ευρίσκετο εντός του οικήματος εις το άνω πάτωμα με άλλους εργάτας**.

Το γεγονός συνεργασίας περιήλθεν εις την αντίληψιν των εργατών, οι οποίοι πνέοντες μένεα εξήτησαν εξηγήσεις από τον Λαμπριάν. Ούτος τους έκλεισε το στόμα λέγοντας ότι ο Άγγλος ήτο δημοσιογράφος!!!

Ο Λαμπριάς τότε κατέφυγεν στον υιόν του δώσαντος την πληροφορίαν εργάτου και του έκαμε σφοδράς παρατηρήσεις. Ο παρευρεθείς όμως πατήρ απεστόμωσε τον Λαμπριάν όστις έφυγε σαν βρεγμένη γάτα.

- Ο εξ Αυγόρου Πούρος εφώναζε δημοσία: «Τους ξέρω όλους και θα τους προδώσω. Είναι μέρες που θα τους βλέπουν οι Άγγλοι μες τα τέλια». Συγχρόνως ούτος εξέσχιζε συστηματικά φυλλάδιά μας και εξύβριζε τον Αρχιεπίσκοπον.

- Ο Πέτρος Μιχαήλ εκ Λιοπετρίου, συστηματικά κατασκόπευε μέλη μας και συνελήφθη μάλιστα εις αυλήν μέλους μας κρυφακούων από την πόρτα.

- Ο Φώκης, εκ Δερύνειας, εμάζεψε και εξέσχιζε φυλλάδιά μας δημοσία και εξύβριζε τον Αρχιεπίσκοπον.

- Ο Μιχαήλ Κουγκουλής, εκ Σπαθαικού, αδελφός εκτελεσθέντος πράκτορος των Άγγλων, παρηκολούθει συστηματικά τα μέλη μας και συνεργαζόταν στενά με την αστυνομίαν.

- Ο Γεώργιος Χριστοφόρου Κιττίλης, από Σύγκρασιν, εξέσχιζε φυλλάδιά μας και διέδιδε ψευδώς ότι ετροφοδότει καταζητουμένους.

- Ο Ευάγγελος Μιχαήλ εξ Αγ. Αμβροσίου, κατεδίωξε τρεις φορές μέλη μας διανέμοντα φυλλάδια. Συλληφθείς και δαρείς ωμολόγησε επί πλέον **ότι επρόδωσε και μέλος μας ότι είχε δυναμίτιδα.**

- Ο Κτωρής Μιχαήλ εκ Σκυλλούρας. Ημέτεροι εισήρχοντο εις το χωριό για να συστήσουν να μη ξεσχίζουν φυλλάδιά μας. Ούτος παραμονεύων εις παρυφήν του χωριού εφώναξε ετέρους παραμονεύοντας, περί τους 20 περίπου, οι οποίοι επετέθησαν εναντίον των ημετέρων, όποτε οι τελευταίοι ηναγκάσθησαν να πυροβολήσουν και τον ετραυμάτισαν.

- Εις Κυθραίαν το Παλιοσυντεχνιακόν στέλεχος Ανδρέας Γιασεμίδης εξύβριζε δημοσία την Οργάνωσιν.

- Ο κομμουνιστής Παπαγιάννης Γεώργιος, εξ Αγ. Τριάδος Καρπασίας, ετραυματίσθη φανερά διά λόγους τιμής υπό ατόμων μη εχόντων σχέσιν με ημάς. Και όμως το τοιούτον ηθέλησε να εκμεταλλευθή το Α.Κ.Ε.Λ αποδίδον την πράξιν εις την Οργάνωσιν.

- Οι υφ' ημών προειδοποιηθέντες διά την ανάρμοστον διαγωγήν των εις Γιαλούσαν, Αγ. Τριάδα και Βασίλι, δεν ήσαν όλοι κομμουνισταί, ως οι Α.Κ.Ε.Λικοί διέδωσαν προς εκμετάλλευσιν του γεγονότος, αλλά εθνικόφρονες και κομμουνισταί. Το τοιούτο σημαίνει ότι δεν κάμνουμε διάκρισιν διά τους προδότας, μεταξύ ιδεολογιών.

- Τέλος οι κομμουνισταί σήμεραν χρησιμοποιούν άλλο σύστημα προδοσίας. Μιλούν δημοσία στα καφενεία ή συγκεντρώσεις προδίδοντες κατά τρόπον έμμεσον. «Ίντα δεν ξέρω ότι ο Α. ή Β. (με τα ονόματά τους) είναι μέλη της Ε.Ο.Κ.Α.» και παρόμοια.

Αυτά είχαμε να φέρουμε εις γνώσιν του Κυπριακού Λαού ως προς τους ανεμομύλους του Α.Κ.Ε.Λ, οι οποίοι στέργουν όπου φυσά ο άνεμος. Έχουμε πάλιν να κάμουμε την εξής δήλωσιν. Ουδένα θα πειράξουμε οιαδήποτε πολιτικά φρονήματα και αν έχη. Θα κτυπήσουμε όμως τους προδότας, επιβάλλοντες σ'αυτούς τας ποινάς που τους αξίζει, εις οιανδήποτε παράταξιν και αν ανήκουν.

Έχουν υποχρέωσιν συνεπώς να αποκηρύξουν και αποβάλουν των τάξεων των τους προδότας αντί να τους συγκαλύπτουν με τον μανδύαν του κόμματος.

Άλλως παραδέχονται φανερά πλέον μόνοι των ότι εγκρίνουν την προδοσίαν.

Ε.Ο.Κ.Α

• ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΙΣΤΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Και άλλη φορά σας μίλησα, όταν η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ, προδίδουσα τον απελευθερωτικόν αγώνα του Κυπριακού λαού, ξεσπάθωσε εναντίον μας και μας έβριζε ως «τρομοκράτας», «βαρελλόττους» κ.τ.λ. και όταν ακόμα μας κατηγόρησε ότι δεν κάμνουμε αγώνα εναντίον των Άγγλων αλλά εναντίον του Α.Κ.Ε.Λ!!! Όλοι σας θα ενθυμείσθε τους λόγους του Ζαχαριάδη που μας έβριζε, αλλά συγχρόνως και μας επρόδιδε, όπως θα ενθυμείσθε την προκήρυξι του Α.Κ.Ε.Λ της 1ης Απριλίου 1955 και τα άρθρα του «ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΗ» ώστε να μη νομίση κανείς ότι κατηγορούμε άδικα.

Τα γεγονότα έδειξαν στον καθένα ποιοι είναι οι πραγματικοί πατριώτες, ποιοι είναι εκείνοι που αγωνίζονται με τα όπλα εναντίον των Άγγλων, καθώς και ποιοι είναι οι άλλοι, εκείνοι που θέλουν, ως ισχυρίζονται τουλάχιστον, να λύσουν το Κυπριακόν με μόνην την γραφειοκρατίαν. Επίσης ποιοι είναι εκείνοι που κινδυνεύουν, θυσιάζονται και θυσιάζουν τα πάντα εις τον απελευθερωτικόν αγώνα, και ποιοι είναι οι άλλοι οι οποίοι ζητούν να εκμεταλλευθούν τον αγώνα **κομματικώς** ή για το ατομικό τους συμφέρον.

Γνωρίζουμε ότι όλοι οι «αριστεροί» δεν είναι σύμφωνοι με την γραμμήν του Α.Κ.Ε.Λ σχετικά με τον αγώνα μας και ότι οι περισσότεροι σκέπτονται πατριω-

τικά όπως και εμείς και αναγνωρίζουν ότι παρεσύρθησαν εις το Α.Κ.Ε.Λ από τες ψεύτικες υποσχέσεις της ηγεσίας του. Προς τους «τιμίους αριστερούς» αποτεινόμεθα αυτήν την στιγμή **και όχι προς το Α.Κ.Ε.Λ ως οργανωμένον σύνολον**, και καλούμε αυτούς να διαχωρίσουν τες ευθύνες τους από την ηγεσίαν του Α.Κ.Ε.Λ, η οποία απεδείχθη ότι δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα του Κυπριακού λαού. Καλούμε τους τιμίους αυτούς αριστερούς να αποτινάξουν τον Σατανάν, δηλαδή το Α.Κ.Ε.Λ, και να προσχωρήσουν εις τας τάξεις του εθνικού απελευθερωτικού κινήματός μας. Θα τους δεχθούμε ευχαρίστως ως άτομα, και σκοπός μας είναι στον αγώνα αυτόν να λάβουν μέρος όλοι που σκέπτονται πατριωτικά, Ελληνικά, και θέλουν να κτυπήσουν τον κατακτητήν και τύραννον, ώστε αύριον, μετά την απελευθέρωση, όλοι μας, προ παντός ο εργάτης και ο αγρότης, οι δύο στυλοβάτες του σημερινού κοινωνικού καθεστώτος μας, να βρουν κατανόηση και ανταμοιβή των κόπων και θυσιών τους.

Εμείς δεν είμεθα ούτε ιμπεριαλιστές, ούτε κεφαλαιοκράτες αλλά παιδιά φτωχά του λαού που ζουν με τον ιδρώτα τους, αλλά και με παλμόν Εθνικό, καθαρά Ελληνικό, μακριά από κάθε ξένη επιρροή και προπαγάνδα.

Το τι ζητούμε περιλαμβάνεται στες λέξεις αυτές: Είμεθα εθνικιστές των άκρων, με εθνικά ιδανικά και αγάπη προς την ελευθερία, αρετές που εκληρονομήσαμε από τους πατέρες μας οι οποίοι, όπως και μεις, έχυσαν το αίμα τους για να ελευθερωθούν από τον ξενικό ζυγό· αλλά λατρεύουμε και μια **κοινωνία δικαία** μέσα στην οποία ο καθένας θα αμείβεται ανάλογα με τους κόπους του και όπου το άτομον δεν θα μείνη ανυπεράσπιστο για να το εκμεταλλεύεται ο κάθε επιτήδειος.

ΦΑΝΑΤΙΚΟΙ ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΦΑΝΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ. Αυτό είναι το «ΠΙΣΤΕΥΩ» μας. Γι' αυτό σήμερα χύνουμε το αίμα μας.

Όσοι ΠΙΣΤΟΙ για να αποκτήσουμε και τα δυο αυτά: ΠΑΤΡΙΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ.

Ε.Ο.Κ.Α
Ο
ΑΡΧΗΓΟΣ
ΛΙΓΕΝΗΣ

Σχετικά επίσης είναι και τα βιβλία:

- ΜΑΥΡΗ ΒΙΒΛΟΣ
- Α.Κ.Ε.Λ ΤΟ ΑΛΛΟ Κ.Κ.Ε. (Σπύρου Παπαγεωργίου)
- Η ΚΑΡΠΙΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ (3 τόμοι Φώτη Παπαφώτη)
- ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ (Στρατηγού Γ. Γρίβα ΔΙΓΕΝΗ)
- Η Α.Κ.Ε.ΛΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΕΝΟΠΛΟΣ ΑΓΩΝΑΣ (του Δημόκριτου)
- ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΕΥΘΥΝΕΣ (Πλουτή Σέρβα).
- Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΦΙΑΛΤΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ (Κ.Κ.Ε. & Α.Κ.Ε.Λ) (Φ. Παπαφώτη)

Τίθενται όμως προς απάντηση δύο μεγάλα ερωτήματα:

Α) Γιατί η συνεχιζόμενη λυσσαλέα επίθεση του Α.Κ.Ε.Λ κατά του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α και των αγωνιστών;

Β) Έγιναν πράγματι κατά τη διάρκεια του αγώνα εκτελέσεις ατόμων λόγω των κομματικών ιδεολογικών τους φρονημάτων;

Απαντούμε και στα δύο πιο πάνω ερωτήματα:

Α) ΠΟΛΕΜΙΚΗ Α.Κ.Ε.Λ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α

Η νίκη του Ελληνικού Στρατού στον Γράμμο και το Βίτσι, η ήττα των δυνάμεων του Ε.Α.Μ-Ε.Λ.Α.Σ στο Θησείο και η ως εκ τούτου ματαίωση των σχεδίων του διεθνούς κομμουνισμού για κομμουνικοποίηση της Ελλάδας αφ' ενός και η προδοτική στάση της τότε ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ έναντι του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α αφ' ετέρου, είναι το σύνδρομο που διακατέχει και θα διακατέχει την ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ στο διηνεχές.

Το σύνδρομο του κατηγορούμενου δεν αφήνει την ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ να δει την πραγματικότητα και επέλεξε λανθασμένο τρόπο αντίδρασης. Δυστυχώς της έλειψε το θάρρος. Γιατί το πιο σωστό θα ήταν να παραδεχθούν τα λάθη της τότε ηγεσίας τους και να κλείσει το θέμα. Αντί αυτού προσπαθούν με Γκαμππελική - Σταλινική προπαγάνδα, με παραποίηση της αλήθειας και προσπάθεια παραπλάνησης των οπαδών τους. Διοχετεύουν ψευδή και παραποιημένα στοιχεία, ψεύτικους αριθμούς, μεγαλοποιούν ασήμαντα γεγονότα και πολλά άλλα. Με τη μέθοδο του ψιθύρου διοχετεύουν απαράδεκτους ισχυρισμούς. Έχουν φτάσει στο σημείο να διαδίδουν ότι ο Μάτσης ήταν κομμουνιστής.

Μέσα στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και η εκστρατεία της Α.Κ.Ε.Λικής ηγεσίας να παρουσιάσει τις εκτελέσεις προδοτών ως «δολοφονίες αριστερών για τα πολιτικά τους φρονήματα». Ασφαλώς πραγματικοί στόχοι της ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ δεν είναι η «αποκατάσταση» όπως ισχυρίζεται των εκτελεσθέντων αριστερών, αλλά η κομματική εκμετάλευση του θέματος (τρανό παράδειγμα του Παναγή Τσάρου) με βασικές επιδιώξεις:

Την εξασφάλιση άλλοθι και τη δημιουργία λανθασμένων και παραπλανητικών εντυπώσεων για την προδοτική πολιτική της ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ κατά τη διάρκεια του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α.

Την παραχάραξη της ιστορίας, τη μείωση και υποβάθμιση του εθνικού έργου που επετέλεσε η Ε.Ο.Κ.Α.

Την παρουσίαση του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α ουχί ως ανταποικιακού -απελευθερωτικού αλλά ως εθνικιστικού και ταξικού.

Τη μετατροπή των προδοτών και των θυμάτων σε ήρωες και μάρτυρες που τόσο ανάγκη έχει το Α.Κ.Ε.Λ.

Β) ΕΓΙΝΑΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΑΤΟΜΩΝ (ΔΟΛΟΦΟΝΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟ Α.Κ.Ε.Λ) ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΦΡΟΝΗΜΑΤΩΝ;

Στο πιο πάνω ερώτημα η απάντηση είναι ξεκάθαρη. Η Ε.Ο.Κ.Α εκτελούσε προδότες πράκτορες του εχθρού και άτομα που με τις πράξεις τους έθεταν σε κίνδυνο τον αγώνα και τους αγωνιστές. ΚΑΝΕΝΑΣ ΔΕΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΕ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΤΟΥ ΦΡΟΝΗΜΑΤΑ.

MARTYΡΙΕΣ:

● Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' αναφέρει σε επιστολή του προς τον αρχηγό Διγενή: «Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι φονευθέντες ήσαν σαμποταριστάι του αγώνος».

Παραθέτουμε αυτούσια τη σχετική παράγραφο του βιβλίου του Νίκου Κρανιδιώτη «ΔΥΣΚΟΛΑ ΧΡΟΝΙΑ» ΚΥΠΡΟΣ 1950-1960 σελίδα 327-328:

Ο Μακάριος συνειδητοποιώντας την κρισιμότητα της κατάστασης απηύθυνε τότε στο Γρίβα την εξής επιστολή: «Οι φόνοι αριστερών με ανησυχούν, διότι δημιουργούν κατάστασηιν παρέχουσιν αφορμήν εις τους Άγγλους να ομιλούν περί εμφυλίου σπαραγμού. Όλαι αι Αγγλικαί εφημερίδες ασχολούνται εκτενώς με τους

τελευταίους πέντε φόνους αριστερών. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι φονευθέντες ήσαν «σαμποραρισταί» του αγώνος. Δεν εφονεύθησαν διά τας ιδεολογικάς των πεποιθήσεις. Δημιουργούνται όμως όχι καλαί εντυπώσεις διά την Οργάνωσιν, όταν εντός δεκαημέρου γίνονται πέντε φόνοι Κυπρίων αριστερών. Η τακτική αυτή δεν ολιγοστεύει, αλλά πολλαπλασιάζει τους προδότας και φοβούμαι ότι θα δημιουργηθή συν τω χρόνω πολύ δυσάρεστος κατάστασις. Προχθές επεσκέφθησαν τον Αρχιεπίσκοπον οι Δήμαρχοι Λεμεσού και Λάρνακος και τον παρεκάλεσαν να κάμη έκκλησιν δι' ειρήνευσιν και ενότητα. Δεν την έκαμε διά να μη δοθή η εντύπωσις ότι η έκκλησις έγινε καθ' υπαγόρευσίν των. Όπως πληροφορούμαι, υπεσχέθησαν ότι θα υιοθετήσουν το σύνθημα ότι ο Αρχιεπίσκοπος είναι ο μόνος εκπρόσωπος του Κυπριακού λαού. Μέχρι σήμερον ουδέν γνωρίζομεν επί του περιεχομένου των Αγγλικών προτάσεων διά το Κυπριακόν».

Ο Αρχιεπίσκοπος υπέγραψε, όπως είπαμε, με το ψευδώνυμο «Χάρης» και αναφερόταν στον εαυτό του σαν σε τρίτο πρόσωπο.

● Ο Τάσσος Παπαδόπουλος σε συνέντευξή του στο περιοδικό «ΣΕΛΙΔΕΣ» τεύχος 552 αναφέρει: «Δεν υπήρχε πρόθεση ή πολιτική για «πολιτικές δολοφονίες» λόγω της ιδεολογίας των θυμάτων».

Παραθέτουμε απόσπασμα της σχετικής δήλωσης:

...ήμουν καταζητούμενος και με όρισε γενικό υπεύθυνο της ΠΕΚΑ για όλη την Κύπρο. Είχα επαφές, με όλους τους άλλους τομεάρχες (με αλληλογραφία, με τους πιο πολλούς) και δουλειά μου ήταν να διεισδύσουμε και να ελέγχουμε με ανθρώπους μας, όλα τα οργανωμένα σύνολα: Συλλόγους, επιμελητήρια, συντεχνίες, επαγγελματικές οργανώσεις κλπ..

Σίγουρα χάθηκαν κάποιοι άνθρωποι άδικα. Όμως σ' ένα επαναστατικό αγώνα, δεν στήνεις δικαστήρια ούτε έχεις ευχέρεια να στήνεις δικαστήρια για «απονομή δικαιοσύνης». Τουλάχιστον, στην περιοχή Λευκωσίας, δεν επέτρεψα ούτε μια δολοφονία ανθρώπου για τα πολιτικά του φρονήματα: Εν πάση περιπτώσει, ο αγώνας δεν ήταν ταξικός, ιδεολογικός ή κοινωνικός. Ήταν εθνικοαπελευθερωτικός, στον οποίο όλοι μπορούσαν να έχουν θέση και συνεπώς, δεν υπήρχε πρόθεση ή πολιτική για «πολιτικές δολοφονίες» λόγω της ιδεολογίας των θυμάτων. Δεν νομίζω ότι είναι δυνατό, μετά από τόσα χρόνια, να γίνει έρευνα, να διαπιστωθούν γεγονότα και να αποφανθεί κάποιος ότι δίκαια ή αναίτια σκοτώθηκαν άνθρωποι. Υπάρχουν, όμως, κραυγαλέες περιπτώσεις αθώων που έπεσαν θύματα είτε συκοφαντιών, είτε προσωπικών εχθροτήτων, είτε τυχαία. Όπου τα γεγονότα είναι γνωστά, δημιουργείται ηθικό χρέος για τους τοπικούς υπεύθυνους.

Οι ήρωες, που έδωσαν τη ζωή τους για την ελευθερία, δεν μπορούν να είναι ήσυχoi στον τάφο τους, γιατί το όραμα τους δεν έχει πραγματοποιηθεί, γιατί εμείς δεν φανήκαμε αντάξιοι της θυσίας τους και γιατί διεθνείς πολιτικές ισορροπίες δεν επέτρεψαν μεγαλύτερη δικαίωση. «Των αθανάτων το κρασί, το βρήκαμε εμείς και πίνουμε».

Ο ίδιος, σε δηλώσεις του στην εφημερίδα «ΣΗΜΕΡΙΝΗ» στις 28 Αυγούστου 2002 αναφέρει:

Τάσσος: «Άσχετες με τα πολιτικά φρονήματα οι εκτελέσεις της ΕΟΚΑ»

«Δεν έχω ευθύνη», λέει, «για το Σχέδιο Ακρίτας»

Του Νίκου Παπαναστασίου

Άσχετες με τα πολιτικά τους φρονήματα ήταν οι εκτελέσεις ατόμων κατά τον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ, επισήμανε, σε χθεσινές δηλώσεις του, ο υποψήφιος για την προεδρία της Δημοκρατίας, πρόεδρος του ΔΗΚΟ, Τάσσος Παπαδόπουλος. Τόνισε, επίσης, ότι «πρακτικά δεν είναι δυνατόν να γίνουν δίκες, ούτε, και εκ των υστέρων, κανένας μπορεί να γίνει δικαστής».

«Όταν», είπε ο κ. Παπαδόπουλος, «κάνεις έναν απελευθερωτικό αγώνα, δεν μπορείς να στήνεις δικαστήρια και να δικάζεις αν ένας είναι ένοχος ή όχι, ούτε μετά από τόσα χρόνια, μπορεί να γίνει έρευνα. Υπάρχουν, όμως, περιπτώσεις, οι οποίες είναι κραυγαλέες ότι κάποιος είχε σκοτωθεί είτε από συκοφαντία είτε λόγω προσωπικών διαφορών, είτε για άλλους λόγους, άσχετους με τα πολιτικά φρονήματα. Και το ότι είναι άσχετοι, φαίνεται από το ότι πιο πολλοί δεξιοί έχουν σκοτωθεί από την ΕΟΚΑ για διάφορους λόγους. Είναι, λοιπόν, πρακτικά δυνατόν, να γίνουν τώρα έρευνες και δίκες; Όχι. Αλλά εκεί που είναι κραυγαλέες οι περιπτώσεις και τα γεγονότα είναι γνωστά σε άτομα που ενείχοντο, πιστεύω ότι πρέπει να αποκατασταθεί το όνομα αυτών των ανθρώπων. Όμως, εγώ δεν μπορώ, να πω ποια περίπτωση είναι δίκαιη και ποια άδικη, ούτε πιστεύω κανένας, εκ των υστέρων, μπορεί να αποβεί δικαστής».

Απαντώντας, εξάλλου, σε σχετική ερώτηση, ο κ. Παπαδόπουλος ανέφερε ότι ο ίδιος δεν είχε ευθύνη για το Σχέδιο Ακρίτας. «Δεν είναι δικό μου», είπε, «το Σχέδιο Ακρίτας και δεν είναι σωστά όσα μου καταλογίζουν».

• Σχετική είναι και η δήλωση του τομεάρχη Κώστα Χριστοδουλίδη

ΚΩΣΤΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ Ψευδώνυμο «ΜΑΛΒΟΣ» Τομεάρχης Βαρωσίων

Ο Κώστας Χριστοδουλίδης, τομεάρχης Βαρωσιων «Μάλβος», σε δήλωσή του στο ραδιόφωνο του «ΛΟΓΟΥ», 17.2.2000, εκπομπή «Μνήμη και Χρέος», αναφέρει επί λέξει:

«Η πόλις μας, ο λαός, ψυχή τε και σώματι, ανεξάρτητα του ότι ευρίσκετο υπό κομμουνιστική επιρροή, δήμαρχοι αριστεράς κ.λ.π., ήταν πρότυπο υπακοής...

Επειδή συνέχεια γίνεται λόγος ότι η Ε.Ο.Κ.Α εκτέλεσε κομμουνιστές, αυτό δεν είναι μόνο απαράδεκτο αλλά έμμεσος τρόπος να εκθέσουν την Οργάνωση του απελευθερωτικού μας αγώνα.

Εν ουδεμιά περιπτώσει, ουδέποτε ο Διγενής έδωσεν οποιαδήποτε διαταγή ή επροκάλεσεν έμμεσα τους τομεάρχες να εκτελέσουν είτε ηγετικά στελέχη της αριστεράς είτε απλά στελέχη της αριστεράς στα διάφορα χωριά. Και αναφέρω συγκεκριμένα ότι εις το Κάτω Βαρώσι εκτελέστηκε ένας Τούρκος πράκτορας. Μιλούσε Ελληνικά και προσπαθούσε να προκαλέσει συζητήσεις στα καφενεία κ.λ.π. Η οργάνωση, με δική μου έγκριση και διαταγή ανέλαβε την εκτέλεσή του. Ανέλαβε ο Παναγιώτης Τουμάζος. Και τον εκτέλεσε εκεί εις την πλατεία του Κάτω Βαρωσιού. Απέναντι εκάθετουν η γυναίκα ηγετικού στελέχους της Αριστεράς και συγκεκριμένα συνδικαλιστή, εξαίρετος σαν άνθρωπος, με τον οποίο συνεργάστηκα μετά τον αγώνα. Εκείνη εφώναξε: Εν ο Γιώτης ο γιος του Τουμάζου που τον έπαιξε. Δυνατά, έξω στο δρόμο.

Εγώ εφρόντισα να πέσω τον Γιώτη στο αντάρκτικο, εφόσον εγνώσθη το όνομά του. Αργότερα έπεσε στην ενέδρα της Κακοπετριάς.

Οι αγωνιστές στο Κ. Βαρώσι μου ζητούσαν επίμονα να εκτελέσουμε εκείνη τη γυναίκα. Και στις τρεις περιπτώσεις που μου ζήτησαν απάντησα: εν ουδεμιά περίπτωση θα βλάψετε τη γυναίκα. Δεν το έκαμε προγραμματισμένα. Ήταν κάτι της στιγμής, αυθόρμητη και επηρεασμένη από τα φρονήματά της, διότι ήταν αριστερή.

Σε μερικά χωριά, που δεν ήταν υπό την δικαιοδοσία μου, επήγαιναν άνδρες της Οργάνωσης καταζητούμενοι ή μη, με μάσκες και οπλισμένοι, για να κάνουν διακηρύξεις, να φωνάζουν συνθήματα. Οι κομμουνιστές φανατισμένοι ορμούσαν να τους αφαιρέσουν τις μάσκες και να τους αποκαλύψουν. Στη σύγκριση, μερικοί αγωνιστές έπαιζαν κάποιους αλλά όχι γιατί ήσαν αριστεροί. Σε καμιά περίπτωση, σε κανένα χωριό, ηγετικά στελέχη της αριστεράς πυροβολήθηκαν εκ προθέσεως διότι ήσαν αριστεροί».

Γ. ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΤΩΝ «23»

Ισχυρίζεται το Α.Κ.Ε.Λ ότι τα «23» άτομα «δολοφονήθηκαν για τα πολιτικά τους φρονήματα» σε μια εκστρατεία της Ε.Ο.Κ.Α εκμηδένισης του Α.Κ.Ε.Λ!

Η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ όπως αναφέραμε κατέληξε στον κατάλογο των 23 μετά από μακροχρόνιες προσπάθειες με προσθήκες, αφαιρέσεις και υιοθεσίες.

Πού είναι τα ονόματα των Γεωργίου Γιασουμή και Χαμπή Κάττου που ήσαν σε παλαιότερους καταλόγους; Δεν ισχύει γι' αυτούς το «Ουδείς προδότης στις τάξεις της Αριστεράς»; Η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ έχει πεισθεί για τις προδοσίες τους;

Γυναίκα από την Πάφο της οποίας ο πατέρας εκτελέστηκε από την Ε.Ο.Κ.Α πλησιάστηκε και της προτάθηκε να συμπεριληφθεί ο πατέρας της στον κατάλογο των «αθώων αριστερών» με τον όρο να ισχυριστεί ότι ήταν αριστερών φρονημάτων. Η γυναίκα, προς τιμή της, δεν απεδέχθη την πρόταση. (Υπάρχει το όνομα)

Στη Λεμεσό συγγενής γνωστού κατάπτυστου προδότη πλησίασε στελέχη του Α.Κ.Ε.Λ για να συμπεριλάβουν τον εκτελεσθέντα συγγενή του στον κατάλογο των «αθώων θυμάτων της αριστεράς». Η περίπτωση του προδότη ήταν τόσο γνωστή που η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ δεν απεδέχθη την ελκυστική κατά τα άλλα πρόταση.

Είναι με τους πιά πάνω τρόπους που η ηγεσία του Α.Κ.Ε.Λ προσπάθησε να δημιουργήσει ένα μεγάλο κατάλογο «δολοφονηθέντων» για να αποδείξει, κατά την άποψή τους, «εκστρατεία και δολοφονίες του Γρίβα ενάντια της αριστεράς».

Δ. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Από τις 13 περιπτώσεις εκτελεσθέντων προδοτών και θυμάτων των κατηγοριών Ε, ΣΤ και Ζ οι 10 περιπτώσεις έγιναν στην επαρχία ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ. Υπάρχει λογική εξήγηση του φαινομένου και θα επανέλθουμε πιο κάτω.

Ε. ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

Στα 13 αυτά άτομα (Κατηγορία Ε, Στ, Ζ) με βάση τις αφηγήσεις στο βιβλίο «Κρίσιμες Μέρες» του Μιχάλη Πουμπουρή δεν περιλαμβάνεται «κανένα» ηγετικό στέλεχος του Α.Κ.Ε.Λ, παρά μόνο μερικά απλά μέλη του κόμματος, εργάτες, βοσκοί και τεχνίτες μέλη της Π.Ε.Ο και οπαδοί της αριστεράς. Γιατί άραγε;

ΣΤ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Από όσα προαναφέραμε βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα ότι η Ε.Ο.Κ.Α ουδέποτε έκαμε κομματικό - ταξικό αγώνα ούτε εκτέλεσε οιονδήποτε για τα κομματικά του φρονήματα στα πλαίσια εκστρατείας εξουδετέρωσης του Α.Κ.Ε.Λ όπως η ηγεσία του κόμματος αυτού διατείνεται. Αντιθέτως όπως και άλλοτε είπαμε, πολλοί αριστεροί εντάχθηκαν στην Ε.Ο.Κ.Α. **Εάν ο ΔΙΓΕΝΗΣ οργάνωνε τέτοια εκστρατεία, η Ε.Ο.Κ.Α που κατάφερε να μπει στην κρεβατοκάμαρα του Χάρντιγκ, είχε και την οργανωτική δομή και τη δυνατότητα:**

α) Να εκτελέσει δεκάδες ηγετικά στελέχη της Κ.Ε και των Επαρχιακών Επιτροπών του Α.Κ.Ε.Λ, ως και έμμισθα στελέχη των κομμουνιστικών οργανώσεων επί παγκύπριας βάσης και όχι μόνο στον τομέα Αμμοχώστου και μάλιστα ασήμαντα κομματικώς άτομα.

β) Είχε τη δυνατότητα να εκτελέσει ακόμη και τον ίδιο τον Γενικό Γραμματέα του Α.Κ.Ε.Λ Εξεκία Παπαϊωάννου, όταν μετά την «δραπέτευσή» του από το Γενικό Νοσοκομείο βρήκε μεταξύ άλλων «καταφύγιο» σε οικία στη Μέσα Γειτονιά όπου επισημάνθηκε από μέλη της Ε.Ο.Κ.Α. Οι οδηγίες της Ε.Ο.Κ.Α ήταν να μην ενοχληθεί. Τούτο μπορούν να το επιβεβαιώσουν επώνυμα στελέχη της οργάνωσης όπως ο Αυγερινός Παπαρής.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω παρατηρούμε ότι η δήθεν εκστρατεία της Ε.Ο.Κ.Α εναντίον του Α.Κ.Ε.Λ περιορίζεται στην εκτέλεση 8 προδοτών και τον θάνατο 5 ασήμαντων, κομματικώς, θυμάτων, μεταξύ των οποίων μία γυναίκα και ένα κοριτσάκι 12 ετών.

Μα ήταν ποτέ δυνατόν, με τα πιο πάνω να διαλυθεί ή έστω να συρρικνωθεί ένα κόμμα, που με βάση τις πληροφορίες Δυτικών Υπηρεσιών Πληροφοριών ήταν το μεγαλύτερο κομμουνιστικό κόμμα του κόσμου, ανάλογα με τον πληθυσμό της Κύπρου;

Ασφαλώς πρόκειται περί αστείου και παντελώς αβάσιμου και γελοίου ισχυρισμού.

Όσον αφορά τον λόγο της προέλευσης των περισσότερων από τους «23», που ήταν η επαρχία Αμμοχώστου, η Ε.Ο.Κ.Α και ο ΔΙΓΕΝΗΣ τον ξεκαθάρισαν τον Ιανουάριο του 1959, όταν εγίνονταν οι συνομιλίες για επίλυση του Κυπριακού. Είχαν ληφθεί τότε θετικότερες πληροφορίες ότι ανώτατο στέλεχος της ηγεσίας του Α.Κ.Ε.Λ στην επαρχία Αμμοχώστου ήταν πράκτορας των Βρετανικών Μυστικών Υπηρεσιών. Το άτομο αυτό εκμεταλεύτηκε στο έπακρο την εγκύκλιο του Γραφείου Επαγρύπνησης του Α.Κ.Ε.Λ και εξωθούσε τους μηχανισμούς και μέλη του κόμματος σε παρακολουθήσεις μελών της Οργάνωσης και συγκέντρωση πληροφοριών, τις οποίες στη συνέχεια προωθούσε στους Βρετανούς, καταδίδοντας έτσι με άμεσο και έμμεσο τρόπο τους αγωνιστές. Εξώθησε μέλη και οπαδούς του Α.Κ.Ε.Λ κυρίως στα χωριά, σε επιθέσεις κατά αγωνιστών και πρόκληση επεισοδίων με το σύνθημα «κάτω η μάσκα». Από αυτόν ας ζητήσει ο σύνδεσμος των συγγενών των φονευθέντων και οι συγγενείς των θυμάτων εξήγηση για την προδοτική του αυτή στάση, με την οποία πήρε στον λαιμό του τους τέσσερεις νεκρούς της ομάδας «Ε».

Ο ΔΙΓΕΝΗΣ, μετά τη λήψη των πληροφοριών αυτών για τις δραστηριότητες του εν λόγω στελέχους του Α.Κ.Ε.Λ, για να μην δημιουργήσει προβλήματα στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο και στην πορεία του Κυπριακού, έδωσε οδηγίες να μην ληφθούν μέτρα εναντίον του. Το όνομά του είναι γνωστό σε ελάχιστα ηγετικά στελέχη της Ε.Ο.Κ.Α. Η υπογραφή των Συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου τον έσωσε. Η ανακοίνωση του ονόματός του σε κατοπινό στάδιο νομίζουμε ότι δεν θα εξηληρετούσε κανένα σκοπό.

Το Γραφείο Επαγρύπνησης του Α.Κ.Ε.Λ είναι σε θέση να μάθει και πιστεύουμε ότι γνωρίζει πολύ καλά το άτομο αυτό. Όμως είναι γνωστός ο κανόνας ότι πάνω απ' όλα για το Α.Κ.Ε.Λ τίθεται το κομματικό συμφέρον γι' αυτό και σιωπά. Ας σταματήσουν λοιπόν την εκμετάλλευση των συναισθημάτων των συγγενών των 12 ατόμων που εκτελέστηκαν για τις πράξεις τους ή έγιναν θύματα της Α.Κ.Ε.Λικής προδοτικής πολιτικής. (Κατηγορίες Ε και Ζ)

Τους υπόλοιπους 11 αφήνουμε με τα γραφόμενά μας στην κρίση του Κυπριακού Λαού. (Κατηγορίες Α, Β, Γ, Δ, και ΣΤ)

Το Α.Κ.Ε.Λ ας συνεχίσει τη λανθασμένη πολιτική του ενάντια στον Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α και τους αγωνιστές. Η ιστορία είναι αδέκαστη.

γ) Οι Αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α μετά τον Αγώνα, επέστρεψαν στα σπίτια τους και στις δουλειές τους, χωρίς τυμπανοκρουσίες και χωρίς ποτέ να απαιτήσουν ο,τιδήποτε ή να εμποδίσουν κανένα να διεκδικήσει όποιο πολιτειακό αξίωμα ήθελε, καθότι πίστευαν και πιστεύουν πάντα στην αληθινή ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, η οποία παρέχει μεν ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ στους πολίτες, ταυτόχρονα όμως απαιτεί τήρηση των αντίστοιχων ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ.

Οι αρνητές του Αγώνα, ΤΙ ΕΠΡΑΞΑΝ;

δ) Και μερικά απλά ερωτήματα:

- Οι 80 περίπου εκτελεσθέντες προδότες του Αγώνα και η πληθώρα των διαφυγόντων την εκτέλεση **ΓΙΑΤΙ ΠΡΟΔΩΣΑΝ;**

Ασφαλώς, είτε για χρηματισμό, είτε γιατί λύγισαν στα βασανιστήρια, είτε γιατί ήθελαν τη συνέχιση της βρετανικής αποικιοκρατίας.

Και είναι γνωστοί αυτοί που ανήκουν στην καθεμιά από τις κατηγορίες αυτές.

- Ποιος θα δεχόταν την προδοσία του παιδιού του, τον βασανισμό του, τη φυλάκισή του ή τον θάνατό του λόγω προδοσίας;

- Ποια μάνα θα συγχωρούσε ποτέ την προδοσία και τον θάνατο του παιδιού της;
 - Ποιος ηγέτης απελευθερωτικής επανάστασης θα άφηνε ατιμώρητη την προδοσία του αγώνα του;
 - Σε κάθε προδοσία που γινόταν εναντίον του απελευθερωτικού αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α, ποια νομίζετε ότι έπρεπε να είναι η τιμωρία ύστερα από τις τόσες και τόσες προειδοποιήσεις;
 - Γιατί το Α.Κ.Ε.Λ τάχθηκε εναντίον του απελευθερωτικού αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α από την πρώτη Απριλίου 1955 και ήθελε να «τα έχει καλά» με τους Βρετανούς;
 - Γιατί το Α.Κ.Ε.Λ απαιτεί να νέμεται τα πολιτειακά ωφελήματα που προέκυψαν από τον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α (Προεδρικούς θώκους, Υπουργικά αξιώματα, Βουλευτικές έδρες...) αφού δεν συμφώνησε ούτε συμφωνεί με τον αγώνα εκείνων που τα εξασφάλισαν;
 - Γιατί το Υπουργικό Συμβούλιο του Δημήτρη Χριστόφια «αποκατέστησε» τους «19», παραβιάζοντας κάθε ηθική τάξη και βιάζοντας έτσι βάνανυσα την ιστορία;
- Επί του θέματος παραθέτουμε αυτούσια τη σχετική επιστολή των Συνδέσμων Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959 προς τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια και το Υπουργικό του Συμβούλιο (βλέπε σελίδα 5,6).
- Ποια ήταν η συμπεριφορά του Α.Κ.Ε.Λ και πώς αντιμετώπισε αυτούς που αγωνίστηκαν το 1955-1959;
- Τους βρίζει νυχθημερόν
 - Τους αποκαλεί «δολοφόνους» και «μασκοφόρους του Γρίβα»
 - Κατηγορεί αναισχύντως τον Αρχηγό τους ΔΙΓΕΝΗ
 - Ασελγεί και μολύνει τα μνημεία των ηρώων του Αγώνα
 - Καταξέσχίζει και κατακαίει το εθνικό μας σύμβολο
 - Πήγαν μια φορά στα ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΑ ΜΝΗΜΑΤΑ και είπαν ότι «έκαμαν υπέρβαση»
 - Γιταί το Υπουργικό Συμβούλιο του κ. Χριστόφια δεν διαμαρτυρήθηκε ούτε καταδίκασε ποτέ αυτούς (δεξιούς, αριστερούς, σοσιαλιστές, κεντρώους και αγωνιστές ακόμη) που πρόδωσαν; Παραθέτουμε μικρό μέρος από τον μακρύ κατάλογο των προδοσιών:

-- Τον αρχηγό ΔΙΠΕΝΗ (στα Σπήλια, στην Κακοπετριά, στονΚύκκο)	- Καταδιώχθηκε απηνώς αλλά διέφυγε
-- Τον Μιχαλάκη Καραολή	- Προδόθηκε και απαγχονίστηκε
-- Τον Γρηγόρη Αυξεντίου
Τον Κυριάκο Μάτση
Τους Ανδρέα Κάρο, Φώτη Πίττα
Ηλία Παπακυριακού και Χρίστο Σαμάρρα	} Προδόθηκαν και έγιναν ολοκαύτωμα
-- Τον Βασίλη Αλεξάνδρου, Νίκο Γεωργίου, Νικόλα Γιάγκου, Λουκά Λουκά, Γεώργιο Νικολάου, Πρόδρομο Ξενοφώντος, Ανδρέα Παναγιώτου, Πλάτωνα Στυλιανού, Στέλιο Τριτάκο, Χαράλαμπο Φιλιππίδη, Σπύρο Χατζηγιακουμή, Θεοδόση Χατζηθεοδοσίου, Γεώργιο Χριστοφόρου, Παναγιώτη Χρυσοστόμου	} Προδόθηκαν και θανατώθηκαν στα βασανιστήρια
-- Τους 3361 που κλείστηκαν στα Κρατητήρια άνευ κατηγορίας και άνευ δίκης	- Προδόθηκαν συνελήφθησαν και κλείστηκαν στα Κρατητήρια.
-- Τις χιλιάδες που πέρασαν από τα φοβερά ανακριτήρια της Ομορφίτας, των Πλατρών, της Λεύκας-Ξερού κ.ά.	} Προδόθηκαν / υποδείχθηκαν από κουνκουλοφόρους κρυμένους σε βρατανικά καμιόνια, συνελήφθηκαν και βασανίστηκαν με αποτέλεσμα πολλοί απ'αυτούς να μείνουν ανάπηροι.
-- Τον Παναγιώτη Τουμάζο	- Καταδόθηκε στους Βρετανούς και αναγκάστηκε να «βγει αντάρτης»
-- Την ανταρτική ομάδα του Πενταδακτύλου στον «Καππαρόβουνο».	- Προδόθηκαν, συνελήφθησαν, βασανίστηκαν και φυλακίστηκαν.

Εμείς, παρόλο που είπαμε ότι δεν θα επανερχόμασταν επί του θέματος, αναγκαστήκαμε να το πράξουμε, ύστερα από την απαράδεκτη, παράνομη και ιδιοτελή «αποκατάσταση» από τον τότε Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Δημήτρη Χριστόφια και το Υπουργικό του Συμβούλιο των «19» «αδικοδολοφονηθέντων για τα πολιτικά τους φρονήματα από τους δολοφόνους του Γρίβα» (αλήθεια... γιατί 19 και όχι 23 ή 80; Προς τι η επιλογή των 19;) Η εσκεμμένη και εγκληματική αυτή ενέργεια της κομμουνιστικής κυβέρνησης Χριστόφια, τη στιγμή μάλιστα της εκπνοής της θητείας της, δεικνύει ενοχή, μίσος, εμπάθεια και προπάντων ΦΟΒΟ μήπως αποκαλυφθεί το πραγματικό πρόσωπο του κομμουνισμού στον λαό, γι' αυτό και κρατά πολύ σφικτά τη μάσκα πίσω από την οποία κρύβει επιμελώς και με κάθε θυσία τους πραγματικούς σκοπούς και στόχους του.

**Τοις φρονίμοις ολίγα
Ο έχων ὠτα ἀκούειν, ἀκούετω**

